

Conjuntura econòmica de les Illes Balears

juliol 2014

**Govern
de les Illes Balears**

Conjuntura econòmica de les Illes Balears *Juliol 2014*

Direcció: Joana A. Perelló Martorell

Directora general d'Economia i Estadística

Coordinació: Miquel Quetglas Oliver

Realització:

Margalida Albertí Garau
Laura Alomar Llorente
Amelia Cabellos Barreiro
Alejandro Godoy Moyá
Margarita Ibáñez Ripoll
Joan Matamalas González
Javier E. Olivares Castillo
M^a del Mar Ribas Mas

Monografia:

Margalida Albertí Garau
Miquel Quetglas Oliver

Assessorament lingüístic:

Antònia Fullana Miralles

Direcció General d'Economia i Estadística
Conselleria d'Economia i Competitivitat
GOVERN DE LES ILLES BALEARS
C/Palau Reial , 17
07001 - Palma
Illes Balears (Spain)
Tel.: +34.971.177.928
Fax.: +34.971.177.959
<http://dgeconomia.caib.es>
E-mail: informa@dgeconomia.caib.es

ISSN: 2254-481X

DL PM 1214-2002

Subscripció:

Per subscriure-vos de franc al nostre servei d'informació, vos convidam a enviar un missatge per correu electrònic a l'adreça:

informa@dgeconomia.caib.es

Vos notificarem la publicació del nostre *Butlletí de Conjuntura Econòmica* en versió digital tan aviat com estigui disponible, com també d'altres notícies d'interès.

índex

Cronologia	5
Resum Executiu	6
I. Entorn	9
1 Internacional	9
2 Unió Europea	13
3 Espanya	15
II. Illes Balears	18
1 Agropesquer	20
2 Indústria i energia	24
3 Construcció	29
4 Serveis	32
4.1. Comerç	34
4.2. Turisme. Hostaleria	35
4.3. Turisme. Transport i comunicacions	40
4.4. Mediació financera	45
4.5. Serveis empresarials i activitats immobiliàries	48
4.6. Altres serveis	51
III. Mercat Laboral	55
1 Context. Espanya i la UE-28	55
2 Ocupació i atur a les Illes Balears	57
3 Costos laborals	61
4 Accidents de treball	63
IV. Demanda	64
1 Preus	64
2 Consum intern	66
3 Consum de no residents	69
4 Recaptació fiscal	71
5 Inversió	73
V. Medi Ambient	76

VI. Monografia	86
Estudi sobre el perfil del turista a les Illes Balears durant l'any 2013	
Introducció	86
1 Turistes i excursionistes a les Illes Balears	87
2 País d'origen	88
3 Perfil sociodemogràfic	90
3.1 Sexe i edat	90
3.2 Nivell de renda	90
3.3 Ús de les noves tecnologies	91
4 Abans del viatge	92
4.1 Forma d'organitzar el viatge	92
4.2 Canal de reserva d'allotjament	93
5 Tipus d'allotjament	94
6 Vies d'accés	95
6.1 Turistes per vies d'accés	95
6.2 Avió	95
6.3 Resta de vies	96
7 Motiu del viatge	96
8 Durada de l'estada	97
9 Despesa turística	98
10 Valoració	102
11 Conclusions	103
Índex de gràfics i taules	104
Notes i abreviatures. Agraïments	106

Cronologia

Març 2014	1	Es publica en el BOE el Reial decret llei 3/2014, de 28 febrer, de mesures urgents per al foment de l'ocupació i la contractació indefinida, que regula la tarifa plana per a la contractació indefinida.
	8	Es publica en el BOE el Reial decret llei 4/2014, de 7 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria de refinançament i la reestructuració del deute empresarial.
	20	El Consell Europeu i l'Eurocambra acorden modificar la proposta inicial sobre el mecanisme únic de resolució.
	29	Es publica en el BOIB la Llei 2/2014, de 25 de març, d'ordenació i ús del sòl.
Abril 2014	29	L'Autoritat Bancària Europea publica la metodologia i els escenaris macroeconòmics per dur a terme els tests d'estrès del sistema bancari europeu.
Maig 2014	23	Standard&Poor's revisa a l'alça la nota creditícia d'Espanya de BBB- a BBB.
	25	Eleccions al Parlament Europeu per a la legislatura 2014-2019.
	30	El consell de ministres aprova l'Avantprojecte de llei del Codi mercantil.
Juny 2014	5	Dia Mundial del Medi Ambient amb el lema "Alça la teva veu, no el nivell de la mar".
	5	El Banc Central Europeu abaixa els tipus d'interès al 0,15%.
		Es publica en el BOIB la Resolució del conseller d'Economia i Competitivitat per la qual es disposen la inscripció i el dipòsit en el Registre de Convenis Col·lectius de les Illes Balears, i la publicació del Conveni col·lectiu del sector del transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears.
	7	
	20	El Govern aprova el pla PIVE 6, per incentivar la compra de vehicles eficients.
	26	Es publica en el BOIB la Llei 3/2014, de 17 de juny, del sistema de finançament definitiu dels consells insulars.
	30	L'Eurostat publica la inflació de la zona euro del mes de juny (0,5 %)

Resum Executiu

Taula 1. Perspectives de l'economia balear

Taxes de variació del PIB. Volum encadenat base 2008 (en %)

	Anual					Trimestral								
	2009	2010	2011	2012	2013	2012				2013 (p)				2014 (a)
					(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Zona euro	-4,4	2,0	1,6	-0,7	-0,4	-0,2	-0,5	-0,7	-1,0	-1,2	-0,6	-0,3	0,5	0,9
Espanya	-3,8	-0,2	0,1	-1,6	-1,2	-1,2	-1,6	-1,7	-2,1	-1,9	-1,6	-1,1	-0,2	0,5
Illes Balears	-2,7	-0,9	0,6	0,0	0,3	0,1	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,4
Mallorca	-2,8	-1,1	0,4	-0,1	0,2	0,1	-0,3	0,0	-0,1	-0,1	0,2	0,3	0,2	0,1
Menorca	-3,2	-1,4	0,2	-0,5	0,4	-0,2	-0,5	-0,6	-0,7	-0,3	0,4	0,9	0,6	0,4
Pitiüses	-2,2	0,9	2,0	0,7	1,1	1,0	0,6	0,7	0,8	0,7	1,0	1,5	1,2	1,7

Font: EUROSTAT i Conselleria d'Economia i Competitivitat.

p: provisional. a: avanç.

Les Illes Balears presenten en els tres primers mesos del 2014 un creixement interanual d'un 0,4%, la mateixa variació que en el trimestre anterior. Tot i que les xifres de la temporada baixa no hagin arribat a les previsions inicials, la millora en el sector de la construcció i el dinamisme de l'arxipèlag pitiüès compensen la pèrdua de turistes dels mesos d'hivern. La demanda interna, especialment pel que fa al consum, torna a mostrar símptomes de revifament, malgrat que actualment encara es troba lluny dels nivells de períodes previs a la crisi econòmica. Quant al mercat laboral, en els primers mesos del 2014 es consoliden l'increment de l'afiliació a la Seguretat Social i la reducció de l'atur registrat.

L'economia global s'enforteix, encara que, segons els principals organismes internacionals, els riscos continuen. Així, el conflicte de l'Iraq i la persistència de les tensions a Ucraïna han condicionat la trajectòria dels mercats més volàtils. Les previsions per al 2014 de les macromagnituds de les principals economies milloren els registres de l'any anterior i per al 2015 mantenen en general l'evolució a l'alça. L'OCDE preveu que l'economia dels Estats Units millorarà notablement fins a arribar a una variació del PIB d'un 3,5% el 2015. No obstant això, en el primer trimestre del 2014 el PIB nord-americà s'ha contret més del previst, i tot això en un entorn d'incertesa sobre un possible avanç de la pujada dels tipus d'interès per part de la Reserva Federal. Al Japó la variació del PIB i enllaça en el primer trimestre del 2014 més d'un any amb acceleracions en les taxes de creixement. Les perspectives de l'OCDE per a la Xina continuen mostrant un fort creixement per al 2014, mantingut gràcies al comportament del sector de les manufactures. La tendència del preu del barril Brent des de mitjan any 2012 és més o menys estable i es manté per sobre de 100 dòlars per barril des del juny d'aquell any. En els primers mesos del 2014 es produeix una apreciació del dòlar i de la lliura esterlina davant l'euro.

La zona euro creix gairebé un punt percentual en el primer

trimestre del 2014 i la Unió Europea, en conjunt, es mostra més dinàmica (1,4%). La taxa d'atur tant de la zona euro com la de la Unió Europea encara és de dues xifres al mes de maig. La inflació estimada roman en xifres positives, però molt per davall de l'objectiu del Banc Central Europeu. L'OCDE preveu un creixement moderat, després d'aquests darrers anys de contracció, ja que els riscos més destacats continuen sent les condicions de crèdit, un dèficit públic elevat i una taxa d'atur alta en un entorn d'inflació baixa. Les economies alemanya i britànica acceleren les taxes de creixement en el primer trimestre del 2014.

Espanya romp una sèrie de dos anys de variacions negatives del PIB i tanca el primer període del 2014 amb una taxa interanual d'un 0,5%. La contribució positiva de la demanda interna a aquest creixement ha esdevingut crucial, atès que l'aportació del sector exterior es torna negativa a l'inici d'enguany. Tots els sectors, llevat de la construcció, presenten increments en el valor afegit en termes reals respecte del primer trimestre del 2013. Des del punt de vista de la demanda, la despesa en consum final de les Illes marca l'evolució positiva del PIB i la formació bruta de capital fix frena les caigudes.

Es preveu que el 2014 el sector agropesquer reduirà el ritme de creixement, malgrat que la previsió sigui propera al punt percentual positiu. A l'inici del 2014, l'afiliació a la Seguretat Social en agricultura alenteix el ritme de decaïment en termes interanuals fins al març, mentre que augmenta en el cas del sector pesquer. La comercialització de fruita i hortalissa del primer trimestre del 2014 és semblant a la d'un any ençà, però disminueix el preu mitjà d'aquests dos cultius. Pel que fa a la producció d'ordi i de civada, la collita dels dos primers mesos de l'any és superior a la d'un any ençà, malgrat que la de blat és significativament inferior a la quantitat recollida fins al febrer del 2013. En el mercat exterior, de les principals mercaderies agràries exportades (patata, goma de garrofi i vi i licor) només el vi i el licor presenten resultats positius en el

primer trimestre de l'any, mentre que les exportacions per a la resta disminueixen tant en quantitat com en valor monetari. Pel que fa al subsector ramader, en els escorxadors de les Illes Balears, la demanda de carn disminueix per a tots els tipus de bestiar sacrificat i també per a aus. El preu obtingut per la llet, tot i que millora, continua per sota de la mitjana nacional. D'altra banda, en el primer trimestre del 2014 augmenten les captures de pesca, tant en quantitat com en valor.

A les Illes, el sector industrial continua en declivi. El VAB del primer trimestre del 2014 aviva la caiguda observada en els trimestres anteriors. Si bé la confiança empresarial es recupera tímidament, tant en la valoració de la situació present com en les expectatives a curt termini, la majoria d'indicadors sectorials de conjuntura evidencien una evolució a la baixa. Les exportacions del primer quadrimestre també se'n ressentien i els productes de la indústria manufacturera facturen menys que durant el mateix període del 2013. L'afiliació a la Seguretat Social en la indústria i l'energia es manté relativament estable.

La majoria dels indicadors de la construcció a les Illes Balears assenyalen una recuperació de l'activitat. Malgrat que la producció d'aquest sector s'ha ressentit considerablement de la crisi econòmica, les taxes negatives se suavitzen i fins i tot en alguns casos tornen positives. En la primera part del 2014 s'incrementen el nombre de treballadors i el d'empreses, i també la contractació acumulada. L'atur registrat també acompanya aquests resultats i presenta descensos a totes les illes. Segons els indicadors avançats, com ara el nombre de projectes visats i la licitació pública, les previsions del sector de la construcció són positives.

A les Illes Balears el sector dels serveis registra les taxes més positives, tot i que en el primer trimestre del 2014 el seu VAB progressa lleugerament per sota del ritme observat en els trimestres anteriors. Segons els indicadors d'activitat del sector dels serveis publicats per l'Ibestat, tant la xifra de negoci com la d'ocupació refermen, i fins i tot acceleren, la tendència a l'alça observada durant els mesos precedents.

Els principals indicadors del sector del comerç presenten repunts interanuals rellevants, especialment el comerç al detall. La confiança empresarial, sobretot pel que fa a les expectatives de la marxa del negoci a curt termini, és considerablement més optimista que la mitjana de tots els sectors econòmics. Tot i això, l'afiliació a la Seguretat Social, considerant el còmput total de la comunitat autònoma, disminueix lleugerament.

Quant als resultats del sector turístic, després dels màxims històrics del 2013, en els primers mesos de la temporada turística es reverteix la situació i el nombre de turistes cau lleugerament. Destaca el retrocés dels dos principals emissors de turisme estranger, Alemanya i el Regne Unit, mentre que el turisme nacional comença a mostrar signes de millora. També destaca la reducció, tant en pernoctacions com en viatgers, en el primer quadrimestre de l'any, en els establiments hotelers i en els apartaments turístics. En aquest escenari, els preus hotelers cauen respecte de l'any passat, mentre que els preus de l'oferta complementària augmenten. La despesa turística total a les Illes Balears disminueix un 1,2% interanual en les xifres acumulades del primer quadrimestre del 2014.

El nombre de passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears durant els cinc primers mesos de l'any roman estable, gràcies al fet que el passatge nacional ha frenat les caigudes dels dos anys anteriors. El passatge alemany descendeix lleugerament, la qual cosa es compensa amb un augment dels viatgers d'origen britànic. Això es produeix en un escenari en el qual continuen a l'alça els passatgers arribats en companyies de baix cost. El nombre de passatgers que arriben durant el primer quadrimestre per via marítima a les Balears presenta un comportament a l'alça, tant pel que fa a les rutes regulars (24,1%) com al nombre de creueristes (40,8%). El transport de mercaderies per via marítima també augmenta significativament en el conjunt de les Illes des de principi d'any. En canvi, les mercaderies arribades per via aèria tornen a mostrar la tendència negativa dels mesos anteriors i es redueixen a totes les illes.

La conclusió del programa d'assistència al sector financer de la Comissió Europea i del Banc Central Europeu estableix una tendència positiva de les polítiques, dels ajustos econòmics en curs i de la reducció de les tensions financeres. La situació de liquiditat del sector bancari s'ha reforçat des de principi d'any, amb resultats que mostren una consolidació de la rendibilitat. No obstant això, el procés de reestructuració encara persisteix i el nombre d'oficines disminueix, amb el consegüent descens del nombre d'afiliats en aquesta activitat. Pel que fa al crèdit concedit, continua la tendència a la baixa present des del tercer trimestre del 2010. D'altra banda, els dipòsits en entitats bancàries a l'arxipèlag balear encadenen variacions interanuals positives des del quart trimestre del 2012, malgrat que disminueix la remuneració dels estalvis. En relació amb les hipoteques constituïdes, s'alenteix la tendència a la baixa, en línia amb la compravenda d'habitatges.

El mercat laboral de les Illes Balears consolida els bons

resultats de tancament del 2013 i mostra durant el primer quadrimestre del 2014 uns resultats força positius. D'aquesta manera, el mes de maig tanca amb registres d'atur per sota dels d'un any enrere i s'acosta als resultats del 2009. L'afiliació a la Seguretat Social també mostra símptomes de reactivació i el darrer dia del mes d'abril continua l'increment del nombre d'afiliacions. Totes les illes creixen en termes d'afiliació, si bé cal destacar el cas de les Pitiüses, que lideren la creació d'ocupació neta de l'arxipèlag. En el conjunt d'Espanya també disminueixen les xifres d'atur a totes les comunitats autònomes i les dades d'afiliació augmenten per quart mes consecutiu. Finalment, la contractació continua a bon ritme i els contractes registrats de gener a maig del 2014 a les Illes Balears ja superen les xifres acumulades del mateix període de l'any anterior. Els indefinits són els contractes que s'incrementen més.

Els darrers mesos, els preus es mantenen relativament estables, amb pujades moderades i sensiblement per sobre de les taxes espanyoles. Això no obstant, la inflació acumulada a l'arxipèlag durant els primers cinc mesos de l'any, en relació amb el mateix període de l'any passat, registra una variació negativa. Les taxes de variació interanual de la inflació subjacent dels darrers mesos segueixen el mateix patró anterior: es mantenen lleugerament per sota de la inflació general i són més estables a les Illes.

L'augment de la despesa en consum final, especialment la de les llars, té un impacte positiu que es manifesta en alguns indicadors de consum. L'indicador de confiança dels consumidors corresponent al mes de maig repunta amb força i millora la valoració de la situació actual, mentre que les expectatives de futur es mantenen estables, amb un dels nivells més alts dels darrers anys. Les dades de matriculació de vehicles dels primers cinc mesos de l'any reflecteixen una visible recuperació, a causa fonamentalment de l'increment en la matriculació de turismes. A l'arxipèlag, si considerem el total acumulat durant el primer quadrimestre, augmenta el consum de productes petrolífers. D'altra banda, la demanda d'energia elèctrica evoluciona en sentit oposat i continua a la baixa.

La recaptació a les Illes de les principals figures tributàries s'incrementa en els primers mesos del 2014. Així, tant les quotes de l'IVA declarades per les empreses amb seu a les Illes Balears com les retencions per l'IRPF sumen una quarta part més que en els cinc primers mesos del 2013. Quant als impostos amb les competències totalment cedides a la

Comunitat Autònoma, les dues figures que més recapten, l'impost sobre transmissions patrimonials i el d'actes jurídics documentats, s'incrementen entorn d'un 20% interanual. Tot plegat ha facilitat que la Comunitat Autònoma presenti un lleuger superàvit en termes de comptabilitat nacional fins a l'abril.

L'evolució recent d'alguns indicadors clau posa de manifest que la inversió continua en una situació de debilitat. En el primer trimestre, el crèdit al sector privat decreix significativament. En canvi, després de gairebé dos anys de forta contenció, el crèdit a les administracions públiques torna a registrar, en termes interanuals, una taxa positiva. Un altre cop el crèdit a les activitats productives és el més perjudicat, si bé les dades del primer trimestre no presenten reduccions tan dràstiques com les dels cinc trimestres anteriors. D'altra banda, la creació de societats mercantils recupera durant el primer quadrimestre part del dinamisme del primer semestre del 2013. Contràriament, la constitució d'hipoteques continua en declivi i també retrocedeix la matriculació de vehicles de càrrega.

La gestió sostenible dels ecosistemes costaners i marins és prioritària a causa de la influència del canvi climàtic global. En aquest BUTLETÍ es tracta d'alguns indicadors relacionats amb aquesta matèria que provenen del sistema d'indicadors per a la Gestió Integrada de la Zona Costanera a les Illes Balears, que són l'àrea de sòl i mar protegida per una regulació legal, la pesca, la població resident, el nombre d'amarraments i la qualitat de les platges. Cal esmentar que les figures de protecció a les Illes Balears no es poden sumar perquè sovint proteccions diferents s'acumulen en una mateixa àrea.

La monografia analitza les dades publicades per l'Ibestat a fi de definir el perfil del turista que visità les Illes Balears el 2013. La majoria dels visitants són alemanys i britànics i es concentren a l'illa de Mallorca i a les Pitiüses. El perfil més repetit de turista és el d'una dona, de 25 a 44 anys, amb un nivell mitjà de renda i que viatja sense contractar un paquet turístic. Els turistes amb paquet turístic prefereixen les companyies aèries tradicionals i els qui contracten directament, les de baix cost. El 97,2% dels turistes estrangers viatgen per oci i vacances i l'estada mitjana és de 8,4 dies. El 2013 la despesa turística superà l'import de dotze mil milions d'euros, i l'arxipèlag pitiús presenta la despesa mitjana diària i per persona més elevada. La valoració dels turistes que visiten les Illes Balears és excel·lent.

1 Internacional

Taula 2. Indicadors internacionals

	PIB			Taxa d'atur			Inflació		
Estats Units	1r Trimestre	1,5	→	maig	6,3	→	abril	1,7	→
Japó	1r Trimestre	2,8	↗	maig	3,5	→	maig	3,7	↗
Unió Europea	1r Trimestre	1,4	↗	maig	10,3	→	maig	0,6	→
Regne Unit	1r Trimestre	3,1	↗	març	6,6	→	abril	1,8	→
Zona euro	1r Trimestre	0,9	↗	maig	11,6	→	juny	0,5	→
Alemanya	1r Trimestre	2,3	↗	maig	5,1	→	maig	0,6	→
França	1r Trimestre	0,7	→	maig	10,1	→	maig	0,8	→
Itàlia	1r Trimestre	-0,5	→	maig	12,6	→	maig	0,4	→
Espanya	1r Trimestre	0,5	↗	maig	25,1	→	maig	0,2	→

Font: EUROSTAT, Japan Ministry of Internal Affairs and Communications.

Dades estacionalitzades pel PIB i la taxa d'atur. Inflació: Indicador de preus de consum Harmonitzat.

Les fletxes indiquen la variació amb la xifra del mateix període de l'any anterior.

L'economia global s'enforteix, si bé, segons els principals organismes internacionals, els riscos continuen. Les previsions per al 2015 milloren respecte del 2014, segons les dades publicades per l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE). Així, el 2015 el creixement esperat del PIB per als països de l'OCDE és d'un 2,8%, davant d'un 2,2% de variació amb què s'espera que tanqui el 2014. La taxa d'atur prevista per a aquests països és del 7,2% per al 2015, tres dècimes inferior a la que s'espera per al 2014. Tot i la tendència a la baixa de l'atur, encara continuaran sense feina 44 milions de persones a tota la zona

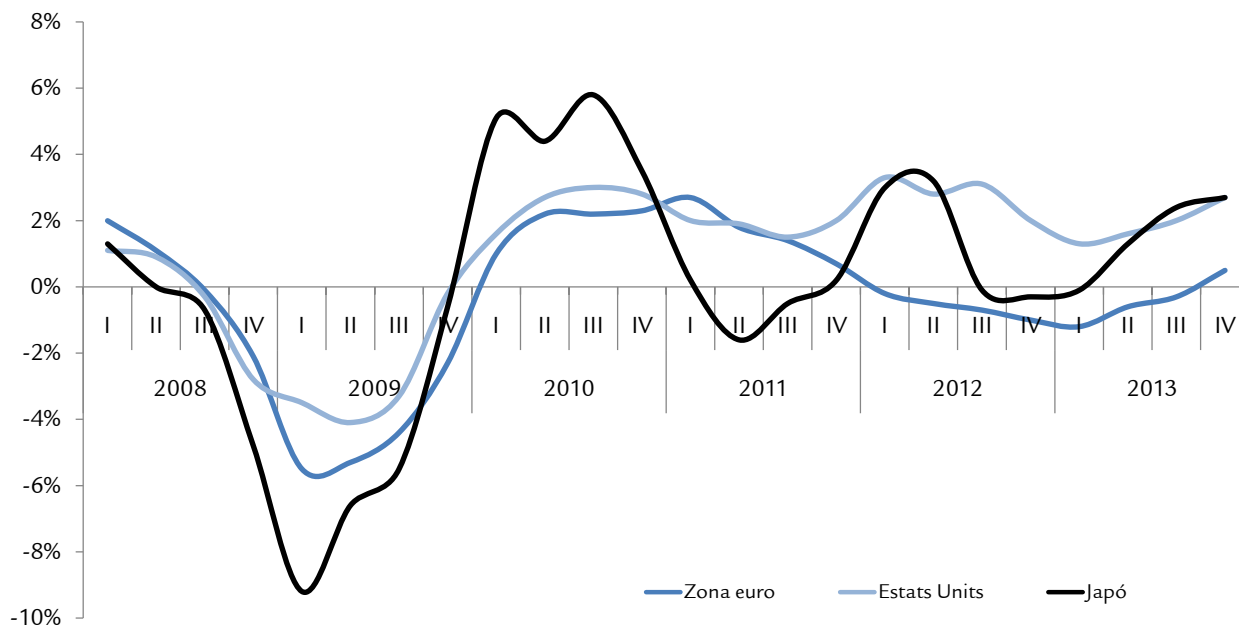
de l'OCDE a final del 2015, 11,5 milions més que abans de la crisi. Per als països BRICS (Brasil, Rússia, Índia, Xina i Sud-àfrica) la projecció per al 2014 és d'un creixement d'un 5,3%, i d'un 5,7% el 2015. El conflicte de l'Iraq i la persistència de les tensions a Ucraïna han condicionat la trajectòria dels mercats, que mostren aversió al risc. Les macromagnituds dels països comparats en la taula 2 mostren que en el primer trimestre del 2014 el Regne Unit encapçala el creixement, amb un 3,1%, i que Alemanya també manté el dinamisme (2,3%). A les principals economies del món es manté el nivell de la taxa d'atur i de la inflació respecte de la variació del mateix

Taula 3. Previsions internacionals per al 2015

	PIB*	Taxa d'atur	Inflació
Estats Units	3,5	6,0	1,7
Japó	1,2	3,7	2,0
Unió Europea (zona euro)	1,7	11,4	1,1
Alemanya	2,1	4,9	1,8
França	1,5	9,8	1,1
Itàlia	1,1	12,5	0,9
Regne Unit	2,7	6,5	2,1
Espanya	1,5	24,4	0,5

Font: OCDE - Economic Outlook, analysis and forecasts (maig 2014)

Gràfic 1. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: EUROSTAT.

període de l'any anterior, llevat de la inflació al Japó, que mostra una acceleració de quatre punts percentuals. Espanya continua sent el país amb la taxa d'atur més elevada entre els països indicats a l'esmentada taula. Pel que fa a l'índex harmonitzat de preus de consum (IHPC), entre els països comparats el que presenta més inflació és el Japó (3,7%), i el nivell més baix correspon a Espanya (0,2%).

L'ATUR ES REDUEIX EN ELS PAÏSOS DE L'OCDE.

Estats Units d'Amèrica

L'OCDE preveu que l'economia dels Estats Units millori notablement fins a assolir una variació del PIB d'un 2,6% el 2014 i un 3,5% el 2015. Cal recordar que aquest país tancà el 2013 amb un creixement d'un 1,3%. Aquest organisme internacional també predi per als EUA una disminució de la taxa d'atur, fins a arribar a nivells de l'any 2008 el 2015 (un 6,5% per al 2014 i un 6,0% per al 2015). No obstant això, en el primer trimestre del 2014 l'economia dels Estats Units s'ha contret més del previst i creix només un 1,5% interanual, molt per davall del darrer trimestre del 2013 (2,6%). Aquestes dades del primer trimestre de l'any han fet plantejar la revisió a la baixa de les perspectives del PIB. A més, hi ha incertesa sobre un possible avanç de la pujada dels tipus d'interès per part de la Reserva Federal. L'economia nord-americana mostra xifres menors de consum privat i d'exportacions i una pujada de les importacions, encara que el ritme d'activitat ha millorat i les vendes d'habitatges es recuperen. La taxa d'atur al mes de maig és del 6,3%, i la inflació a l'abril, de l'1,7%.

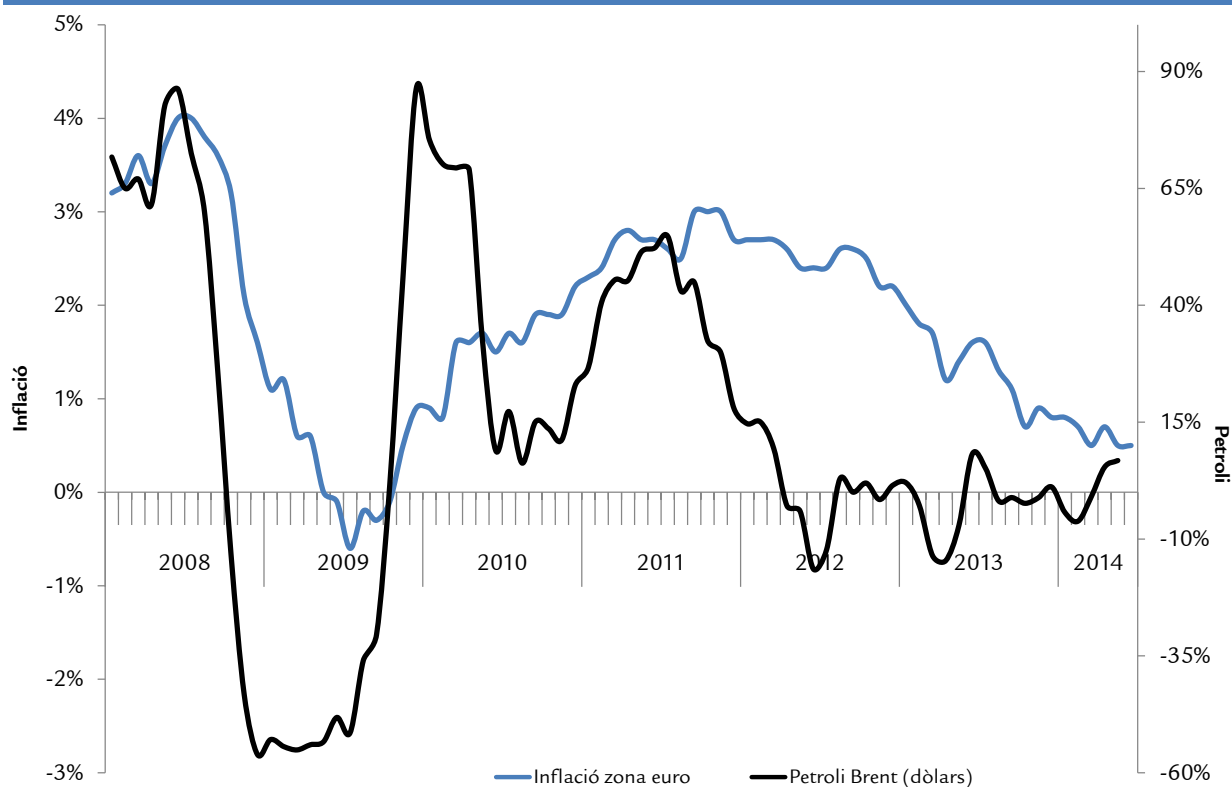
Japó

Al Japó el creixement serà menor a causa de les necessàries mesures de consolidació fiscal. Malgrat això, s'espera que la variació del PIB nipó sigui positiva amb un 1,2% tant el 2014 com el 2015, segons l'OCDE. Les previsions d'aquest organisme indiquen una taxa d'atur del 3,7% i una inflació del 2,0% per al 2015. En el primer trimestre del 2014 la variació del PIB fou d'un 2,8%, i enllaça així més d'un any accelerant les taxes de creixement. La inflació del mes de maig fou del 3,5%. La taxa d'atur el maig és del 3,5%, mentre que el maig de l'any anterior era del 4,1%. Es tracta d'una de les taxes més baixes entre els països desenvolupats.

Xina

Les perspectives de l'OCDE per a la Xina són d'un creixement d'un 7,4% per al 2014 i d'una dècima menys per al 2015. La previsió és inferior al creixement que va presentar el 2013 (7,7%), encara que creixerà més ràpidament que els altres països BRIC. Per al 2014 s'espera una inflació del 2,4%, que augmentarà lleugerament el 2015 fins al 3,0%. Al començament del 2014 millora el sector de les manufactures a la Xina i l'índex de gestors de compres (PMI, *Purchasing Managers' Index*) del juny és de 51,0, el nivell més alt en set mesos. Les noves comandes, tant internes com d'exportació, creixen i se situen en zona d'expansió. Gràcies a aquest fet hi ha signes d'estabilització en l'ocupació. A l'abril, la inflació és de l'1,8%: l'1,9% a les ciutats i l'1,6% a les àrees rurals. Els preus dels productes relacionats amb el menjar pugen un 2,3%, mentre que la resta s'encareixen un 1,6%.

Gràfic 2. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro

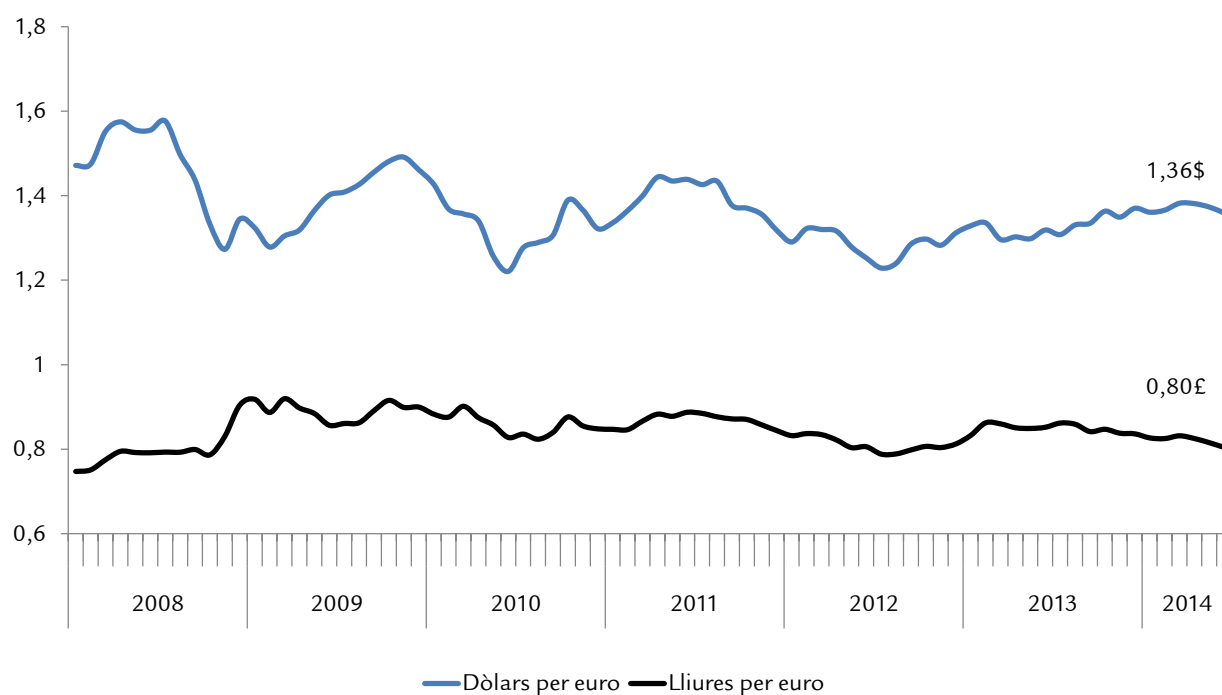
Font: EIA, EUROSTAT.

A final de juny el preu del barril Brent s'ha orientat a la baixa, atès que s'han moderat els rumors sobre la repercussió d'una disminució de la producció en el sud de l'Iraq, que podria ser compensada per l'augment de l'oferta en altres àrees. Al mes de maig se situa en 109,54 dòlars per barril, per sobre preu dels cinc mesos anteriors. Malgrat això, com s'observa en el gràfic 2, la tendència del preu del barril Brent des de mitjan any 2012 és més o menys estable i es manté per sobre de 100 dòlars per barril des del juny d'aquell any.

EL PREU DEL BARRIL BRENT ES MANTÉ PER SOBRE DE 100 DÒLARS PER BARRIL DES DE MITJAN ANY 2012.

Les especulacions sobre un possible augment dels tipus oficials per part de la Reserva Federal i el context de relaxació monetària a la zona euro han provocat una recuperació del dòlar davant de l'euro. Així, el canvi al mes de juny és d'1,366 dòlars per euro, però la cotització de la moneda nord-americana es manté entre 1,35 i 1,40 dòlars per euro al llarg de la primera meitat del 2014. La lliura esterlina també s'aprecia, i el canvi del mes de juny és de 0,80 lliures per euro, que no era tan baix des del novembre del 2012.

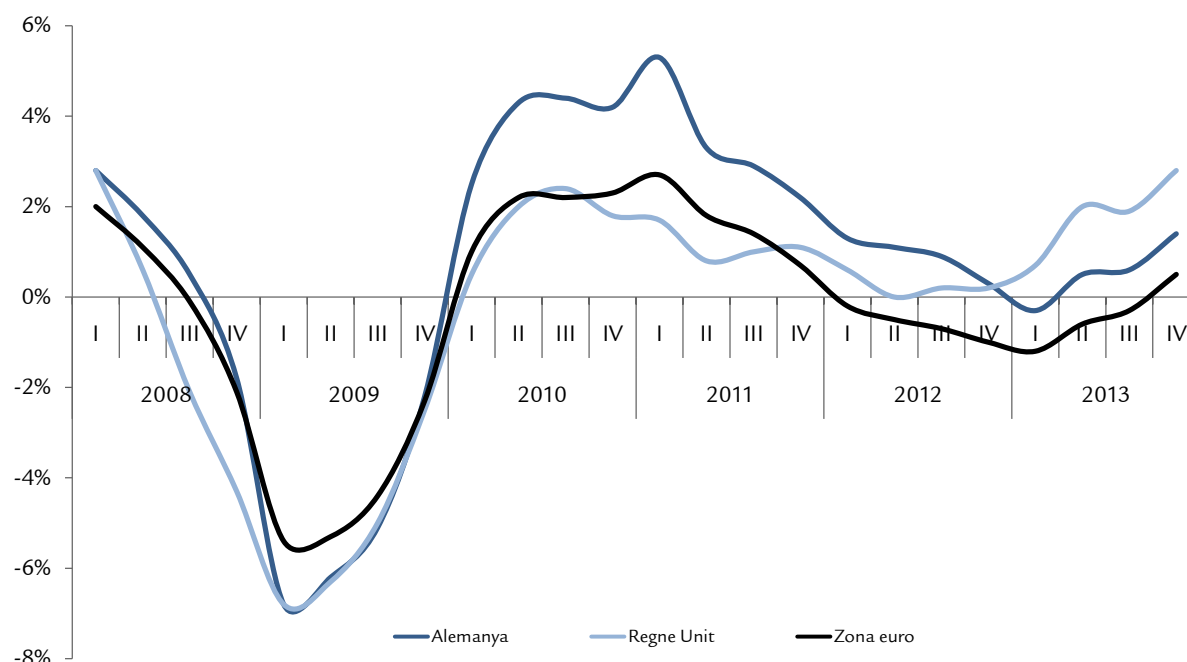
Gràfic 3. Evolució del tipus de canvi de l'euro

Font: BCE.

2 Unió Europea

Gràfic 4. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)

Font: EUROSTAT.

La crisi de la zona euro iniciada l'any 2008 va fer que el PIB caigués i assolís una taxa de variació interanual negativa d'un 5,5% en el primer trimestre del 2009. Després recuperà els valors positius, si bé en el primer trimestre del 2012 tornà a les variacions negatives fins al tercer trimestre del 2013. Els darrers mesos del 2013 creix un 0,5%, i un 0,9% en el primer trimestre d'enguany. En termes intertrimestrals les taxes són positives en els darrers quatre trimestres, i en el primer trimestre del 2014 la variació és d'un 0,2%. En conjunt, el PIB de la Unió Europea ha crescut un 1,4% interanual i un 0,3% intertrimestral. La taxa d'atur de la zona euro al mes de maig encara presenta dues xifres, amb l'11,6% de la població activa, i també és el cas de la taxa de la Unió Europea (10,3%). La inflació estimada per al mesos de maig i juny de la zona euro és del 0,5%, similar a la de la Unió Europea del mes de maig (0,6%). El 2013 el deute públic sobre el PIB de la zona euro (92,6%) és semblant al que presenta Espanya, i el de la Unió Europea és una mica inferior (87,1%). Per països, Itàlia està per sobre del cent per cent del deute sobre el PIB (132,6%); Espanya presenta un 93,9%, xifra similar a la de França (93,5%), i de tots Alemanya és la que presenta un

deute públic sobre el PIB inferior (78,4%). El 2013 el dèficit públic sobre el PIB per a la zona euro és del 3,0%, i a la Unió Europea en conjunt és del 3,3%. El repartiment d'aquest desequilibri pressupostari és desigual entre els diferents estats membres. Tal com es veurà més endavant, a Espanya el dèficit és del 7,1% sobre el PIB, mentre que el Regne Unit (5,8%), França (4,3%) i Itàlia (3,0%) romanen per davall. Cal esmentar que el 2013 Alemanya equilibra les despeses i els ingressos.

L'OCDE preveu un creixement positiu per a la zona euro, encara que moderat, després d'aquests darrers anys de contracció. Així, el conjunt dels 18 països tancaria el 2014 amb un 1,2% de variació del PIB i amb un 1,7% el 2015. Els riscos més destacats continuen sent les condicions de crèdit, un dèficit públic elevat i una taxa d'atur alta en un entorn d'inflació baixa. Aquesta institució internacional recomana continuar la consolidació fiscal i les reformes estructurals i completar el mercat únic de la Unió Europea.

LA ZONA EURO CREIX UN 0,9% INTERANUAL EN EL PRIMER TRIMESTRE DEL 2014.

Alemanya

L'economia alemanya incrementa el seu PIB un 2,3% interanual en el primer trimestre del 2014 i un 0,8% intertrimestralment. Així les coses, Alemanya recupera el dinamisme, que es transmet a la resta de països europeus. El mes de maig del 2014, continua mantenint una de les taxes d'atur més baixes de tota la Unió Europea (5,1%). L'OCDE preveu una millora de l'economia germànica, que tancarà el 2014 amb un 1,9% d'increment del PIB i s'accelerarà el 2015 fins a arribar a una taxa anual d'un 2,1%. Pel que fa a la taxa d'atur, s'augura que serà del 5,0% per al 2014 i del 4,9% per al 2015, i la inflació subjacent del 2014 se situa en l'1,3% i la del 2015 en l'1,8%.

L'OCDE PREVEU QUE L'ANY 2014 L'ECONOMIA ALEMANYA S'ACCELERARÀ UN 1,9%.

França

L'economia francesa mostra un creixement interanual positiu en el primer trimestre del 2014 (0,7%), i en termes intertrimestrals el creixement és nul. La inflació del mes de maig del 2014 se situa en un 0,8%, per sobre de la mitjana europea. Per la seva banda, el mes de maig del 2014 la taxa d'atur es manté estable i se situa en el 10,1%, en sintonia amb la mitjana de la Unió Europea. L'OCDE considera que el país gal tancarà el 2014 amb un increment de la producció d'un 1,5%, i preveu una certa desacceleració per al 2015 (0,9%). La taxa d'atur per al 2014 i per al 2015 romandria lleugerament per sota del 10%, i la inflació subjacent, entorn

del punt percentual (l'1,1% i l'1,0%, respectivament).

Itàlia

Itàlia continua en recessió i en termes interanuals cau un 0,5% en el primer trimestre del 2014, tot i que intertrimestralment la reducció és de només una dècima. El perill de l'estagflació és lluny, ja que la inflació interanual és del 0,4%. El maig del 2014 la taxa d'atur se situa en el 12,6%, mentre que el maig del 2013 era del 12,1%. L'OCDE preveu que Itàlia tancarà el 2014 amb un creixement d'un 0,5% i s'accelerarà el 2015 fins a arribar a un 1,1%. L'atur es mantindrà en taxes del 12,8% i del 12,5% el 2014 i el 2015, respectivament. Pel que fa a la inflació subjacent, es mourà entre el 0,8% i el 0,7% en 2014 i 2015, respectivament.

Regne Unit

En el primer trimestre del 2014 l'economia del Regne Unit continua millorant i creix un 3,1%, gairebé mig punt percentual més que en el darrer trimestre del 2013. L'economia britànica s'accelera tant en termes interanuals com intertrimestrals, ja que la variació del primer trimestre respecte del darrer del 2013 també és força positiva (0,8%). La taxa d'atur del mes de març del 2014 (darrera dada disponible) és del 6,6% i la inflació del mes d'abril marca un encariment dels béns i els serveis de consum d'un 1,8%. Segons l'OCDE, el 2014 el creixement del PIB britànic serà d'un 3,2%, i durant el 2015, d'un 2,7%; la taxa d'atur serà del 6,9% i del 6,5%, i la inflació subjacent, del 2,0% i del 2,1% per a aquests dos anys, respectivament.

3 Espanya

Tant l'FMI com l'OCDE preveuen una acceleració en l'economia espanyola per als anys 2014 i 2015. Així, al mes d'abril el primer organisme millora les estimacions que publicà al gener per a Espanya i les deixa en un creixement d'un 0,9% per al 2014 i d'un 1,0% per al 2015. Un mes més tard l'OCDE presenta unes previsions molt semblants per al 2014 (1,0%) i més optimistes per a l'any que ve (1,5%). La Comissió Europea, que també actualitza l'informe de primavera al mes de maig, encara publica unes taxes de creixement més elevades, que són d'un 1,1% per al 2014 i de dos punts percentuals per al 2015.

Aquestes previsions es troben en línia amb l'evolució del PIB espanyol en els primers mesos del 2014. Segons la comptabilitat nacional trimestral elaborada per l'INE, l'índex corregit d'efectes estacionals i de calendari s'incrementa en el primer trimestre un 0,5% respecte del mateix període del 2013. Així, es trenca una cadena de més de dos anys de taxes interanuals negatives. A més, les variacions intertrimestrals també s'acceleren, la qual cosa fa preveure que el creixement dels pròxims trimestres continuarà la progressió a l'alça.

EL PIB ESPANYOL TORNA A CRÉIXER INTERANUALMENT DESPRÉS DE DOS ANYS DE CAIGUDES.

Taula 4. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola

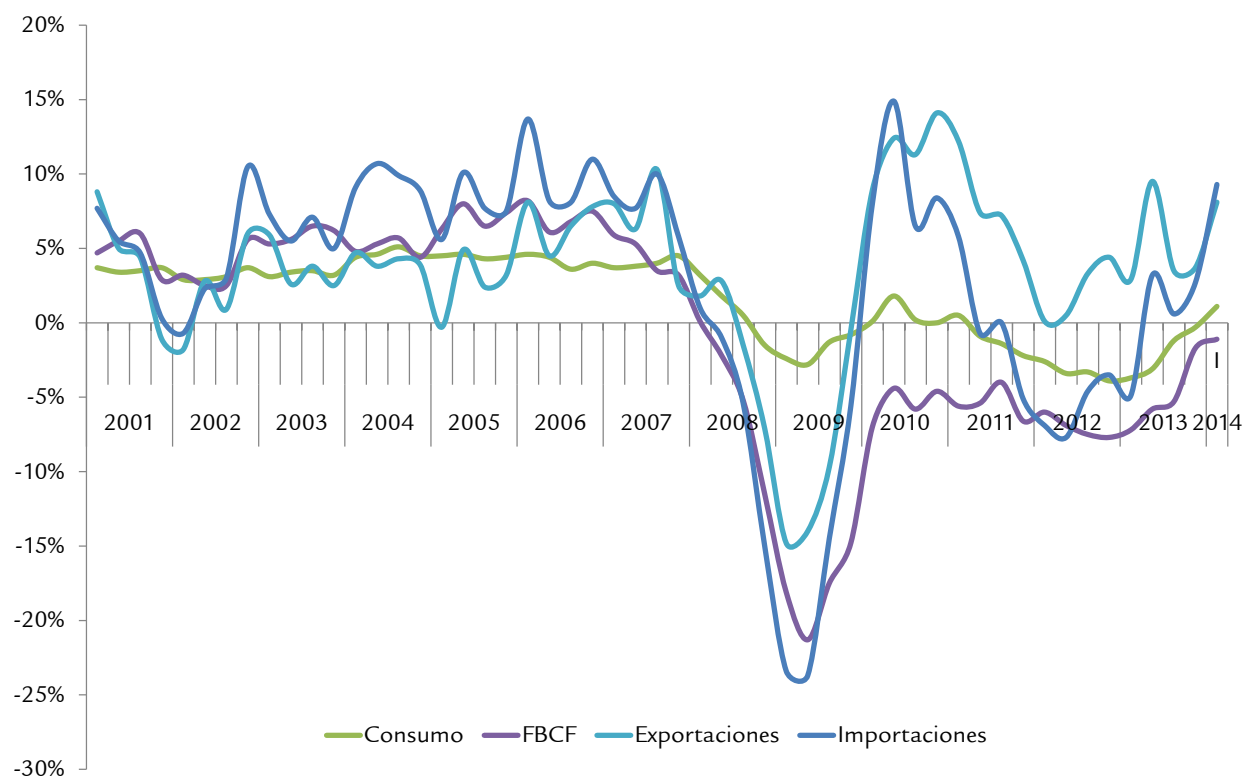
Variació Interanual (%)	2014	2015
PIB	1,0	1,5
Consum privat	1,0	1,0
Consum públic	-3,6	-2,5
Formació bruta del capital fix	0,3	2,0
Demanda nacional (contribució al creixement)	-0,1	0,5
Exportació de béns i serveis	5,6	6,3
Importació de béns i serveis	2,6	3,8
Demanda exterior (contribució al creixement)	1,1	1,0
Inflació	0,1	0,5
Taxa d'atur	25,4	24,4

Font: OCDE Economic Outlook, analysis and forecasts, maig 2014

L'evolució positiva de la principal macromagnitud espanyola és deguda a la recuperació de la demanda interna, que torna a una aportació positiva de set dècimes. En canvi, el sector exterior, el qual havia mantingut el dinamisme d'ençà del 2010, presenta en el primer trimestre d'enguany una contribució negativa al creixement del PIB intertrimestral (-0,2 p. p.). Tal com es pot veure en el gràfic adjunt, la despesa en consum final augmenta després de registrar tres anys de caigudes. Més de tres quartes parts del consum final correspon a les despeses de les llars, les quals s'incrementen un 1,6% en termes interanuals. Contràriament, la despesa de les administracions públiques manté l'atonía i en els tres primers mesos del 2014 encara registra taxes negatives (-0,2%). El

consum de les institucions sense ànim de lucre al servei de les llars només arriba a 2.500 milions entre gener i març, però enllaça tres trimestres de creixement positiu. Quant a la inversió, sembla que es deixen enrere les fortes variacions negatives dels anys anteriors. Tot i això, en el primer trimestre del 2014 la formació bruta de capital fix (FBCF) cau un 1,1% respecte del primer trimestre del 2013, cosa que representa la reducció més suau d'ençà de principi del 2008. Cal dir que els actius fixos immaterials, que representen el 10% de tota l'FBCF, augmenten un 4,1% en termes reals. Els actius fixos de la construcció llastren la inversió, atès que cedeixen un 8,7% respecte del primer trimestre del 2013.

Gràfic 5. Evolució dels components de la demanda

Font: INE.

El sector exterior espanyol frena la progressió a causa de l'increment pronunciat de les importacions. L'índex encadenat de les importacions de béns i serveis augmenta un 9,3% interanual en el primer trimestre del 2014 i supera el creixement de les exportacions espanyoles (un 8,1% en el mateix període). Paral·lelament a l'evolució de la demanda interna, les importacions de béns creixen un 11,7% i les de serveis no turístics s'incrementen un 0,5%. Cal tenir en compte que aquest segon component registrava una caiguda d'un 6,3% interanual en el darrer trimestre del 2013. Tal com s'ha comentat, les exportacions també acceleren el ritme de creixement, si bé amb menys intensitat que les importacions. A l'inici del 2014 hi ha un flux més elevat de béns cap als

països de la Unió Europea i els serveis no turístics exportats augmenten un 12,0%.

Segons el Departament de Duanes i Imposts Especials de l'Agència Tributària, el saldo comercial del mes de març registra un dèficit de 2.053,9 milions d'euros, mentre que en el mateix mes del 2013 hi va haver superàvit. La taxa de cobertura d'aquest mes queda en el 91,0%, 12,2 punts percentuals per davall de la del 2013 (103,2%). Aquest desfasament entre les importacions i les exportacions es deu al dèficit energètic, que al març arriba a 3.764,2 milions d'euros, la qual cosa representa un augment del dèficit d'un 19,3% interanual.

Taula 5. Evolució de l'economia espanyola

Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Taxes de variació interanual (en %)

Volum encadenat referència 2008

	2012				2013				2014
Trimestre	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Sector agropesquer	-6,9	-12,6	-11,2	-12,7	-4,1	3,9	0,9	4,1	6,8
Indústria i energia	-1,7	-0,7	0,2	0,4	-2,5	-2,1	-0,8	0,3	0,7
Construcció	-9,1	-8,6	-8,7	-7,7	-7,0	-8,3	-7,8	-7,7	-8,4
Serveis	0,7	-0,1	-0,4	-1,1	-1,1	-0,9	-0,6	0,5	0,8
PIB a preus de mercat	-1,2	-1,6	-1,7	-2,1	-1,9	-1,6	-1,1	-0,2	0,5

Font: INE.

Des de la perspectiva de l'oferta, tots els sectors llevat de la construcció presenten taxes de creixement positives, especialment el sector agropesquer (un 6,8% interanual). El sector dels serveis enllaça dos trimestres en xifres positives i en el primer trimestre la taxa arriba a un 0,8%. Totes les branques del sector terciari milloren els nivells d'un any enrere, menys la d'activitats financeres i d'assegurances, que cau un 2,2% respecte del 2013. La construcció marca una evolució diferent de la resta de sectors i agreuja la caiguda en el primer període del 2014 fins a un 8,4%. La producció de la indústria manufacturera també incrementa les taxes

interanuals i creix un 1,7%, la qual cosa eleva l'índex del total de la indústria fins a un 0,7%.

Segons les dades publicades pel Banc d'Espanya, el dèficit públic amb què es tancà el 2013 fou de 72.577 milions d'euros segons el Protocol de dèficit excessiu, que en relació amb el PIB representa el 7,1%. Aquest desequilibri en els comptes públics se suma als dels períodes anteriors, de manera que en el darrer període del 2013 el deute espanyol és del 93,9% i s'acosta al bilió d'euros.

II. ILLES BALEARS

Taula 6. Evolució de l'economia balear

Taxes de variació del VAB a preus constants (en %)														
	Anual					Trimestral								
	2009	2010	2011	2012	2013	2012				2013 (p)				2014 (a)
				(p)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
Illes Balears	-2,7	-0,9	0,6	0,0	0,3	0,1	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,6	0,4	0,4
Sector agropesquer	-0,4	-0,4	0,3	-0,5	1,5									
Indústria	-3,5	-2,8	-1,4	-0,8	-1,1	-0,8	-0,8	-0,7	-0,9	-0,8	-0,9	-1,3	-1,6	-1,8
Construcció	-8,6	-6,3	-4,4	-5,5	-5,4	-4,8	-5,1	-5,7	-6,2	-6,1	-5,5	-5,2	-4,7	-4,1
Serveis	-2,0	-0,1	1,2	0,6	1,0	0,8	0,4	0,7	0,7	0,7	1,0	1,3	1,1	0,9

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

p: provisional. a: avanç.

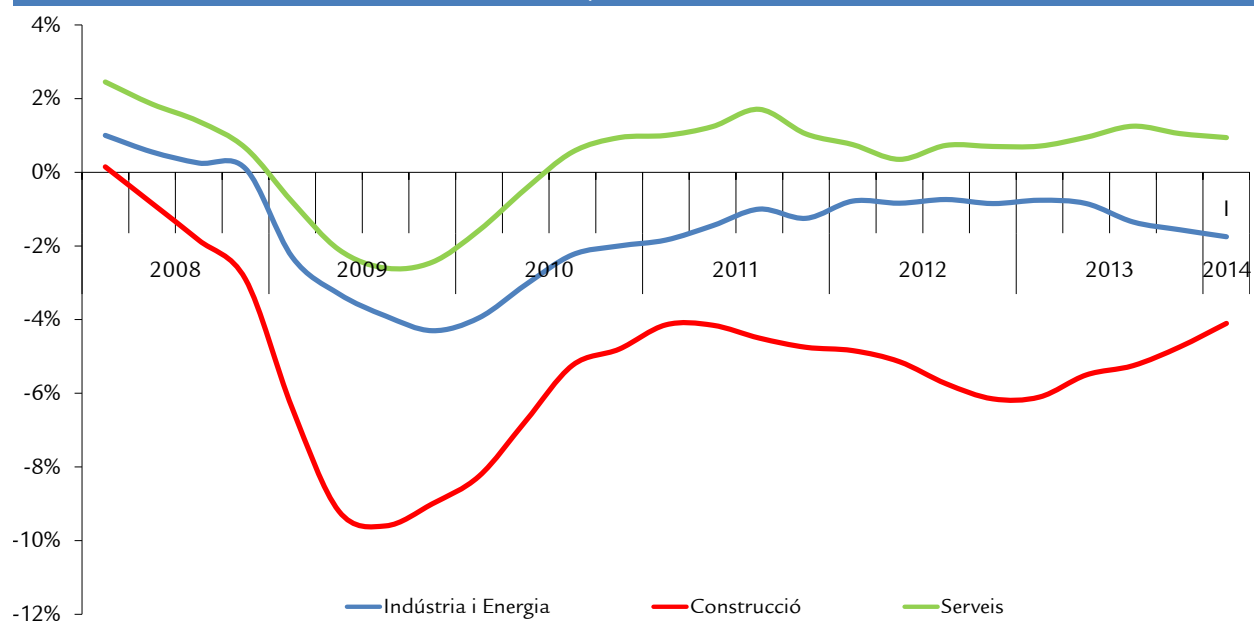
El primer trimestre del 2014 s'estima un creixement d'un 0,4% a les Illes Balears, la mateixa taxa interanual que la registrada en el trimestre precedent. Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística, el conjunt d'Espanya presenta una variació interanual de l'índex del PIB d'un 0,5%, la primera taxa positiva després de nou trimestres consecutius de caigudes. En ambdós casos es preveu que la millora es perllongui també al llarg del 2014 i s'arribin a registrar creixements propers al punt percentual.

El fet que durant els mesos de temporada baixa l'activitat turística hagi retrocedit ha frenat el ritme de creixement de tota l'economia balear. No obstant això, la millora del sector de la construcció i el dinamisme de l'arxipèlag pitiús ajuden a mantenir la producció per sobre de la d'un any ençà. En els primers mesos de l'any el nombre de passatgers que arriben als aeroports de les Illes Balears és inferior al d'un any enrere, la qual cosa afecta la facturació de les empreses de transport i emmagatzematge (la facturació mitjana fins a l'abril cau un 1,4%). En canvi, la recuperació del comerç i de l'hostaleria (amb increments de la xifra de negoci d'un 4,0% i un 3,2%, respectivament, en el primer quadrimestre) estiren tot el sector dels serveis a l'alça, i la facturació total s'incrementa gairebé un 5,0% interanual. La millora dels resultats empresarials es trasllada a l'ocupació i l'índex mitjà dels serveis entre gener i abril creix un 1,2% respecte del 2013. El revifament del sector terciari a l'inici de la temporada alta turística es fa palès en l'afiliació a la Seguretat Social, la qual s'incrementa tant en el cas dels assalariats (3,7%) com en el dels autònoms

(4,1%). Alguns indicadors de la construcció assenyalen una recuperació a mitjà termini del sector, tot i que cal recordar que d'ençà de l'any 2008 el seu valor afegit brut s'ha reduït a les Illes pràcticament a la meitat i està a nivells semblants als del 2002. L'increment en el nombre de projectes visats i el retorn de la licitació pública avancen el recobriment de variacions positives, malgrat que actualment el sector de la construcció encara roman en una tendència decreixent. D'altra banda, la indústria s'acosta a l'estabilització, malgrat que de manera lenta. L'índex de producció industrial i l'afiliació a la Seguretat Social presenten taxes interanuals pràcticament nul·les, però la demanda d'energia elèctrica i l'entrada de comandes a les empreses industrials mostren que encara hi ha factors que llasten la recuperació.

Un altre trimestre més, la regió amb un creixement econòmic més destacat són les Pitiüses, que durant el primer trimestre del 2014 incrementen un 1,7% el VAB en termes reals respecte del 2013. Contràriament a la resta d'illes, a Eivissa i a Formentera s'incrementen el nombre de passatgers i el nombre de viatgers allotjats en hotels i en apartaments turístics, i a més aquest arxipèlag lidera l'augment de l'afiliació a la Seguretat Social. Menorca presenta uns resultats més moderats, però manté la variació positiva si es compara amb l'índex sintètic d'un any ençà. L'economia de Mallorca creix una dècima en el primer trimestre del 2014, la qual cosa suposa un estancament a causa dels resultats negatius dels mesos de temporada baixa.

Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors

Font: DGEE.

1 Agropesquer

Agricultura

Taula 7. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)						
2007	2008	2009	2010	2011	2012 (p)	2013 (a)
2	0,8	-0,4	-0,4	0,3	-0,5	1,5

Font: Conselleria Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

El sector agropesquer tanca l'any 2013 amb una taxa de creixement d'un 1,5%. Per a enguany, malgrat que es manté

la previsió de creixement positiu, se suavitza i s'estima un augment per al sector primari d'un 0,8%.

Taula 8. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	març	5.572	➔	-1,7
Mallorca	març	4.555	➔	-1,7
Menorca	març	622	➔	0,2
Eivissa	març	383	⬇	-4,2
Formentera	març	12	⬇	-14,3

Font: TGSS.

El març del 2014, hi ha 5.572 persones afiliades a la Seguretat Social en agricultura i ramaderia, un 1,7% menys que el març de l'any passat. El nombre d'afiliats és menor per a totes les illes. No obstant això, el sector mostra signes de recuperació, ja que s'alenteix la variació negativa en termes interanuals.

Enguany les Illes Balears percebran prop de 24 milions d'euros procedents de pagaments directes de la política agrària comuna (PAC 2014), el pressupost de la qual per al període 2007-2013 ha estat prorrogat mentre continuen les negociacions per al repartiment d'aquestes ajudes per al

nou període 2015-2020. D'altra banda, el Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA) obre noves convocatòries d'ajudes per a enguany que formen part del Pla de Desenvolupament Rural (PDR) de les Illes Balears per al termini 2007-2013, prorrogat per al 2014. A aquestes ajudes, en part cofinançades pel Fons Europeu de Desenvolupament Rural (FEADER), es poden acollir els agricultors i els ramaders que no varen ser beneficiaris de les convocatòries del període 2007-2013. Els beneficiaris d'aquestes ajudes no podran tornar-les a sol·licitar fins que no s'aprovi el nou PDR per al període 2015-2020.

Taula 9. Indicadors de l'agricultura

		Darrera dada		Variació interanual (%)			
Mercat central de Mallorca		Tones	PMP	Tones		PMP	
Fruita	gener-març	144	1,0	→	-0,1	↘	-3,0
Hortalisses	gener-març	555	1,1	↘	-3,3	↘	-2,7
Patates	gener-març		0,6			↗	3,7
Total	gener-març	697	1,0	↘	-2,7	↘	-2,1
Mercaderies agràries exportades		Tones	Milers d'€	Tones		Milers d'€	
Patates	gener-març	492	307	↘	-24,5	↘	-32,2
Regne Unit	gener-març	71	59	↘	-25,2	↘	-17,3
Dinamarca	gener-març	332	196	↘	-12,7	↘	-25,5
Goma de garroff	gener-març	411	2.590	↘	-7,2	↘	-6,6
Alemanya	gener-març	111	729	↗	21,7	↗	31,3
Dinamarca	gener-març	49	330	↘	-58,1	↘	-57,6
Vins i licors	gener-març	368	2.038	↗	36,3	↗	50,9
Alemanya	gener-març	194	1.045	↗	68,3	↗	115,5
Suïssa	gener-març	49	417	↘	-11,9	↘	-18,4

Font: Mercapalma, lbestat.

PMP: preu mitjà ponderat.

En el mercat central de Mallorca, segons dades acumulades fins al març del 2014, la comercialització de fruita i hortalissa que prové de majoristes i productors és de 35.057 tones, un 0,3% superior a la registrada l'any 2013. Aquesta variació poc significativa però de signe positiu és motivada per una major comercialització de l'hortalissa (1,9%), a diferència de la fruita (-2%). No obstant això, pel que fa als productors, tant la comercialització de fruita com la d'hortalissa disminueixen, segons les xifres acumulades dels primers tres mesos de l'any, més en el cas de l'hortalissa (-3,3%) que en el de la fruita (-0,1%). El subministrament d'hortalissa dels majoristes, amb un 2,1% més, el que motiva la variació de signe positiu respecte del mateix període de l'any passat, si bé també disminueix la demanda de fruita per a aquest col·lectiu (-2%). Aquest comportament en la demanda va acompanyat d'una disminució del preu mitjà, tant en el cas de la fruita (-3%) com en el de l'hortalissa (-2,7%). D'altra banda, la patata s'encareix fins a un 3,7% respecte del primer trimestre del 2013.

EL CONFLICTE UCRAÏNÈS PROVOCA LA PUJADA EL PREU INTERNACIONAL DELS CEREALS.

El conflicte d'Ucraïna, gran exportador internacional de cereals, encareix el preu del blat i del blat de moro (entre un 6% i un 9%, respectivament). Espanya és un dels clients importadors més importants i per tant es pot veure afectat per la situació. Malgrat que la collita del 2013 fou bona (amb un increment d'un 1,65% respecte de l'any anterior), segons dades provisionals fins a febrer d'enguany de l'enquesta sobre superfícies i rendiments de cultius del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, la producció de cereals és un 12,2% inferior al volum de tones produïdes l'any anterior. Pel

que fa a les Illes Balears, les 29.855 tones de cereals produïdes el 2013 resultaren un 4,4% inferior a la producció de l'any 2012. No obstant això, per a enguany, segons dades a 28 de febrer, la producció és un 14,4% superior respecte del mateix període de l'any passat, motivada per la bona producció de civada i ordi, al contrari de la producció de blat, que amb 16 tones produïdes és un 10,4% inferior a la recollida el febrer del 2013. Cal recordar que el blat, l'ordi i la civada són els cereals que més es cultiven a les Illes Balears.

Pel que fa a l'oli d'oliva, segons dades encara provisionals de l'Agència de l'Oli d'Oliva, organisme que depèn del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, des de l'octubre del 2013 (mes d'inici de la campanya) fins al març d'enguany la producció total nacional d'oli d'oliva augmenta un 187,9%, amb 1.144 milers més de tones produïdes que en el mateix període de la campanya anterior, la qual presentà una disminució d'un 62% de tones produïdes. Pel que fa a les Illes Balears, mentre s'esperen les dades de producció d'oli per a enguany del Consell Regulador de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca, durant la campanya 2012/2013 es produïren 337.000 litres d'oli d'oliva, un 3,5% més que en la campanya de l'any anterior. D'aquesta producció total d'oli d'oliva, 168.100 litres foren d'oli amb denominació d'origen (DO Oli de Mallorca), un 8,5% més que la producció de la campanya anterior, i la resta fou producció d'oli sense denominació d'origen, la qual disminuï fins a un 1,1% interanual. La comercialització d'aquest producte, que augmenta des del 2005, és de 163.416 litres el 2013, un 23,7% més el que es va vendre l'any anterior. A més, en aquest àmbit, cal destacar que la Comissió Europea ha declarat les denominacions Oliva de Mallorca i Oliva Mallorquina denominacions d'origen protegides.

Segons les dades acumulades fins al març, l'exportació de patata disminueix tant en volum (-24,5%) com en valor monetari (-32,2%) respecte del mateix període del 2013. El Regne Unit i Dinamarca, principals països demandants, disminueixen la demanda d'aquest cultiu. No obstant això, la patata que s'empra per a l'exportació, la collita de la qual s'inicia pel febrer i acaba al juny, sembla que ha resultat de bona qualitat, amb una germinació afavorida per la climatologia. Pel que fa a la goma de garrofi, que ja alienta el creixement mesos enrere, disminueix l'exportació

en el primer trimestre de l'any. En aquest cas, Alemanya segueix augmentat la demanda d'aquest producte, però Dinamarca es frena i presenta una variació negativa de més d'un 50% respecte del mateix període de l'any anterior, tant en volum com en valor monetari. El mercat exterior per al vi i el licor és l'únic que presenta resultats positius entre els tres productes agrícoles que més s'exporten a les Illes Balears. Destaca Alemanya, amb un increment anual de la demanda d'un 68,3%, que es trasllada també a un increment anual de recaptació monetària de més d'un 100%.

Ramaderia

Taula 10. Indicadors de la ramaderia

Carn sacrificada en els escorxadors (tones)	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Bestiar boví	1r trim	485	↘	-16,1
Bestiar oví / Bestiar cabrum	1r trim	386	↘	-35,4
Bestiar porcí	1r trim	910	↘	-4,3
Bestiar equí	1r trim	3	↘	-66,3
Aus	1r trim	1.020	↘	-9,9

Font: Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient.

En els escorxadors de les Illes Balears, el primer trimestre de l'any es redueixen les tones sacrificades per a tots els tipus de bestiar i també la carn sacrificada d'aus. Destaquen la disminució de la demanda de carn de bestiar oví i cabrum (386 t), fins a un -35,4% interanual, i la de carn de bestiar boví (485 t), amb un -16,1% interanual. No obstant això, a l'abril augmenta la demanda de carn de bestiar oví per al conjunt de les Illes Balears amb motiu de la festivitat de Setmana Santa.

Segons dades del Fons Espanyol de Garantia Agrària, els lliuraments de llet de les Balears assoleixen la xifra de 55.745 tones al final de la campanya 2013/2014, que s'inicia al mes d'abril i acaba el març de l'any següent, la qual cosa representa un descens d'un 4,2% respecte de la campanya anterior. En canvi, per al conjunt de l'Estat els lliuraments de llet augmenten un 1,7% interanual. Pel que fa al preu mitjà

ponderat, a les Illes Balears passa de 0,307 euros per litre l'abril del 2013 a 0,344 euros per litre el març d'enguany. Tot i aquesta millora, continua per sota de la mitjana nacional, que se situa en 0,391 euros per litre al març. A aquesta diferència respecte de la Península, s'hi afegeix el fet que els ramaders necessiten importar pinsos per alimentar el bestiar, amb uns preus que per a enguany es preveuen encara superiors, a causa del conflicte ucraïnès i de la disminució en la producció nacional.

Pesca

El nombre d'afiliats en el sector pesquer arriba a 700 treballadors el març del 2014 i augmenta un 1,4% respecte de l'any 2013. Per illes, canvia la tendència negativa des de principi d'any i totes presenten una taxa d'afiliació positiva, la qual cosa mostra signes de recuperació en el sector.

Taula 11. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	març	700	➔	1,4
Mallorca	març	480	➔	1,5
Menorca	març	106	➔	1,0
Eivissa	març	80	➔	1,3
Formentera	març	34	↗	3,0

Font: TGSS.

La producció pesquera declarada a les Illes Balears en el primer trimestre del 2014 és de 786.949 quilos, amb un valor en primera venda de 4,01 milions d'euros. En comparació del mateix període de l'any passat (777.020 kg i 3,91 M€), les dades representen un increment d'un 1,3% en el pes de les captures i un augment d'un 2,5% en el valor econòmic. Així, el preu mitjà de la producció total de peix s'incrementa un 1,2% (de 5,03 €/kg a 5,09 €/kg).

Si comparam la composició de la pesca del primer trimestre del 2014 amb la del 2013, torna a destacar la gran quantitat d'aladroc (155 t), una espècie pelàgica molt poc habitual a les Balears però que des de final del 2011 ha augmentat considerablement. En conseqüència, també se n'incrementen les captures, atès que, entre els petits pelàgics, és l'espècie més preuada a les Illes Balears i a Espanya en general. La sardina, l'aladroc, el sorell, l'alatxa, el gerret i el calamar, que destacaren el 2013 per la seva rellevància entre les deu primeres espècies pelàgiques, el 2014 es redueixen, i espècies demersals com ara el lluç, el pop, la morralla i la sípia

recuperen posicions.

Quant al valor, en el primer trimestre del 2014 les espècies principals són les mateixes que en el mateix període del 2013, tot i que en ordre diferent. Destaquen el jonquillo, important per a la flota d'arts menors a l'hivern, i l'aladroc, que, tot i que és una espècie de preu baix (1,47 €/kg), se n'ha desembarcat una gran quantitat.

Pel que fa al preu mitjà, tot i l'increment respecte del mateix període del 2013, continua sent baix. D'una banda, el motiu és la gran quantitat d'espècies pelàgiques capturades el 2014, el preu baix de les quals (com el de la sardina, a 0,9 €/kg, i el de l'aladroc, a 1,47 €/kg) abaixa el preu mitjà del peix, com ja va passar els anys 2012 i 2013. De l'altra, es manté la davallada dels preus d'espècies diana de la pesca d'arrossegament (escamarlà, gamba, gall de Sant Pere) i d'arts menors (sípia, cap-roig) no associada a increments de les captures.

Taula 12. Indicadors de producció pesquera, 1r trimestre

Captures	Pes (kg)	Valor (€)	Variació interanual (%)			
			Pes (kg)		Valor (€)	
Aladroc	154.932	227.411	↘	-28,9	↗	79,9
Sardina	52.605		↗	17,9		
Gerret	41.118		↘	-12,6		
Sorell	37.704		↗	44,8		
Rajada	33.485		↗	20,1		
Gamba vermella	28.976	615.248	↘	-6,9	↗	8,6
Morralla	27.728					
Sípia	23.431	219.119			↘	-38,3
Jonquillo		299.914			↘	-4,4
Calamar		215.691			↗	12,1
Caproig		180.718			↘	-24,5
Escamarlà		144.196			↘	-30,6
Gall de Sant Pere		143.327			↗	16,1
Moll vermell		138.003			↘	-9,9

Font: Direcció General de Medi Rural i Marí.

2 Indústria i energia

Taula 13. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)												
Anual				Trimestral								
2010	2011	2012	2013	2012				2013 (p)				2014 (a)
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
-2,8	-1,4	-0,8	-1,1	-0,8	-0,8	-0,7	-0,9	-0,8	-0,9	-1,3	-1,6	-1,8

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

En general, la indústria balear continua presentant una situació de feblesa. A les Illes, la variació interanual del **valor afegit brut** (VAB) a preus constants del primer trimestre del 2014 del sector de la indústria i l'energia estén i accelera la caiguda i se situa en un -1,8%, dues dècimes inferior al valor registrat en el quart trimestre del 2013 (-1,6%). Juntament amb la construcció, és l'únic sector econòmic que mostra taxes de decreixement. En canvi, el PIB de la indústria espanyola del primer trimestre del 2014, després de registrar durant el 2013 reduccions interanuals, remunta i situa la taxa en un 1,0%. Les indústries manufactureres espanyoles, que ja en el quart trimestre de l'any passat mostraren una lleugera recuperació amb una taxa interanual d'un 0,8%, reprenen en el primer trimestre d'enguany el creixement amb una variació interanual d'un 2,2%.

De conformitat amb l'enquesta de conjuntura industrial del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme, a Espanya sembla que es consolida des del mes de maig una tendència a l'alça del principal indicador sintètic observada en els darrers dotze mesos. El saldo de l'**indicador de clima industrial espanyol** —basat en la cartera de comandes, en l'estoc de productes acabats i en la tendència de la producció— se situa en -8,3, la qual cosa representa una millora de 5,4 punts en termes interanuals. Aquest increment és explicable, fonamentalment, per l'augment de la cartera de comandes i també, encara que no tant, per les expectatives de producció.

Els **indicadors de confiança empresarial** de les Illes Balears corresponents al segon trimestre d'enguany revelen que el 14,8% dels gestors de les empreses del sector de la indústria valoren de manera favorable la marxa del negoci durant el primer trimestre de l'any, mentre que gairebé la meitat dels enquestats (49,2%) ho fan de manera desfavorable. El

balanç de situació sectorial millora sensiblement respecte del trimestre anterior (6,6 punts) i queda en -34,4 punts, allunyat, no obstant això, del saldo mitjà de tots els sectors econòmics (-26,6). Quant a les expectatives per al tercer trimestre del 2014, la indústria reflecteix la pitjor valoració de tots els sectors. El 13,1% de les respostes consideren que la marxa del negoci serà favorable i el 32,8% que serà desfavorable. Així, el balanç d'expectatives queda en -19,7 punts, molt més negatiu que el de la resta de sectors econòmics (-0,5 de mitjana), encara que representa una millora de més de 18 punts en relació amb la valoració de fa un any. Altrament, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del sector mostra en el segon trimestre un augment de la confiança empresarial d'un 10,8% respecte del mateix trimestre del 2013. Tot i això, se situa a gairebé 10 punts de la confiança que mostren tots els sectors econòmics, que de mitjana creixen un 13,0% interanual.

LA CONFIANÇA EMPRESARIAL DEL SECTOR AUGMENTA UN 10,8%.

El sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears té el març del 2014 19.203 afiliats al règim general de la **Seguretat Social** i 5.303 al d'autònoms; en total, 24.506 cotitzadors. Aquests valors representen, respecte del març del 2013, una reducció gairebé inapreciable (-0,1%) en el nombre total d'afiliats del sector. Això no obstant, si observem la pauta dels darrers mesos, sembla que es consolida la tendència, d'una banda, a la pèrdua d'afiliació en el règim general (-0,6% interanual) i, de l'altra, a l'augment del nombre de treballadors autònoms (1,8%). Eivissa és l'illa que registra l'increment interanual més significatiu d'afiliats (5,8%). La taxa de variació de Mallorca queda en un 0,0% (perd 1 afiliat), mentre que Menorca i Formentera redueixen l'afiliació un 3,8% i un 3,3%, respectivament. La indústria manufacturera de l'arxipèlag

és l'activitat més predominant del sector per nombre de cotitzadors, i en el tercer mes del 2014 guanya un 0,6% d'afiliats. Per contra, la segona activitat més representativa del sector (el subministrament d'aigua, sanejament i gestió

de residus) registra la reducció més marcada (-2,6%).

Indústria

Taula 14. Indicadors de la indústria i l'energia

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	436.790	↘	-3,5
Índex de producció industrial ¹	abril	81,75	→	-0,3
Ocupats totals a indústria i energia	març	24.506	→	-0,1
Assalariats	març	19.203	→	-0,6
Autònoms	març	5.303	→	1,8
Ocupats segons activitats	març	23.524	↘	-2,9
Indústries extractives	març	325	↘	-2,4
Indústries manufactureres	març	19.319	→	0,6
Energia elèctrica, gas i aigua	març	4.862	↘	-2,4
Mallorca				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	331.626	↘	-4,0
Ocupats segons activitats	març	19.441	→	0,0
Indústries extractives	març	258	↘	-8,5
Indústries manufactureres	març	14.872	→	0,5
Energia elèctrica, gas i aigua	març	4.311	→	-1,3
Menorca				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	37.761	↘	-5,1
Ocupats segons activitats	març	3.168	↘	-3,8
Indústries extractives	març	14	↗	7,7
Indústries manufactureres	març	2.887	→	-1,2
Energia elèctrica, gas i aigua	març	267	↘	-25,2
Pitiüses				
Energia elèctrica demandada (Mwh) ¹	maig	67.403	→	0,1
Ocupats segons activitats	març	1.872	↗	5,5
Indústries extractives	març	53	↗	39,5
Indústries manufactureres	març	1.537	↗	3,7
Energia elèctrica, gas i aigua	març	282	↗	10,6

Font: INE, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia.

¹ La variació és de la cicle-tendència T^*_{t-12} (%).

A l'abril, l'índex de **producció industrial** de les Illes Balears registra una variació interanual d'un -2,8%, inferior en més de deu punts percentuals a la taxa registrada al març. En el conjunt d'Espanya la taxa interanual disminueix un 1,9%. A l'arxipèlag, augmenten notablement la producció de béns intermedis (13,4%) i, a una certa distància, la de béns d'equip (2,3%). Per contra, els béns de consum cauen un 12,8% i l'energia ho fa un 3,2%. Considerant la variació mitjana del primer quadrimestre, la producció industrial de les Illes, respecte del mateix període de l'any passat, avança una dècima percentual (0,1%), i la d'Espanya, un 2,1%.

L'índex de **xifra de negoci a la indústria** de les Illes Balears confirma la tendència a la baixa i torna a reduir-se amb força fins a situar la variació interanual en un -13,6%. Després de les Canàries (-30,2%), les Balears són la comunitat que registra la davallada més important. La variació mitjana del primer quadrimestre de l'any, respecte del mateix període del 2013, és d'un -13,7%. Al conjunt de l'Estat, la facturació de les empreses industrials torna a registrar una taxa interanual negativa (-1,3%), després del repunt del mes de març. Tot i això, la variació mitjana dels primers quatre mesos del 2014 augmenta un 0,4%.

D'acord amb les dades de l'IPRI (índex de preus industrials) corresponents al mes d'abril, els **preus industrials** a les Illes registren un fort repunt interanual d'un 12,7%, el més pronunciat de l'Estat, juntament amb el de l'arxipèlag canari

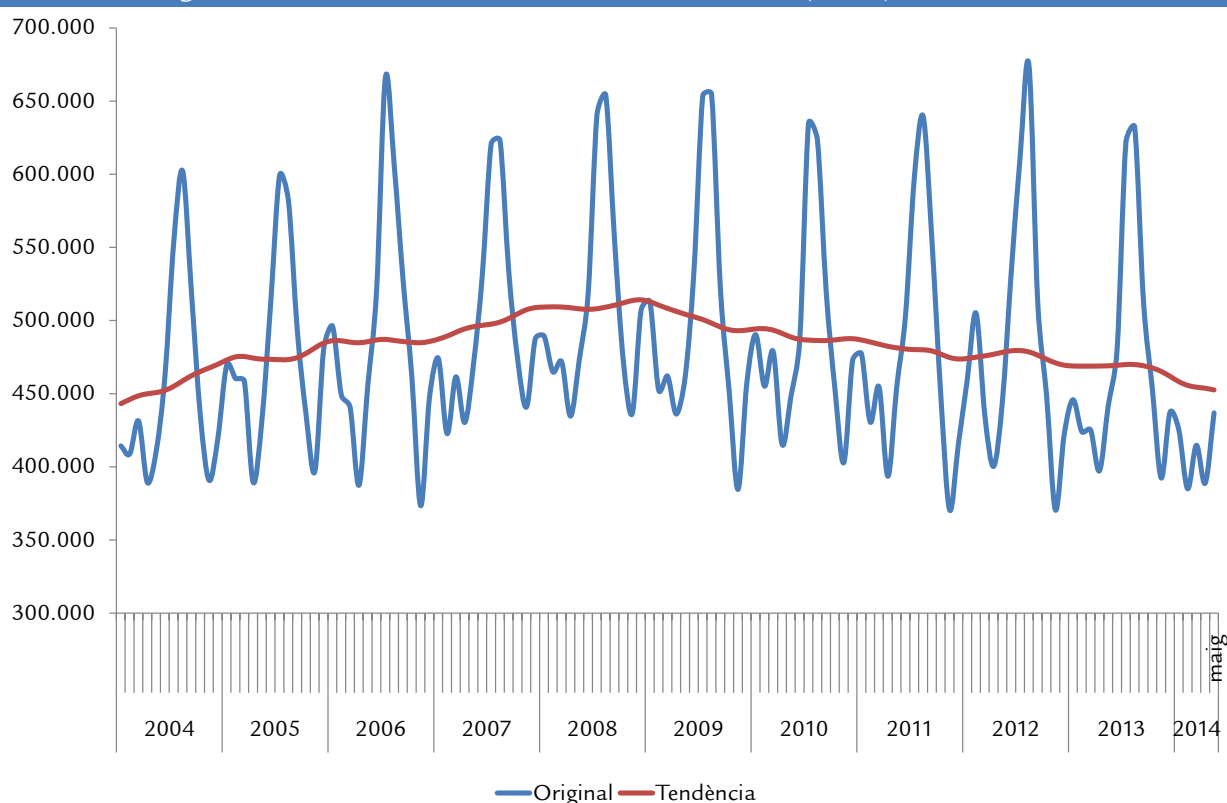
(9,6%). L'encariment dels preus és atribuïble l'augment en la producció, el transport i la distribució d'energia elèctrica (20,4%), que a les Illes influeix en l'índex global en més de la meitat de la ponderació total. A Espanya, després d'un primer trimestre de baixades moderades, la taxa interanual dels preus retorna als valors positius i queda en un 0,1%. Finalment, la variació acumulada durant el primer quadrimestre de l'any, respecte del mateix període de l'any passat, se situa a les Illes en un -17,1% i a Espanya en un -1,8%.

ELS PREUS INDUSTRIALS A LES ILLES REGISTREN UN FORT REPUNT INTERANUAL D'UN 12,7%.

Les perspectives a curt termini del sector industrial que es desprenen de l'índex d'**entrada de comandes** a la indústria del mes d'abril no són positives. Després de la significativa pujada del mes de març, l'indicador torna a registrar una taxa força negativa (-12,2%) i és la més baixa després de la de les Canàries (-30,1%) i la de Castella-la Manxa (-14,4%). Durant el primer quadrimestre les comandes del sector industrial a l'arxipèlag es redueixen un 10,6% en relació amb el mateix període de l'any passat. La taxa interanual d'Espanya, a l'igual del mes de març, torna a registrar valors alts i arriba a un 6,9% i, considerant la variació de tot el primer quadrimestre, l'entrada de comandes millora gairebé un 3,8% interanual.

Energia

Gràfic 7. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (MWh)

Font: Ibestat i elaboració pròpia.

Al mes de maig, la **demanda d'energia elèctrica** en el conjunt de l'arxipèlag és de 436,8 milers de megawatts, la qual cosa representa, d'una banda, un augment intermensual del consum d'un 12,4% i, de l'altra, una reducció interanual d'un 1,2%. El descens de la demanda elèctrica és gairebé general a totes les illes; només Eivissa incrementa el consum un 2,8% interanual. Formentera, el consum de la qual representa menys de l'1,0% del total de l'arxipèlag balear, torna a registrar la taxa més negativa (-5,3%). Mallorca i Menorca redueixen el consum energètic interanual un 1,2% i un 1,7%, respectivament. D'altra banda, tenint en compte el consum acumulat durant els primers cinc mesos del 2014, la variació respecte del mateix període del 2013 és d'un -3,9% en el conjunt de la comunitat autònoma. Cal tenir en compte que la demanda d'energia elèctrica pot estar influïda per factors climatològics, com ara la temperatura. Així, segons les dades de l'Agència Estatal de Meteorologia, entre gener i maig del 2014 la temperatura registrada a les Illes ha estat més càlida que la mitjana habitual d'aquests mesos, especialment al gener i a l'abril (amb 1,5 °C i 2,3 °C, respectivament, per damunt de la mitjana).

Balança comercial

Al mes d'abril, les vendes a l'exterior mostren el mateix decaïment que en els dos mesos anteriors i el valor total de les **exportacions** cau un 23,5%. Les importacions també registren la variació més baixa de l'any i la taxa interanual se situa en un -45,6%.

Comparant les dades acumulades del primer quadrimestre de l'any amb les del mateix període de l'any passat, les exportacions, amb una facturació de 208 milions d'euros, disminueixen un 7,9%, mentre que les importacions —490 milions d'euros— augmenten més d'una cinquena part (22,4%). La taxa de cobertura cedeix catorze punts percentuals i queda en un 42,5%, la més baixa dels darrers anys.

LES INDÚSTRIES DE PRODUCTES ALIMENTARIS RELLEVEN EL CALÇAT EN EL RÀNQUING DE PRODUCTES EXPORTATS.

En aquest període, els productes de les indústries manufactures facturen per valor de 177,6 milions d'euros —un 5,2% menys que durant el mateix període del 2013— i representen el 85,4% del total exportat. Per productes, destaca el fort creixement de la partida de les indústries de productes alimentaris (571,0%), que amb una facturació de gairebé 56 milions d'euros relleva la del cuir i del calçat (41,2 milions facturats, un 21,0% menys que en el primer quadrimestre del 2013) en el primer lloc del rànquing de productes exportats. A continuació, amb una facturació de quasi 9 milions d'euros, destaca la partida de perfumeria i cosmètica, encara que minva un 15,0%. Cal destacar l'augment de les vendes de productes minerals no metàl·lics (39,4%), especialment de ciment, productes ceràmics i vidre.

La Unió Europea continua concentrant el gruix de les exportacions illenques, tot i que en el període comprès entre gener i abril es redueix la facturació gairebé un 7,0%. Més de tres quartes parts (82,5%) del total exportat té com a destinació un país europeu, i sobresurten especialment Alemanya (amb el 22,2% del total i un creixement interanual d'un 85,3%), França (amb un pes del 13,6% i una disminució d'un 7,8% respecte del 2013), Itàlia (amb el 7,3% de les vendes totals i un creixement interanual d'un 43,1%) i, finalment, Bèlgica (amb el 7,1% de les vendes i un creixement d'un 425,1%). Sense sortir de l'àmbit europeu, també es poden esmentar els increments en països que tradicionalment no són receptors d'exportacions de les Illes, com ara Eslovàquia i Malta, que sumen el 4,0% de la facturació total del període comprès entre gener i abril. Finalment, les vendes també perden força en els mercats americà (-4,5%) i asiàtic (-26,8%).

A Espanya la taxa de cobertura comercial continua per sobre del 90,0%. Malgrat que a l'abril les exportacions retrocedeixen un 3,7% interanual, el valor total de les vendes espanyoles a l'exterior en el període comprès entre gener i abril —78.038 milions d'euros— augmenta un 1,4% respecte del mateix període del 2013.

Taula 15. Principals béns industrials exportats des de les Illes Balears

Principals mercats exteriors ¹ (milers d'€)	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Calçat	gener-abril	38.504,0	↘	-17,8
Alemanya	gener-abril	6.327,3	↘	-22,1
Itàlia	gener-abril	5.635,9	↘	-26,2
França	gener-abril	5.297,2	↘	-26,7
Xina	gener-abril	3.135,7	↘	-7,4
Perfumeria i cosmètics	gener-abril	8.810,4	↘	-15,7
Hong Kong	gener-abril	1.893,9	↘	-27,8
Regne Unit	gener-abril	1.361,9	↗	21,8
Països Baixos	gener-abril	1.083,5	↗	2,4
Suïssa	gener-abril	927,0	↘	-7,1
Pell i cuir	gener-abril	1.424,6	↘	-61,0
Vietnam	gener-abril	1.087,1	↘	-19,8
Xina	gener-abril	240,3	↘	-59,7
Itàlia	gener-abril	36,0	↗	11.041,8
Marroc	gener-abril	33,3	↗	95,1
Joieria i bijuteria	gener-abril	1.406,1	↘	-12,6
França	gener-abril	293,5	↘	-40,4
Estats Units d'Amèrica	gener-abril	145,1	↘	-3,3
Hong Kong	gener-abril	125,7	↗	85,9
Itàlia	gener-abril	115,1	↗	23,6
Mobles	gener-abril	1.482,6	↗	71,9
Panamà	gener-abril	788,7	↗	788.624,8
Mèxic	gener-abril	455,2	↗	83,4
República Dominicana	gener-abril	78,1	→	1,5
Jamaica	gener-abril	34,3	↗	111,2
Total exportacions indústria manufacturera²	gener-abril	177.590,5	↘	-5,2
Total exportacions²	gener-abril	208.053,8	↘	-7,9

Font: ICEX, elaboració pròpia.

¹El total de cada un dels sectors no suposa la suma dels països que s'esmenten en aquesta taula.

²El "total exportacions" no suposa la suma dels sectors que s'esmenten en aquesta taula.

3 Construcció

Taula 16. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)													
Anual					Trimestral								
2009	2010	2011	2012	2013	2012				2013 (p)				2014 (a)
			(p)	(a)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
-8,6	-6,3	-4,4	-5,5	-5,4	-4,8	-5,1	-5,7	-6,2	-6,1	-5,5	-5,2	-4,7	-4,1

Font: Conselleria Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

La majoria d'indicadors de la construcció a les Illes Balears mostren símptomes de recuperació de l'activitat. Malgrat que la producció d'aquest sector s'ha ressentit considerablement de la crisi econòmica (el VAB del primer trimestre del 2014 encara es redueix un 4,1% interanual), les taxes negatives se suavitzen i fins i tot en alguns casos tornen positives. En canvi, en el conjunt estatal el VAB del primer trimestre de la

branca de la construcció cedeix un 8,4% respecte del mateix període del 2013 i empitjora les taxes d'un any enrere. Tot i la millora en les perspectives de la construcció a les Illes, cal tenir en compte que durant l'any passat s'assoliren mínims històrics, després d'acumular fortes caigudes d'ençà de l'any 2008.

Taula 17. Indicadors de la construcció

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Assalariats	març	25.676	↗	5,9
Autònoms	març	12.866	→	1,3
Contractes de treball	maig	2.626	→	-0,5
Certificats de final d'obra	març	127	↗	8,5
Mallorca				
Assalariats	març	18.675	↗	5,4
Autònoms	març	9.949	→	1,1
Contractes de treball	maig	1.792	↗	2,6
Menorca				
Assalariats	març	1.849	↗	2,7
Autònoms	març	1.114	↗	2,2
Contractes de treball	maig	230	→	0,9
Pitiüses				
Assalariats	març	5.152	↗	8,8
Autònoms	març	1.803	↗	2,3
Contractes de treball	maig	604	↘	-9,0

Font: Ibestat, OTIB, TGSS.

El consum de ciment està estretament correlacionat amb el ritme d'activitat de la construcció en general, però es disposa de la informació relativa a les Illes Balears amb un any de retard. Així, entre el gener i el maig del 2013 es consumiren 118,5 milers de tones de ciment, la qual cosa significa un retrocés d'un 17,3% respecte del 2012. Si es compara aquest consum amb el punt més alt de la sèrie, que s'assolí el 2006, es fa palesa la reducció de l'activitat de la construcció, que ha

caigut gairebé un 80% des d'aleshores. A Espanya la reducció ha estat semblant i la variació en el consum de ciment dels cinc primers mesos del 2014 arriba a un -24,1% respecte de l'any anterior. Un indicador amb dades disponibles més actuals és el nombre de certificats de final d'obra. En el primer trimestre del 2014 se certifiquen a les Illes Balears 346 finals d'obra, un 10,4% menys que els tres primers mesos del 2013. No obstant això, si només es considera la dada del

mes de març, el nombre de certificats s'incrementa (un 8,5% interanual). Els certificats de final d'obra sobre habitatges segueixen una evolució semblant i el nombre total del primer trimestre es redueix (un -16,9%) però la sèrie negativa també es trenca al març, tant pel que fa al nombre (16,1%) com al valor liquidat en l'execució material (73,4%).

L'ocupació en la branca de la construcció s'incrementa en els primers mesos del 2014. Així, l'enquesta de població activa (EPA) estima a les Illes Balears una mitjana de 38.500 ocupats en aquest sector en el primer trimestre d'enguany, cosa que implica un increment d'un 4,9% respecte del 2013. En canvi, en l'àmbit nacional s'intensifiquen les caigudes i la variació interanual pel mateix període és d'un -11,6%. Els augments que recull l'EPA també es produeixen en les dades d'afiliació a la Seguretat Social. El nombre d'assalariats i d'autònoms de les Illes Balears que treballen a la construcció arriba a 38.542 el mes de març del 2014, un 4,3% més que l'any anterior. La millora és més intensa en les altes del règim general (5,9%), majoritari en el sector, tot i que el nombre d'autònoms també s'incrementa (un 1,3% interanual). Quant

a l'anàlisi per activitats, la construcció d'immobles presenta la variació més important (7,2%), seguida de les activitats especialitzades en la construcció (2,2%). L'afiliació en les obres d'enginyeria civil, que abasta poc més d'un mil·lenar de treballadors a les Illes, encara roman negativa (-5,1%). El nombre de centres de treball del total de la construcció mostra símptomes de revifament i en el tercer mes d'enguany augmenta un 0,7% en termes interanuals. Aquest increment és el primer d'ençà que entrà en vigor la nova Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE) el 2009. El canvi de tendència és present a totes les illes, si bé a l'arxipèlag pitiús s'inicià amb anterioritat i a principi del 2014 és més marcat. L'afiliació a la Seguretat Social augmenta en tots els règims de cada una de les illes. Malgrat que els contractes del maig presenten puntualment una variació força negativa a les Pitiüses, la contractació acumulada dels cinc primers mesos del 2014 és superior a la dels mateixos mesos del 2013 a totes les illes (un 9,7% a les Balears), especialment a Menorca (22,4%) i a Eivissa i Formentera (15,7%). L'atur registrat de la construcció enllaça vint mesos continuats de caigudes a totes les illes i fins al maig es redueix un 17,9%.

Taula 18. Indicadors avançats de la construcció

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T_{t-12} (%)	
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	març	52.715	↗	20,6
Nombre de projectes	abril	396	↗	6,4
Nombre d'habitatges	abril	84	→	1,8
Llicències municipals d'obra (nombre d'habitatges)	desembre	5	↘	-15,6
Nombre de transaccions de sòl urbà	1r trim	97	↗	27,2
Licitació pública (milers d'€)	abril	11.930	↗	68,5
Mallorca				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	març	40.370	↗	17,0
Nombre de projectes	abril	287	↗	4,3
Nombre d'habitatges	abril	41	↘	-27,0
Menorca				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	març	3.007	↘	-6,0
Nombre de projectes	abril	40	↗	5,4
Nombre d'habitatges	abril	7	↗	45,8
Pitiüses				
Projectes visats del COAIB				
Pressuposts (milers d'€ constants)	març	9.339	↗	39,8
Nombre de projectes	abril	69	↗	10,9
Nombre d'habitatges	abril	36	↗	72,1

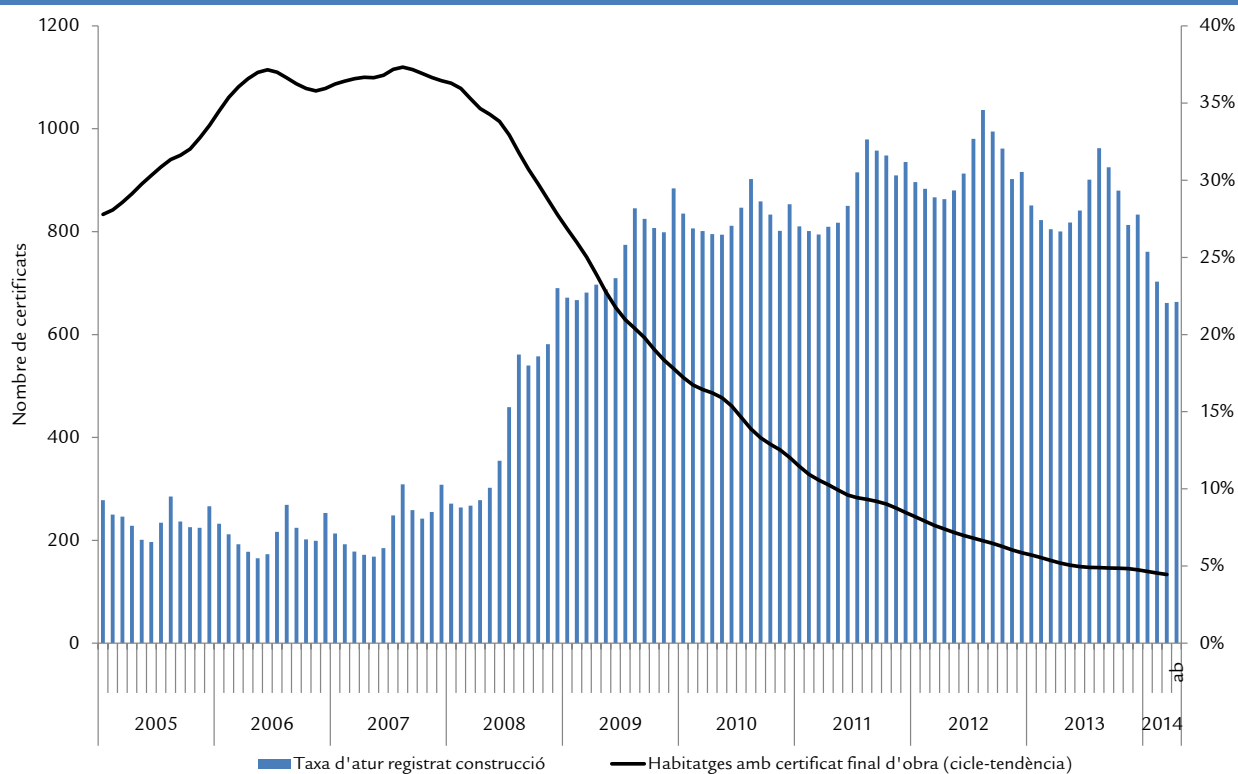
Font: COAIB, Ministeri de Foment, elaboració pròpia.

Dades deflactades amb l'Índex de preus de la construcció (base 2010).

Segons els indicadors avançats que es mostren en la taula 18, les previsions del sector de la construcció són positives. El Col·legi Oficial d'Arquitectes de les Illes Balears tramita en el primer quadrimestre del 2014 un total de 1.562 expedients, cosa que representa un increment d'un 6,5% respecte dels mateixos mesos del 2013. Més de la meitat dels projectes són de caire residencial, els quals també augmenten en quantitat (5,1%) i en magnitud (11,2%). Així, els habitatges projectats augmenten un 25,4% a l'abril, gràcies al fort increment que hi ha a les Pitiüses (un 260% en el primer quadrimestre) i a Menorca (37,5%). El pressupost dedicat a expedients de caire turístic representa el 14% del total del primer quadrimestre a les Illes Balears i és un terç més alt que el pressupost dels projectes del 2013. També cal destacar el nombre d'expedients relatius a oficines i amb finalitat comercial, ja que s'incrementen un 10,0% interanual entre gener i abril. Per illes, Eivissa i Formentera presenten les millors perspectives de recuperació, mentre que a Mallorca la part residencial llastra els resultats globals. Quant a les llicències municipals

d'obra, el nombre net d'habitatges es redueix a causa d'un increment en les demolicions, especialment en el darrer trimestre del 2013, quan es multipliquen per deu, mentre que les llicències per habitatges de nova planta i per rehabilitar augmenten a un ritme de dues xifres (un 37,4% i un 21,0%, respectivament). Segons les dades facilitades per l'Ibestat arran de les del Ministeri de Foment, l'obra pública licitada a les Illes Balears en el primer quadrimestre d'enguany arriba a 45,7 milions d'euros, un 145% més que en el mateix període del 2013. Les obres d'edificació pràcticament repeteixen els imports de l'any anterior, però les obres d'enginyeria civil gairebé es quadrupliquen. A més, tant les obres licitades per l'Estat, que representen una cinquena part del total, com les obres de la Comunitat Autònoma i les entitats territorials s'incrementen significativament respecte de l'any 2013 (un 126,2% i un 151,2%, respectivament, de variació interanual en el primer quadrimestre del 2014). Aquestes obres s'executaran al llarg del 2014 i del 2015, la qual cosa activarà la construcció en aquest període.

Gràfic 8. Indicadors del sector de la construcció

Font: Ministeri de Foment, SOIB, TGSS, elaboració pròpia.

4 Serveis

Taula 19. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears

Taxes de variació interanual a preus constants (en %)												
Anual				Trimestral								
2010	2011	2012	2013	2012				2013 (p)				2014 (a)
			(p)	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I
-0,1	1,2	0,6	1,0	0,8	0,4	0,7	0,7	0,7	1	1,3	1,1	0,9

Font: Conselleria d'Economia i Competitivitat.

a: avanç. p: provisional.

En el primer trimestre del 2014, el **VAB del sector dels serveis** de les Illes Balears creix, en termes interanuals, lleugerament per sota del ritme observat en els tres trimestres anteriors i se situa un 0,9% per sobre del primer trimestre del 2013. Així, doncs, el sector terciari, juntament amb l'agropesquer, és l'únic que registra valors positius. A Espanya, en termes interanuals, l'evolució del sector des de la perspectiva del PIB mostra un dinamisme lleugerament per sota del de les Illes. La taxa intertrimestral del VAB dels serveis espanyol augmenta una dècima, la qual cosa deixa la taxa interanual en un 0,8%. Per sectors, activitats artístiques, recreatives i altres serveis (1,6%) i comerç, transport i hostaleria (1,8%) són els que registren l'increment més important. Contràriament, només les activitats financeres i d'assegurances retrocedeixen, amb una taxa interanual negativa d'un 2,2%.

EL VAB DELS SERVEIS ÉS EL QUE MOSTRA MÉS DINAMISME.

Al mes de març, a les Illes Balears el nombre de treballadors del sector dels serveis **afiliats a la Seguretat Social** és de 300.776, la qual cosa representa un creixement interanual d'un 1,0%. El sector, considerant tots els règims de cotització, guanya més de 3.000 cotitzadors, encara que l'augment més significatiu es produeix en el règim d'autònoms (3,0%). Les activitats d'educació (7,3%) i les sanitàries i de serveis socials (3,5%) presenten, en valors absoluts, el creixement més important (2.264 afiliats), i entre tots dos grups reuneixen tres de cada quatre nous cotitzadors. En termes percentuals, també són destacables els increments en les activitats immobiliàries (9,8%), les d'informació i comunicacions (5,3%) i les professionals, científiques i tècniques (4,9%). El contrapunt es troba en les activitats de transport i emmagatzematge (-1,9%) i en les financeres i d'assegurances (-4,1%). L'afiliació també disminueix moderadament en el comerç i l'hostaleria, amb sengles taxes interanuals d'un -0,2%.

Amb l'única excepció de Menorca, totes les illes incrementen el nombre de cotitzadors, especialment Formentera, on

augmenta un 6,5% interanual. A Eivissa també millora l'afiliació del sector dels serveis de manera destacada (un 3,6% respecte del març del 2013), i a Mallorca la variació interanual queda en un 0,7%. Menorca, si bé guanya afiliats en el règim d'autònoms (2,0%), retrocedeix un 0,4% en el còmput total respecte del març del 2013.

A les Illes Balears els **indicadors d'activitat del sector dels serveis** (IASS) del mes d'abril, tant l'índex de la xifra de negoci com el d'ocupació, validen els resultats positius dels mesos anteriors. El primer indicador, el relatiu a la **facturació de les empreses**, perllonga i fins i tot accentua la progressió a l'alça per tretzè mes consecutiu. Així, la taxa interanual és d'un 7,1%, quatre punts percentuals superior a la registrada al març, i és un altre cop la més elevada de l'Estat. La variació mitjana del primer quadrimestre, respecte del mateix període de l'any passat, augmenta gairebé un 5,0%. La taxa interanual espanyola (1,9%) també se suma a una seqüència de vuit mesos de creixements, encara que sensiblement més moderats que els de les Illes. Aquest mes, totes les comunitats autònomes milloren les vendes, algunes molt significativament, com ara les Canàries (5,6%), la Comunitat Valenciana (4,2%) i la Regió de Múrcia (4,1%).

LA VARIACIÓ MITJANA DE LA XIFRA DE NEGOCI EN EL PRIMER QUADRIMESTRE AUGMENTA GAIREBÉ UN 5,0%.

A les Illes, les activitats administratives i de serveis auxiliars són un altre cop les que registren el creixement interanual més important (20,7%) pel que fa a la xifra de negoci. També presenten augments de facturació les activitats professionals, científiques i tècniques (12,3%) i la branca de l'hostaleria (11,2%). Per contra, continuen mostrant signes de feblesa els grups de transport i emmagatzematge (-1,7%) i d'informació i comunicacions (-0,3%).

L'**índex d'ocupació** dels serveis també es recupera considerablement i registra la taxa interanual (3,5%) més alta d'ençà de l'octubre de l'any passat. A més, aquesta variació

és la més elevada de l'Estat, i totes les comunitats autònomes, llevat d'Astúries i Galícia, registren taxes positives. La variació interanual del conjunt de l'Estat, després d'una seqüència de trenta-quatre mesos de reduccions, retorna als valors positius i marca un 0,9%. Els índexs per sectors d'activitat pràcticament reproduïen la mateixa pauta que en la facturació. D'una banda, l'ocupació augmenta de manera significativa en activitats administratives i serveis auxiliars (6,4%) i en hostaleria (6,1%), mentre que, de l'altra, tornen a presentar taxes negatives rellevants els grups de transport i emmagatzematge (un -3,0%, tot i que la caiguda és més moderada que la dels mesos anteriors) i d'informació i comunicacions (-2,0%).

L'INE ha publicat recentment les dades de l'enquesta anual de serveis (EAS) corresponents a l'any 2012. És una de les enquestes que ofereix una informació més desagregada i detallada de l'activitat del sector dels serveis, tot i que el temps que requereix elaborar-la no permet una anàlisi conjuntural immediata. A les Illes, en funció de la magnitud examinada, els resultats són prou dissemblants. Considerant

totes les agrupacions d'activitat del sector, el **personal ocupat** reflecteix l'avanç més significatiu, amb una variació interanual d'un 6,5%. Val a dir que la variació del 2011 respecte del 2010 fou només d'un 0,1%. L'hostaleria, amb un increment de 12.575 persones ocupades (14,4%), és el grup que creix amb més força, i també és destacable l'augment de gairebé un 19,0% del sector de reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics. Com a contrapunt, el grup de transport i emmagatzematge perd 1.856 persones ocupades (-7,6%) i el d'informació i comunicacions perd més d'un 11,0% del personal.

El 2012 CAU LA INVERSIÓ DE LES EMPRESES DE SERVEIS.

El **nombre de locals** i la **xifra de negoci** també augmenten i registren variacions d'un 1,0% i d'un 2,4%, respectivament. En aquest capítol destaca l'hostaleria, que concentra una tercera part (33,2%) de la facturació total del sector i el 2012 factura 386,5 milions d'euros més que el 2011 (9,3%). A l'altre extrem hi ha el transport, que factura 102,7 milions menys que un any enrere (-3,6%).

Taula 20. Indicadors dels serveis

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Afiliats a la Seguretat Social	març	300.776	➔	1,0
Mallorca	març	251.227	➔	0,7
Menorca	març	17.783	➔	-0,4
Pitiüses	març	31.186	↗	3,7
Índex xifra de negoci activitat dels serveis	abril	94,88	↗	7,1
Transport i emmagatzematge	abril	88,82	➔	-1,7
Hostaleria	abril	79,52	↗	11,2
Informació i comunicacions	abril	79,15	➔	-0,3
Activitats professionals, científiques i tècniques	abril	165,20	↗	12,3
Activitats administratives i serveis auxiliars	abril	91,69	↗	24,5
Matriculació d'automòbils de turisme per a lloguer (inclou tot terrenys) ¹	maig	1.089	↘	-17,7

Font: ANFAC, Ibestat, TGSS, elaboració pròpia.

¹ Variació interanual del cicle-tendència.

Tenint en compte les dades globals del sector, les magnituds que presenten variacions interanuals negatives són els **sous i salaris** i, especialment, la **inversió en actius materials**, amb un -1,1% i un -21,1%, respectivament. La caiguda de les remuneracions salarials és molt accentuada en els grups de transport (-10,2%) i d'informació i comunicacions (-15,9%).

Per contra, en l'hostaleria augmenten més d'un 5,0%, i en les activitats immobiliàries, gairebé un 3,0%. Excepte les activitats immobiliàries (31,4%), totes les activitats de serveis reflecteixen un decreixement en la inversió molt dràstic, fins i tot en l'hostaleria (-13,5%).

4.1. Comerç

Taula 21. Indicadors del comerç

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
IASS (volum de negoci) - Comerç	abril	101,21	↗	4,2
Índex de vendes al detall ¹	abril	89,81	↗	5,9
Índex d'ocupació del comerç al detall	abril	98,97	→	1,7
Afiliats a la SS activitat comerç i reparació	març	65.266	→	-0,2
Mallorca	març	53.113	→	-0,4
Menorca	març	4.792	→	-0,7
Pitiüses	març	7.361	→	1,6

Font: Ibestat, INE, TGSS.

¹ Preus constants de 2005.

D'acord amb els indicadors d'activitat del sector dels serveis (IASS) relatius al comerç, durant el mes d'abril la **xifra de negoci d'aquest sector** s'incrementa un 4,2 % respecte del mateix mes del 2013. Aquest valor queda sensiblement per sobre de la taxa interanual espanyola, que és d'un 2,3 %, un dels valors més alts dels darrers mesos. A les Illes l'índex d'ocupació del comerç continua progressant a l'alça i a l'abril se situa un 2,4 % per sobre d'un any ençà. A Espanya, després de dos mesos de baixades de l'ocupació més moderades que les dels darrers dos anys, la variació interanual de l'abril conclou una llarga sèrie de seixanta-nou mesos amb taxes negatives i queda en un 0,0 %.

LA XIFRA DE NEGOCI DEL COMERÇ S'INCREMENTA UN 4,2 % INTERANUAL A L'ABRIL.

Durant el mes d'abril, la **facturació de les empreses de comerç al detall** a les Illes Balears, després d'un primer trimestre de creixement més moderat, torna a repuntar amb força i l'índex general de la xifra de negoci registra una variació interanual d'un 5,9 %, gairebé tres punts percentuals per sobre de la taxa registrada al març. Encara que amb taxes lleugerament inferiors, també són destacables els augments de les Illes Canàries (3,5 %) i de la Comunitat Valenciana (2,8 %). La taxa estatal disminueix quatre dècimes respecte de la registrada al mes de març, però en termes interanuals es manté en valors positius (0,1 %). Melilla (-3,8 %), Madrid (-3,5 %) i Aragó (-2,7 %) són les comunitats autònomes que registren un decreixement més significatiu. Si prenem en consideració el primer quadrimestre del 2014 comparat amb el període equivalent del 2013, la variació mitjana de les Illes arriba quasi a un 3,0 %, mentre que la d'Espanya es manté en un 0,0 %.

Quant a l'ocupació del comerç al detall, a les Illes la taxa interanual de l'abril se suma a la seqüència de dotze mesos amb valors positius i creix un 1,7 %. A Espanya l'ocupació en

el sector continua evolucionant a la baixa, si bé aquest mes el descens interanual és més moderat (-0,2 %). La variació de la mitjana dels primers quatre mesos respecte del primer quadrimestre de l'any passat és d'un 1,5 % a les Illes i d'un -0,7 % a Espanya.

Els resultats dels **indicadors de confiança empresarial** corresponents al segon trimestre d'enguany revelen que el 10,8% dels gestors de les empreses del sector del comerç valoren de manera favorable la marxa del negoci durant el primer trimestre del 2014, i el 36,3 % ho fan de manera desfavorable. En ambdós casos, les respostes estan lleugerament per sota de la mitjana de tots els sectors econòmics (l'11,2 % i el 37,7 %, respectivament). La diferència entre tots dos percentatges, el balanç de situació, se situa en -25,5 punts, 20,6 punts millor que el balanç relatiu al comerç de l'abril del 2013. Pel que fa a les expectatives per a aquest trimestre, el 25,5 % dels gestors enquestats consideren que la marxa del negoci serà favorable (la mitjana de tots els sectors econòmics és del 22,5 %) i per al 17,8 % serà desfavorable, la valoració menys pessimista de tots els sectors. El balanç d'expectatives, per tant, és de 7,6 punts positius, considerablement més optimista que la mitjana de tots els sectors econòmics (-0,5) i, juntament amb el transport i l'hostaleria (11,5), representa les millors perspectives de tots els sectors econòmics. Finalment, l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) del comerç continua per sobre de la mitjana i queda en 134,9 punts. En termes interanuals és el sector que presenta, després de la construcció (21,1 %), el creixement més intens amb una variació d'un 15,5 %.

L'ÍNDEX DE CONFIANÇA EMPRESARIAL HARMONITZAT DEL COMERÇ CONTINUA PER SOBRE DE LA MITJANA DE TOTS ELS SECTORS

Al març, el sector del comerç a les Illes Balears tenia 65.266 **treballadors en alta laboral a la Seguretat Social** —46.976 en el règim general i 18.290 en el d'autònoms—, la qual cosa

representa, respecte del mateix mes de 2013, una disminució d'un 0,2 % en el total d'afiliats. D'una banda, Mallorca i Menorca disminueixen el nombre total d'afiliats: les dues illes perden afiliació en el règim general (un -1,3 % i un -1,2 %, respectivament) i en guanyen en el d'autònoms (un 2,0 % i un 0,1 %). De l'altra, a les Pitiüses l'afiliació augmenta

en els dos règims: Eivissa presenta, en termes interanuals, un augment d'un 1,3 % en el total de cotitzadors, mentre que a Formentera, encara que en valors absoluts no és gaire representativa, l'afiliació en el comerç creix un 8,0 % interanual al març.

4.2. Turisme. Hostaleria

Taula 22. Establiments turístics a les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Pernoctacions	abr	2.653.467	↗	4,0	gen-abr	4.515.704	↘	-10,7
Establiment hotel·ler	abr	2.406.403	↗	5,5	gen-abr	4.139.073	↘	-10,6
Apartament turístic	abr	190.411	↘	-13,6	gen-abr	277.070	↘	-15,9
Rural	abr	56.653	↗	15,3	gen-abr	99.561	↗	5,8
Viatgers	abr	492.448	↗	2,0	gen-abr	855.716	↘	-10,1
Establiment hotel·ler	abr	443.941	↗	2,3	gen-abr	785.670	↘	-10,3
Apartament turístic	abr	35.214	↘	-2,6	gen-abr	45.885	↘	-10,7
Rural	abr	13.293	↗	5,3	gen-abr	24.161	→	-1,6
Estada Mitjana	abr	5,4	→	1,9	gen-abr	5,3	→	-0,6
Establiment hotel·ler	abr	5,4	↗	3,1	gen-abr	5,3	→	-0,4
Apartament turístic	abr	5,4	↘	-11,3	gen-abr	6,0	↘	-5,9
Rural	abr	4,3	↗	9,5	gen-abr	4,1	↗	7,6

Font: INE.

Durant els quatre primers mesos de l'any 2014 les **pernoctacions** en establiments turístics arriben a 4,51 milions i mostren una disminució d'un 10,7% respecte al mateix període de l'any 2013. Les pernoctacions d'espanyols representen menys d'una cinquena part del total, però el resultat negatiu es deu tant al descens de les pernoctacions dels viatgers d'origen estranger (-8,5%), com al dels que resideixen a Espanya, que és d'un 18,8% respecte del mateix període del 2013. Per la tipologia d'allotjament, el turisme rural és l'únic que augmenta el nombre de nits venudes durant els quatre primers mesos de l'any 2014 (5,8%), tot i que aquest tipus d'allotjament només representa el 2,2% del total de nits venudes a les Balears fins a l'abril. Els apartaments turístics mostren la disminució més accentuada del nombre de nits venudes (-15,9%). Les pernoctacions hotel·leres sumen 4,14 milions i marquen la tendència del sector, atès que

representen el 91,7% de les nits venudes. Respecte al resultat del primer quadrimestre de l'any anterior, les pernoctacions en establiments hotel·lers disminueixen un 10,6%, tot i que la dada de l'abril és positiva (5,5%). Així, si s'analitza el darrer mes disponible de manera aïllada, es comprova que les pernoctacions d'abril rompen la tendència a la baixa amb què ha començat l'any i en el conjunt d'establiments turístics augmenten un 4,0% interanual, entre els quals destaca el bon comportament del turisme rural (15,3%).

EL PRIMER QUADRIMESTRE DEL 2014 EL NOMBRE DE PERNOCTACIONS TOTALS DISMINUEIX UN 10,7 % INTERANUAL.

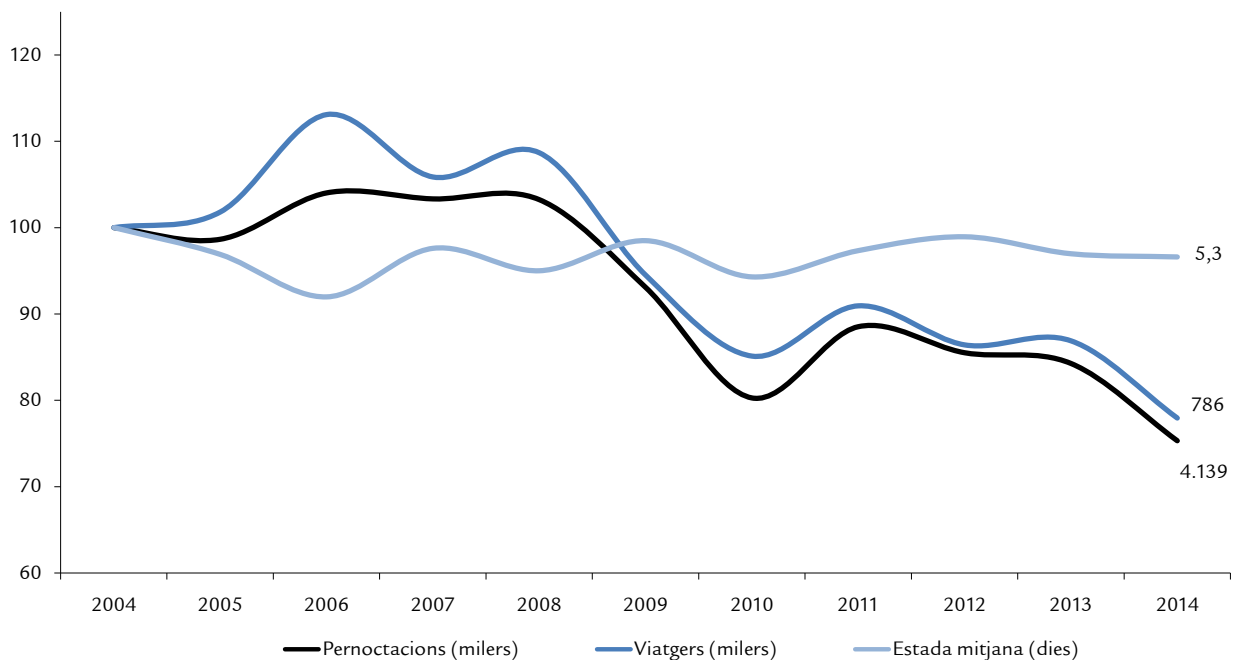
El nombre total de **viatgers** arribats a les Balears fins al mes d'abril del 2014 supera la xifra de 855.000 persones i queda un 10,1% per davall del nombre del mateix període de l'any

passat. Les xifres negatives de l'arxipèlag balear es produeixen en totes les tipologies d'allotjament: els apartaments turístics disminueixen un 10,7%, i els establiments hotelers, un 10,3%, mentre que els establiments rurals mantenen les dades de l'any passat (-1,6%). Si s'analitzen les dades del mes d'abril, es comprova que els viatgers, igual que les pernoctacions, rompen la tendència de la temporada baixa i augmenten un 2% respecte del mateix mes del 2013, i destaca el bon comportament dels viatgers estrangers (3,2%), mentre que els viatgers nacionals cauen (-3,2%). Cal recordar que enguany la Setmana Santa s'ha celebrat al mes d'abril, mentre que el 2013 fou al març, per la qual cosa s'ha de tenir en compte un

efecte estacional en els resultats de l'abril.

En el primer quadrimestre del 2014 l'**estada mitjana** continua estable en 5,3 dies en els establiments hotelers, mentre que en els apartaments turístics cau un 5,9%, fins els 6 dies d'estada mitjana. La ràtio entre pernoctacions i viatgers de turisme rural augmenta un 7,6% i arriba a 4,1 dies per persona. Durant els mesos de temporada baixa, com ara els primers mesos de l'any, l'estada mitjana és més reduïda que la que es produeix durant la temporada alta, quan l'estada mitjana s'acosta més a la setmana.

Gràfic 9. Pernoctacions, viatgers i estada mitjana a hotels de les Illes Balears.
Acumulat gener-desembre (Índex 2004=100)

Font: INE, elaboració pròpia.

En el gràfic anterior s'observa l'evolució històrica de pernoctacions, viatgers i estada mitjana dels establiments hotelers durant el primer quadrimestre de cada any. Després dels repunts del 2011, es pot observar que tant el nombre de

viatgers com el de pernoctacions no s'han consolidat aquests mesos de l'any i que la tendència és a la baixa, tot i que es manté el nivell de l'estada mitjana.

Taula 23. Establiments turístics per illes

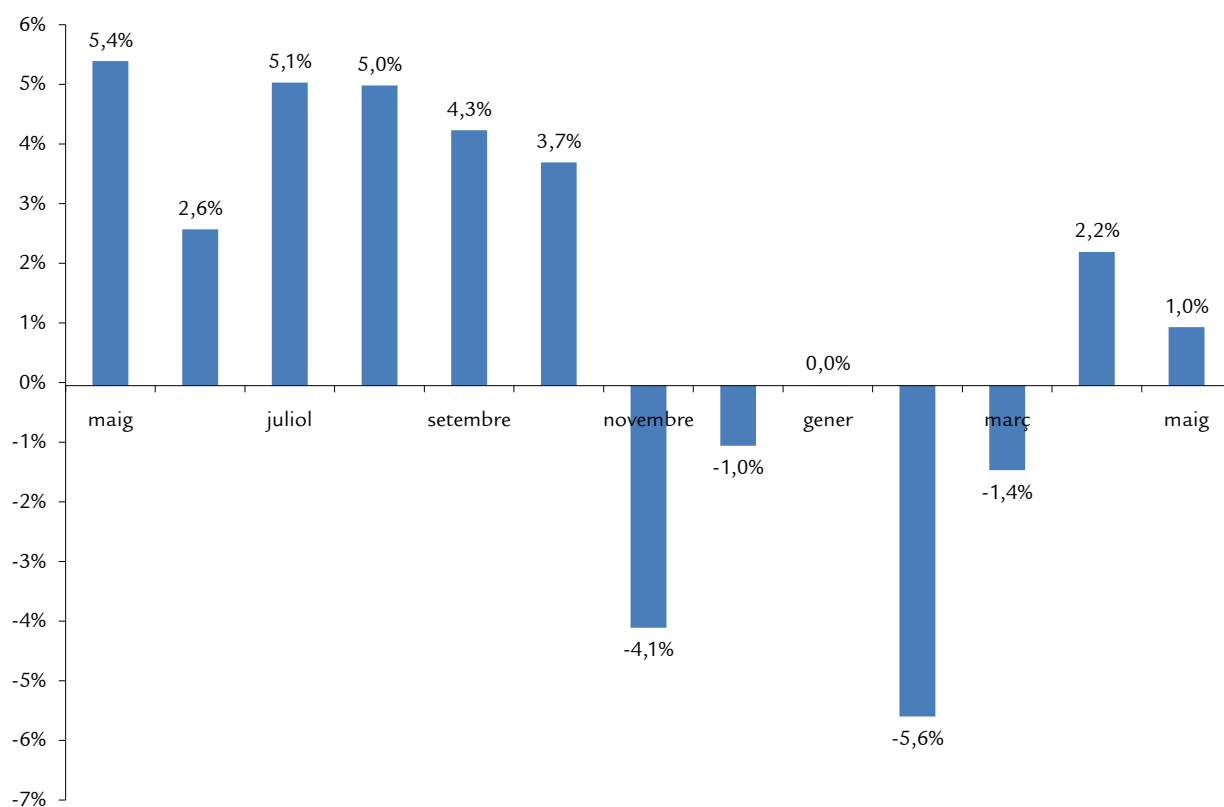
	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Mallorca								
Pernotacions								
Establiment hotel·ler	abril	2.271.970	↗	5,0	gen-abr	3.876.488	↘	-11,4
Apartament turístic	abril	179.176	↘	-14,0	gen-abr	258.872	↘	-17,1
Rural	abril	51.480	↗	12,2	gen-abr	92.534	↗	4,2
Viatgers								
Establiment hotel·ler	abril	408.901	↗	2,5	gen-abr	713.760	↘	-11,2
Apartament turístic	abril	32.645	↘	-6,1	gen-abr	41.831	↘	-13,9
Rural	abril	11.732	➡	1,3	gen-abr	21.661	↘	-4,7
Estada mitjana (dies)								
Establiment hotel·ler	abril	5,6	↗	2,4	gen-abr	5,4	➡	-0,2
Apartament turístic	abril	5,5	↘	-8,4	gen-abr	6,2	↘	-3,7
Rural	abril	4,4	↗	10,8	gen-abr	4,3	↗	9,3
Menorca								
Pernotacions hoteleres	abril	31.451	↗	17,5	gen-abr	60.819	↘	-17,4
Viatgers allotjats en hotels	abril	9.999	↗	31,2	gen-abr	19.760	➡	-1,3
Estada mitjana en hotels (dies)	abril	3,1	↘	-10,3	gen-abr	3,1	↘	-16,3
Pitiüses								
Pernotacions hoteleres	abril	102.983	↗	14,1	gen-abr	201.767	↗	9,0
Viatgers allotjats en hotels	abril	25.041	↘	-8,1	gen-abr	52.151	➡	-0,5
Estada mitjana en hotels (dies)	abril	4,1	↗	24,2	gen-abr	3,9	↗	9,5

Font: INE i Ibestat.

Per illes, cal destacar que a **Mallorca** el nombre de pernoctacions hotel·leres durant el primer quadrimestre del 2014 arriba a 3,9 milions i presenta una variació interanual d'un -11,4%. El nombre de viatgers en establiments hotel·lers també disminueix amb força respecte al mateix període del 2013 i deixa la taxa en un -11,2%. En apartaments turístics, les pernoctacions d'aquest inici d'any són les que experimenten un descens més acusat respecte al mateix període de l'any 2013 (-17,1%), tot i que els viatgers també disminueixen considerablement (-13,9%) respecte de l'any anterior. La discrepància entre l'evolució de les pernoctacions i la dels viatgers es produeix perquè l'estada mitjana s'incrementa un 3,7% anual. En el primer quadrimestre del 2014 els

establiments de turisme rural augmenten un 4,2% el nombre de pernoctacions respecte del 2013, però disminueixen un 4,7% quant a viatgers. Aquest fet es produeix a causa d'un augment de l'estada mitja d'un 9,3%, que arriba fins a 4,3 dies. A **Menorca** el retrocés mitjà de les pernoctacions hotel·leres al començament del 2014 és d'un 17,4%, i el de viatgers, d'un 1,3%. L'estada mitjana en els hotels de Menorca cau fins als 3,1 dies durant el començament del 2014 (un -16,3% respecte del primer quadrimestre del 2013). Les **Pitiüses** mostren un increment del nombre de pernoctacions (9,0%); en canvi, es manté el de visitants allotjats en hotels (-0,5%). D'aquesta manera l'estada mitjana a Eivissa i Formentera s'incrementa un 9,5%.

Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (maig 2013 a maig 2014)

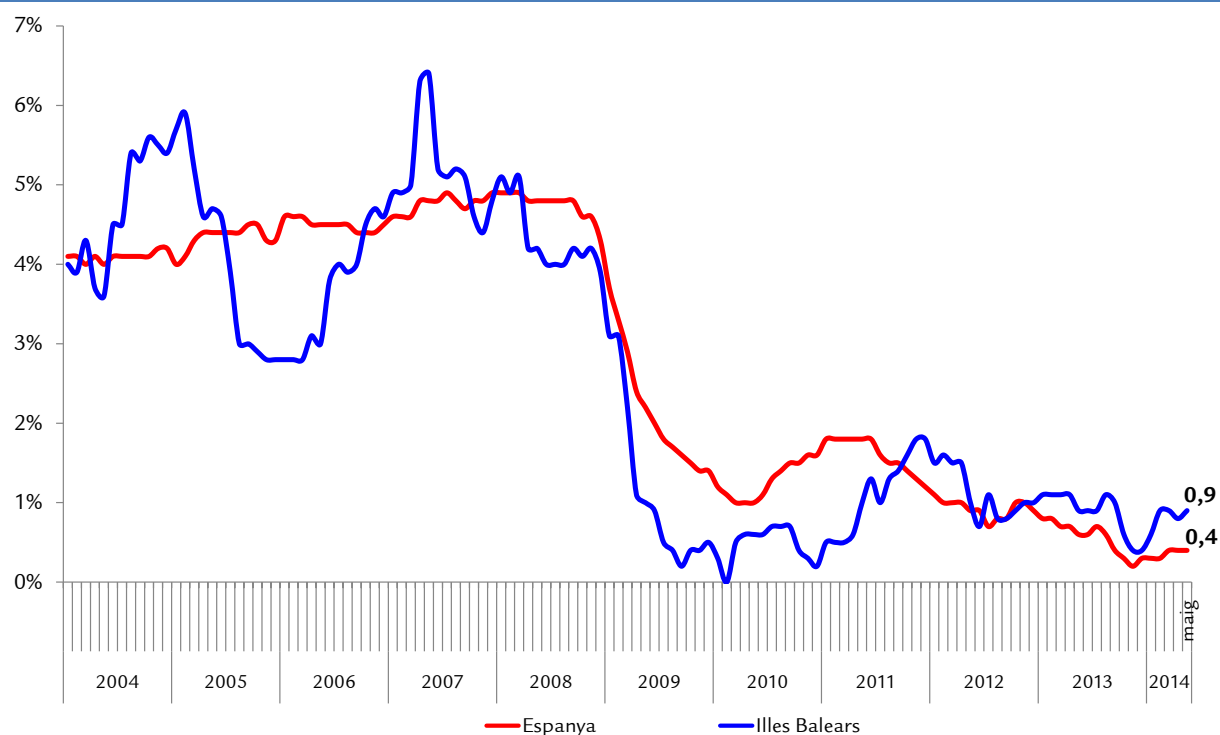
Font: INE.

Segons les dades publicades per l'INE, el maig del 2014 la taxa de variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears és d'un 1,0%, després d'augmentar també a l'abril. En el conjunt del primer quadrimestre del 2014 els preus dels establiments hotelers disminueixen un 0,7% de mitjana, mentre que en el conjunt estatal es registra un augment d'un 0,7%. Respecte de la rendibilitat dels establiments hotelers, els ingressos per habitació disponible durant els cinc primers

mesos de l'any 2014 a les Illes Balears són de 31,84 euros, mentre que en el conjunt d'Espanya arriben a 35,64 euros. Respecte del mateix període del 2013, a l'arxipèlag balear mostren un decrement d'un 5,23%, mentre que al conjunt estatal augmenten un 7,91% interanual.

ELS PREUS HOTELERS CAUEN UN 0,7%, MENTRE QUE ELS PREUS DE L'OFERTA COMPLEMENTÀRIA AUGMENTEN UN 0,9%.

Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants, bars i cafeteries

Font: INE.

Quant als preus de l'oferta complementària, en el gràfic anterior s'observa que l'evolució ha seguit la tendència de la resta de grups de consum. Així, la variació interanual dels

preus a restaurants, bars i cafès a les Illes Balears és d'un 0,9% el maig d'enguany, per sobre de la mitjana de l'IPC d'Espanya en aquest grup (0,4%).

Taula 24. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència

	Darrera dada		Variació interanual (%)		Acumulat		Variació interanual (%)	
Illes Balears	abril	843.482	↗	5,0	gen-abr	1.561.109	↘	-4,4
Espanya	abril	155.320	↘	-8,0	gen-abr	456.946	→	1,7
Alemania	abril	310.768	↗	20,0	gen-abr	574.307	↘	-10,9
Regne Unit	abril	157.211	→	1,4	gen-abr	211.821	↘	-5,3
Mallorca	abril	692.397	→	1,6	gen-abr	1.287.468	↘	-7,9
Espanya	abril	78.795	↗	29,6	gen-abr	277.589	↘	-7,8
Alemania	abril	295.514	↗	18,8	gen-abr	555.649	↘	-5,7
Regne Unit	abril	139.917	↗	4,6	gen-abr	188.884	↘	-11,1
Menorca	abril	28.217	↗	12,9	gen-abr	55.216	↘	-7,9
Espanya	abril	17.816	↗	8,1	gen-abr	41.836	↘	-10,2
Regne Unit	abril	4.277	↗	56,3	gen-abr	5.515	↗	22,2
Pitiüses	abril	122.868	↗	26,9	gen-abr	218.423	↗	23,7
Espanya	abril	58.708	↗	45,0	gen-abr	137.517	↗	35,3
Regne Unit	abril	13.017	↘	-29,8	gen-abr	17.421	↘	-15,5
Itàlia	abril	12.675	↗	6,4	gen-abr	13.901	→	-1,2

Font: Ibestat.

Segons les dades publicades per l'Agència de Turisme de les Illes Balears (ATB), durant el primer quadrimestre de l'any 2014 arriben 1,6 milions de **turistes** a les Illes Balears, cosa que representa un 4,4% menys que en el mateix període de l'any 2013. Aquest descens es deu principalment al mal comportament dels turistes procedents del Regne Unit i d'Alemanya, els dos principals mercats emissors estrangers,

amb uns descensos d'un 5,3% i un 10,9%, respectivament. En canvi, el mercat nacional roman estable i fins i tot presenta un lleuger increment (1,7%). Per illes, destaca que les Pitiüses mostren una bona evolució durant el primer quadrimestre del 2014 en el nombre de turistes, amb un increment d'un 23,7%, mentre que a Mallorca i a Menorca hi ha el mateix descens en termes relatius (-7,9%).

4.3. Turisme. Transport i comunicacions

Taula 25. Afiliats a la Seguretat Social

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Transport i emmagatzematge	març	17.947	↘	-2,1
Mallorca	març	14.876	↘	-2,7
Menorca	març	1.004	↘	-2,2
Pitiüses	març	2.067	↗	2,5
Informació i comunicació	març	6.133	↗	5,3
Mallorca	març	5.617	↗	6,2
Menorca	març	245	↘	-5,8
Pitiüses	març	337	→	0,3

Font: : TGSS.

L'evolució del nombre d'afiliats fins al març de l'any 2014 en la branca de transport i emmagatzematge mostra un resultat negatiu. En canvi, en l'activitat d'informació i comunicacions s'incrementa el nombre de treballadors respecte al març del 2013. Així, tal com mostra la taula 26, el nombre d'afiliats en aquesta segona branca és de més de sis mil persones, la qual cosa suposa una variació d'un 5,3% respecte a la xifra de l'any anterior. Així mateix, els afiliats en transport

i emmagatzematge sumen 17.947 persones el darrer dia de març, cosa que en termes relatius representa un descens d'un 2,1% respecte de l'any anterior. Cal destacar que l'afiliació a la Seguretat Social en la branca de transport i emmagatzematge presenta a les Pitiüses un increment d'un 2,5% interanual. Menorca és l'única illa que redueix el nombre de treballadors en ambdues branques respecte del mateix període de l'any passat.

Taula 26. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol

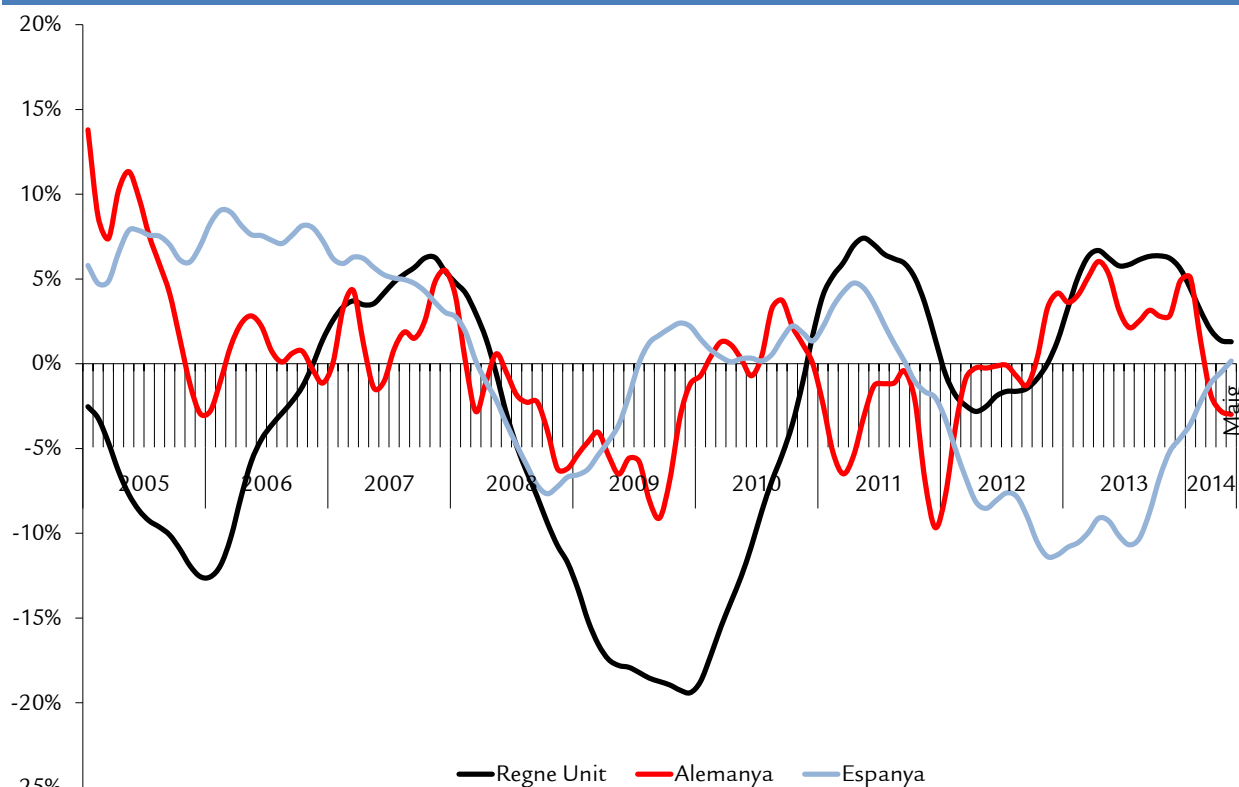
	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears	gener-maig	4.174.410	→	-0,3
Espanya	gener-maig	1.483.509	→	-0,6
Alemanya	gener-maig	1.249.146	→	-1,6
Regne Unit	gener-maig	737.359	→	1,4
Itàlia	gener-maig	54.960	↘	-7,9
Suïssa	gener-maig	132.388	↗	5,8
França	gener-maig	91.365	↗	10,2
Mallorca	gener-maig	3.258.442	→	-1,6
Espanya	gener-maig	957.561	↘	-3,1
Alemanya	gener-maig	1.184.304	↘	-2,0
Regne Unit	gener-maig	536.309	→	1,2
Itàlia	gener-maig	16.028	↘	-7,8
Suïssa	gener-maig	125.258	↗	4,8
França	gener-maig	70.253	→	1,3
Menorca	gener-maig	260.448	→	-1,5
Espanya	gener-maig	167.218	→	0,1
Alemanya	gener-maig	7.992	↘	-30,7
Regne Unit	gener-maig	73.910	→	0,4
Itàlia	gener-maig	1.560	↘	-7,9
Suïssa	gener-maig	491	↘	-40,2
França	gener-maig	3.627	↗	18035,0
Pitiüses	gener-maig	655.520	↗	7,4
Espanya	gener-maig	358.730	↗	6,5
Alemanya	gener-maig	56.850	↗	15,4
Regne Unit	gener-maig	127.140	↗	2,6
Itàlia	gener-maig	37.372	↘	-9,4
Suïssa	gener-maig	6.639	↗	37,5
França	gener-maig	17.485	↗	29,0

Font: AENA.

El nombre de passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria en els primers cinc mesos del 2014 presenta un lleuger descens d'un 0,3% respecte al mateix període de l'any anterior. Així, fins al mes de maig arriben més de 4,1 milions de passatgers als aeroports de les Balears. L'evolució dels principals mercats emissors no arriba a assolir variacions significatives. Després de dos anys amb importants caigudes del mercat nacional a causa de la crisi econòmica a Espanya, durant aquests primers cinc mesos de l'any s'alenteix la caiguda del passatge domèstic. Tot i això, segons les xifres acumulades d'aquest període els viatges de turistes nacionals cauen un 0,6% i tornen al nivell més baix des del 2004, segons les dades proporcionades pel Ministeri d'Indústria, Energia i

Turisme. Atès que es frena la caiguda del passatge domèstic, els passatgers que provenen d'altres parts d'Espanya tornen a ser el passatge majoritari a les Illes, que recupera el protagonisme davant el passatge alemany, que cau un 1,6%. El britànic mostra una taxa de variació interanual positiva d'un 1,4% i s'incrementa en totes les illes. Si bé els mercats internacionals tradicionals no presenten importants variacions en les seves xifres, certs mercats emergents han mostrat un comportament clarament a l'alça en els darrers anys i en els primers mesos del 2014, com ara el suís, el francès i l'holandès. Precisament en els dos primers casos destaca l'arxipèlag pitiús, pel fort increment en el nombre de passatgers d'aquest origen.

Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Cicle tendència

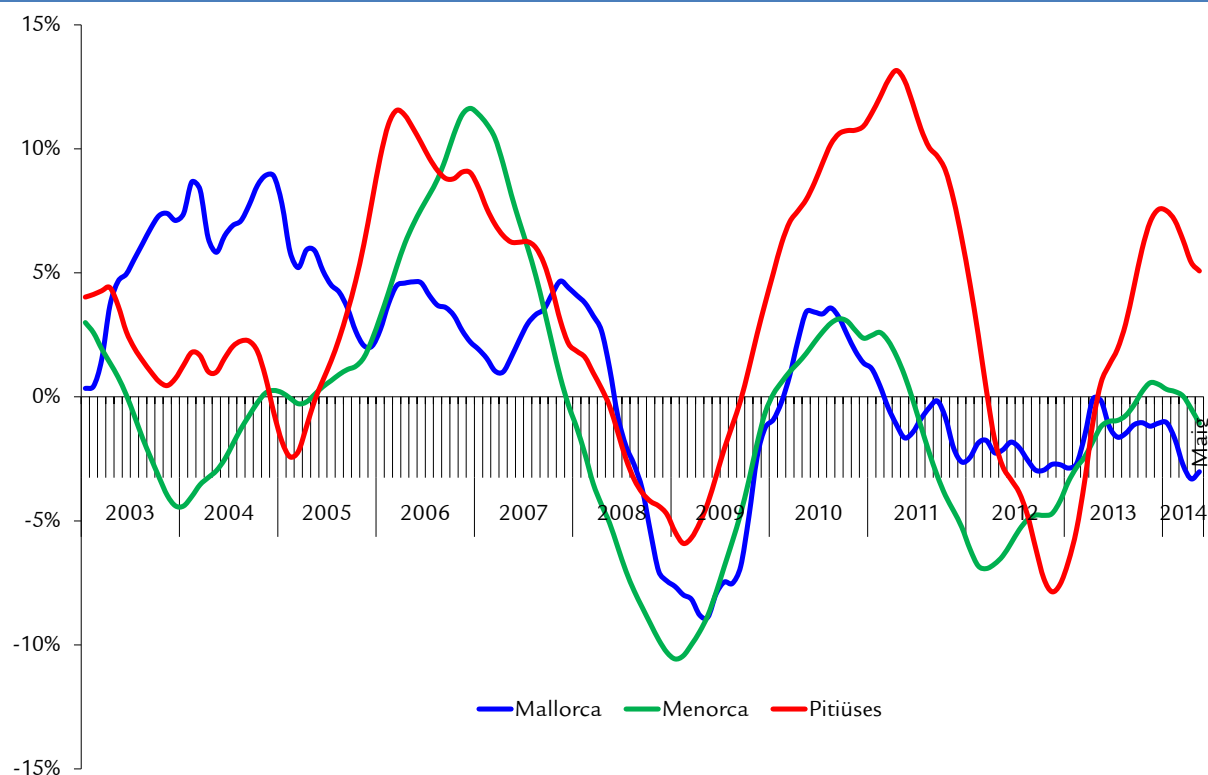
Font: AENA, elaboració pròpia.

CONTINUA LA TENDÈNCIA A L'ALÇA DE L'ARRIBADA DE PASSATGERS EN COMPANYIES DE BAIX COST.

Pel que fa a l'evolució del trànsit aeri per illes, el nombre de passatgers arribats durant els cinc primers mesos del 2014 cau lleugerament a Mallorca (amb un descens d'un 1,6%), a causa del retrocés del passatge nacional (-3,1%) i del germànic (-2,0%), els dos més importants a l'illa. Durant els cinc primers mesos de l'any els vols d'origen internacional a l'aeroport de Son Sant Joan representen el 64,46% del total, davant el 35,54% dels vols domèstics. A Menorca també es redueix el nombre total de passatgers arribats per via aèria

entre gener i maig (-1,5%). Ara bé, tant els espanyols (0,1%) com els britànics (0,4%) incrementen lleugerament els viatges a l'illa més septentrional. També cal esmentar l'increment del passatge amb origen en els aeroports francesos, ja que ha passat de tenir una presència testimonial en els primers mesos d'any a ser el quart mercat emissor de l'illa fins al maig. L'aeroport d'Eivissa assoleix una variació força positiva (7,4%) en les xifres dels cinc primers mesos de l'any. Tot el passatge, excepte l'italià (-9,4%), mostra increments respecte dels registres del 2013.

Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Cicle-tendència

Font: AENA, elaboració pròpia.

Els aeroports de les Balears reben cada vegada més entrades de passatgers en companyies aèries de baix cost. Així, de gener a maig del 2014 aquestes companyies transporten 1,1 milions de passatgers, la qual cosa suposa un augment d'un 6,3% respecte a les xifres acumulades del mateix període de l'any anterior, segons dades difoses per l'Institut d'Estudis Turístics. A més, al mes de maig les Illes ocupen la segona posició, darrere Catalunya, com la comunitat autònoma amb més entrades de passatgers en companyies de baix cost, amb el 18,2% del total d'Espanya.

Segons les dades publicades per l'INE, el nombre de viatgers del transport metropolità a Palma se xifra en 474 milers de persones en el primer quadrimestre del 2014. Aquest total significa que el nombre de viatgers es manté estable respecte del mateix període de l'any anterior (-0,2%). En canvi, els usuaris del transport en autobús de Palma, durant el primer quadrimestre sumen 11,5 milions, la qual cosa implica un petit ascens d'un 0,5% respecte al mateix període de l'any 2013.

Taula 27. Passatgers arribats per via marítima

	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Illes Balears				
Línea regular	abril	222.816	↗	33,85
Creuers turístics	abril	146.609	↗	13,02
Mallorca				
Línea regular	abril	85.852	↗	26,0
Creuers turístics	abril	130.540	↗	16,37
Menorca				
Línea regular	abril	7.948	↗	95,91
Creuers turístics	abril	6.222	↗	146,61
Pitiüses				
Línea regular (excepte de Formentera a Eivissa)	abril	38.019	↗	48,3
Línea regular Formentera	abril	90.997	↗	32,58
Creuers turístics	abril	9.847	↘	-34,45

Font: Ports de Balears.

El nombre de passatgers que arriben durant el primer quadrimestre per via marítima a les Balears presenta un comportament a l'alça, tant pel que fa a les rutes regulars (24,1%) com al nombre dels qui arriben en creuers turístics (40,8%). Totes les illes presenten una evolució positiva en les arribades en línies regulars en el primer quadrimestre del 2014, més accentuada a Eivissa (un 47,3% més), però totes les illes mostren taxes positives de variació de dues xifres.

Quant als creueristes, al mes d'abril arriben més turistes a Mallorca i a Menorca, on el creixement interanual és molt accentuat (un 94,5% interanual). Les dades acumulades fins a l'abril del 2014 mostren una tendència positiva, amb un increment d'un 40,8% respecte dels mateixos mesos de l'any anterior. Segons les previsions de l'Autoritat Portuària per al 2014, al port d'Eivissa hi haurà 118 escales de creuers,

un 8,3% més que el 2013 (109). El port de Palma, per la seva part, rebrà 476 escales de creuers turístics, xifra que representa un 2,4% menys que el 2013. El port de Maó preveu l'arribada de 88 escales, també per sota de les 101 que s'hi registraren de gener a desembre del 2013. Segons el Ministeri de Foment el Port de Palma està situat en cinquena posició en el rànquing europeu de destinacions turístiques de creuers. Aquest rànquing està liderat per Barcelona, seguit del port de Pireo (Atenes), del port de Civitavecchia (port per visitar Roma) i del port de Venècia. Així, Palma supera destinacions tan importants com ara Nàpols, Mikonos o Santorí. Aquesta cinquena posició s'ha pogut assolir gràcies al fet que el port de Palma s'ha anat modernitzant per poder allotjar el trànsit creixent de creuers que hi arriben. Aquest augment de les arribades de creuers requereix disposar de noves línies d'atracada i adequar les ja existents a les dimensions d'aquests tipus de vaixells, que són cada vegada més grans.

Taula 28. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades

	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Illes Balears				
Marítim	abril	1.025	↗	7,6
Aeri	maig	1.046,8	↘	-9,2
Mallorca				
Marítim	abril	724	↗	3,79
Aeri	maig	798,5	↘	-11,4
Menorca				
Marítim	abril	63	↘	-3,1
Aeri	maig	109,2	➡	-0,6
Pitiüses				
Marítim Eivissa	abril	212	↗	25,3
Marítim Formentera	abril	26	↗	24,4
Aeri Eivissa	maig	115,3	↘	-12,6

Font: Ministeri de Foment, Ports de Balears, elaboració pròpia.

El transport marítim de mercaderies, que inclou la major part de les que arriben a les Illes Balears, augmenta al mes d'abril (7,6%) respecte del mateix mes del 2013. Hi ha diferències significatives per illes, atès que les mercaderies transportades per via marítima aquest mes de l'any presenten un augment a Mallorca (3,8%) i sobretot a les Pitiüses (25,2%), mentre que cauen a Menorca (-3,1%). En termes acumulats des del gener, el total de mercaderies embarcades i desembarcades als ports de les Illes arriba a 3,75 milions de tones, un 11,0% més que el 2013.

LES MERCADERIES TRANSPORTADES PER VIA MARÍTIMA AUGMENTEN A L'ABRIL.

El transport de mercaderies per via aèria manté els resultats negatius a les Balears i continuen els descensos que ha anat mostrant aquesta sèrie des de l'any 2011. Les tones transportades al mes de maig disminueixen a totes les illes respecte del mateix període del 2013, malgrat que a Menorca la caiguda és poc important (-0,6%). A Mallorca i a les Pitiüses les mercaderies transportades per via aèria es redueixen de manera semblant (un 11,4% i un 12,6%, respectivament).

4.4. Mediació financera

Taula 29. Indicadors de mediació financera

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Nombre d'hipoteques constituïdes	març	782	↘	-13,1
Mallorca	març	626	↘	-12,3
Menorca	març	59	↘	-25,2
Pitiüses	març	97	↘	-7,5
Import de noves hipoteques (milions d'€)	març	119.131	→	1,4
Nombre d'efectes impagats	març	1.444	↘	-37,5
Import d'efectes impagats (milions d'€)	març	1,7	↘	-51,0
% efectes impagats sobre vençuts	març	2,8		
Nombre de deutors en concurs de creditors ¹	març	57	↘	-85,2
Dipòsits (milions d'€)	1r trim	19.874	→	1,3
Crèdits (milions d'€)	1r trim	35.695	↘	-9,0
Nombre d'oficines d'entitats financeres	1r trim	965	↘	-8,6
Afiliats a la SS activitat mediació financera ¹	març	7.337	↘	-4,1
Mallorca ¹	març	6.978	↘	-4,4
Menorca ¹	març	154	↗	7,7
Pitiüses ¹	març	205	↘	-2,8

Font: BE, Ibestat, INE, TGSS, elaboració pròpia.

¹ Taxa de variació interanual.

Segons la conclusió del programa d'assistència al sector financer de gener del 2014 de la Comissió Europea i del Banc Central Europeu, les polítiques, els ajusts econòmics en curs i la reducció de les tensions financeres han mantingut la tendència en xifres positives, malgrat que subsisteixen importants reptes per al creixement sostingut de l'economia i l'ocupació, per a les finances públiques i per al sector bancari. De fet, els alts nivells de deute i les necessitats de despallanquejament del sector públic i privat aturen les perspectives de creixement a mitjà termini i fan que l'economia continuï vulnerable. D'altra banda, la situació de liquiditat de les entitats de crèdit i l'estructura de finançament s'han reforçat des de principi de l'any 2013, amb resultats que mostren una consolidació de la rendibilitat. Les ràtios de solvència també s'han incrementat com a conseqüència, entre altres motius, del significatiu impacte comptable de les recents modificacions de la normativa tributària relativa als actius per impostos diferits. La reestructuració de les entitats que han rebut ajudes públiques continua satisfactòriament i s'espera que el procés de privatització i reestructuració del sector bancari continuï el 2014. Pel que fa a la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària (Sareb), té el repte de la desinversió de la cartera d'actius maximitzant-ne el valor. Cal esmentar, alhora, la pràctica de noves iniciatives, com ara la reforma substancial de la legislació preconcursal per facilitar la reestructuració del deute d'empreses viables.

EL BANC CENTRAL EUROPEU DU A TERME UNA AVALUACIÓ GLOBAL PRÈVIA A L'INICI DE LA SUPERVISIÓ AL NOVEMBRE.

En relació amb el sistema únic de supervisió bancària de la Unió Europea sota la direcció del Banc Central Europeu (BCE) amb l'objectiu d'enfortir la transparència i la rendició de comptes del sistema, el BCE, en col·laboració amb les autoritats nacionals, du a terme una avaluació global prèvia a l'assumpció de les funcions de supervisió el novembre d'enguany. L'avaluació global consta de tres components relacionats: una avaluació del risc supervisor, una anàlisi de qualitat dels actius i una prova de resistència.

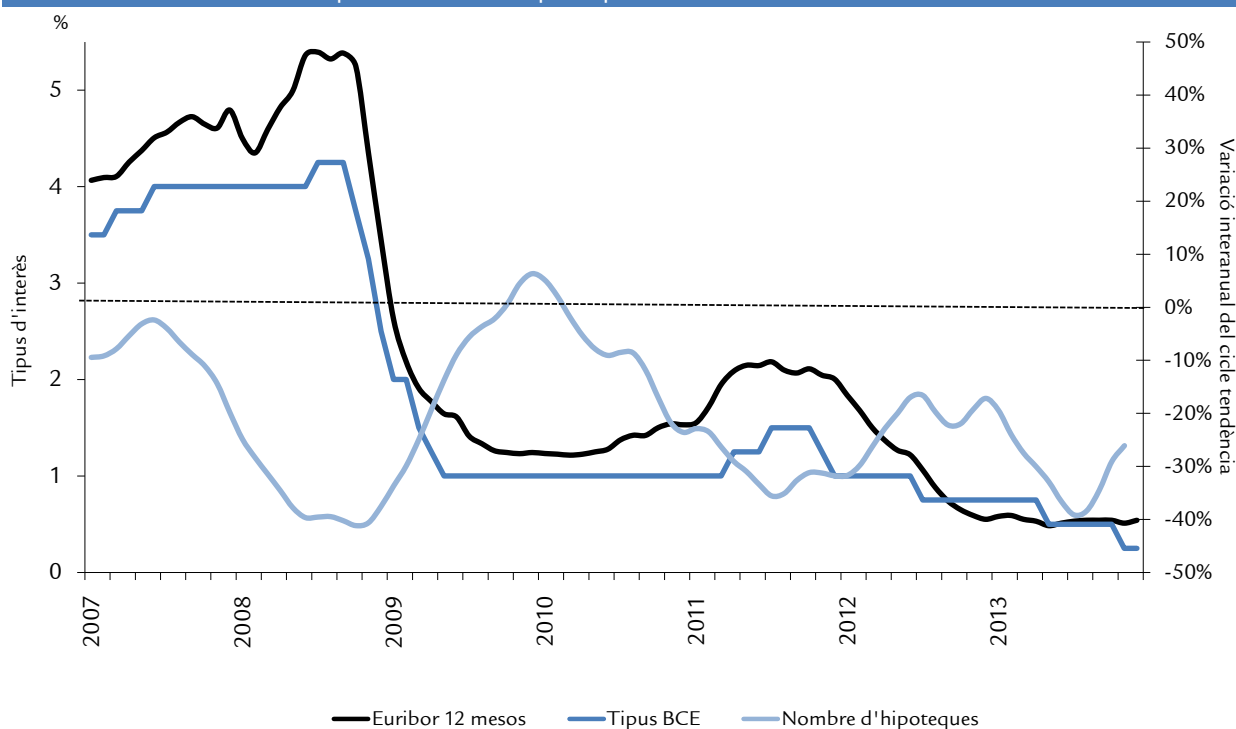
El **nombre d'oficines bancàries** disminueix pel procés de reestructuració bancària encara existent. Així, en el primer trimestre del 2014 hi ha 965 oficines bancàries a les Illes Balears, 85 menys que un any abans, i amb una tendència que segueix a la baixa des de l'any 2009. En el primer trimestre del 2014, hi ha a tot Espanya 33.414 oficines, 4.051 menys que l'any anterior. Aquesta situació de tancament d'oficines es relaciona amb el menor nombre d'afiliats en aquesta activitat, que per al conjunt de les Illes Balears és de 7.337 persones el darrer dia de març del 2014, un 4,1% menys que el mateix mes de l'any 2013. Per illes, Mallorca i les Pitiüses continuen en taxes de variacions interanuals negatives en el nombre d'afiliats. Menorca es diferencia de la resta i presenta taxes de variació positives en els tres mesos d'enguany (pel

març l'afiliació augmenta un 7,7%).

Pel que fa al tipus d'interès, el BCE el baixa al 0,15% el juny del 2014. Fins aleshores romanien en el 0,25% des del novembre de l'any passat, mentre que el juny del 2013 estava en el 0,50%. El BCE té com a funció mantenir l'estabilitat dels preus, per la qual cosa aquest abaratiment persegueix la reactivació econòmica, tot i que el creixement de la zona euro ja mostra signes de recuperació (passa d'un -1,2% interanual en el primer trimestre del 2013 a mig punt positiu en el quart trimestre de l'any). En l'àmbit hipotecari, hi ha un alentiment

en la tendència a la baixa en el nombre d'hipoteques constituïdes a les Illes Balears sobre el total de finques, tal com es veu més endavant, amb una variació interanual el març d'enguany d'un 3,9%. No obstant això, el cost associat a la hipoteca per a les llars i per a les empreses augmenta des del maig del 2013, quan es produí un mínim de l'euríbor a dotze mesos (0,48%), i per l'abril del 2014 arriba al 0,60%. Aquest tipus es manté per damunt del preu oficial del diner des del juny del 2013, mes en el qual el tipus hipotecari era del 0,51%.

Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques

Font: BE, Euríbor, INE, elaboració pròpia.

Els **dipòsits** en entitats bancàries a l'arxipèlag balear encadenen variacions interanuals positives des del quart trimestre del 2012. Pel que fa al primer trimestre del 2014, els dipòsits sumen 19.874 milions d'euros, amb una variació interanual d'un 4,5% i una tendència que segueix positiva. El total de dipòsits a les Illes Balears, que inclou els de les administracions públiques i els del sector privat, representa l'1,6% del total de dipòsits en l'àmbit nacional. A Espanya també augmenten els dipòsits des del quart trimestre del 2012, malgrat que la variació interanual del primer trimestre de l'any mostri un cert alentiment (0,7%). Pel que fa al sector privat a les Illes Balears, els dipòsits totals sumen 19.299 milions d'euros en el primer trimestre del 2014, un 3,8% més en termes interanuals, i augmenten des del darrer trimestre de l'any 2012 amb variacions positives tant en termes interanuals com intertrimestrals. Del total de dipòsits del sector privat, el 54,8% són a termini, el 24% són a la vista i el 21,2% són d'estalvi. No obstant això, respecte del primer trimestre

del 2013, els dipòsits a la vista són els que més augmenten (8,2%), seguits dels dipòsits d'estalvi (6,1%) i dels dipòsits a termini (1,0%). I respecte del trimestre anterior, augmenten només els dipòsits a la vista (0,3%), mentre disminueixen els dipòsits d'estalvi (-4,5%) i els dipòsits a termini (-1,5%).

En canvi, el **crèdit** concedit a les Illes Balears disminueix un 8,1% en termes interanuals en el primer trimestre de l'any i amb una tendència a la baixa que és present des del tercer trimestre del 2010. El total del crèdit en el primer trimestre suma 35.695 milions d'euros, el 91,4% dels quals és per a les llars i les empreses. L'import per a aquests prestataris disminueix un 8,8% respecte del primer trimestre de l'any passat. La resta del crèdit concedit és per a les administracions públiques, que en aquest cas gairebé no augmenta (un 0,3% respecte del trimestre passat). Respecte del crèdit total concedit a l'àmbit nacional, el percentatge del crèdit que es concedeix a les Illes Balears sobre el total nacional es

manté en el 2,4% en el primer trimestre del 2014. Del crèdit total privat concedit a tot Espanya, menys de la meitat es destina a finançar activitats productives (47,8%) i la resta es concedeix per al finançament de les llars. Com ja succeeix des del segon trimestre del 2013, el crèdit que es destina a les activitats productives disminueix en benefici del que es rep per a despeses de les llars.

Pel que fa a les **hipoteques** constituïdes a les Illes Balears, encara que continua la tendència a la baixa de mesos enrere, s'alenteix el ritme de decaïment, en línia amb l'augment en la compravenda d'habitatges (un 17,5% interanual en el primer trimestre de l'any pel que fa a l'habitatge de segona mà i un 5% en la compravenda d'habitatges nous). Així, el març del 2014 el nombre total d'hipoteques constituïdes a les Illes Balears és de 782, un 3,9% més que el total d'hipoteques constituïdes en el mateix mes del 2013. No obstant això, les xifres acumulades en el primer trimestre de l'any sumen 2.537 hipoteques noves, encara un 14,3% menys que durant el primer trimestre del 2013, cosa que explica la tendència encara negativa (-13,1%). Del total d'hipoteques constituïdes en el primer trimestre de l'any, 216 són sobre finques rústiques (amb un 6,9% de variació interanual), i 2.321, sobre finques urbanes (-15,8%), 1.427 de les quals són hipoteques sobre habitatges (-17,4%) i 73 sobre solars (19,7%). Per illes, es fa palès el canvi de signe en la variació interanual del nombre d'hipoteques constituïdes, tant en el cas de Mallorca (un 6,3% interanual el març del 2014) com en el Menorca (25,5%). No és així per a les Pitiüses, on la variació interanual és d'un -21,4% en el primer trimestre de l'any respecte de l'any passat i cap dels tres primers mesos presenta variacions interanuals positives. Quant a l'import de les hipoteques concedides, el març del 2014 és de 119.151 milers d'euros (un 1,4% més en termes interanuals) per al conjunt de les Illes Balears, amb una tendència que es consolida a l'alça (1,4%). No obstant això, les xifres acumulades dels tres primers mesos de l'any, que és de 365,6 milions d'euros, es redueixen un 1,9% amb comparació de l'import hipotecat en el primer trimestre de l'any passat. Per illes, totes presenten una variació acumulada negativa en el primer trimestre de l'any, més accentuada en el cas de Menorca (-11,3%), seguida de les Pitiüses (-4,5%). Encara que per a Mallorca l'import hipotecat també és inferior a l'acumulat en els tres primers mesos de fa un any, s'acosta a l'estabilització (-0,3%).

El nombre d'efectes impagats usats com a via de finançament empresarial continua en descens i arriba a 1.444 efectes comercials el març del 2014 (un -39,9% interanual). D'aquests, 1.046 són efectes impagats en cartera i la resta s'han rebut en gestió de cobrament. Així, la ràtio entre els efectes impagats sobre els vençuts s'alenteix, tot i que el mes de març del 2014 arriba al 2,8%. Quant a l'import, els efectes impagats arriben a 1,7 milions d'euros pel març, un 51% menys que l'any anterior.

LA MOROSITAT DEL SECTOR PRIVAT S'ALENTEIX, TOT I QUE ES MANTÉ PER SOBRE DEL 13 %.

El nombre de crèdits morosos d'empreses i llars sobre el total de préstecs concedits continua en xifres elevades per al conjunt d'Espanya, però presenta signes d'alentiment encara que el març del 2014 es mantenen per damunt del 13%. La **ràtio de morositat**, roman en el 13,4%. Des del juliol del 2007 la morositat no baixa, i la màxima registrada des d'ençà fou el desembre del 2013 (13,6%). Pel que fa als deutors concursats a les Illes Balears, segons dades de l'IBest, el nombre total és de 57 en el primer trimestre de l'any, mentre que foren 385 en el primer trimestre del 2013. Dels deutors concursats, el 89,5% entren en concurs voluntàriament, i respecte de la naturalesa, 8 són persones físiques i 49 són classificats com a empreses. Per sectors productius, la majoria dels concursos d'empreses es registren en el sector de la construcció (26,5%), seguit del comerç (22,4%) i de les activitats immobiliàries, financeres i d'assegurances, com també de les d'activitats professionals i tècniques (un 8,2% en ambdós casos). Si ho comparam amb les empreses en concurs el primer trimestre de l'any passat, n'hi ha 318 menys, entre les quals destaquen les 119 menys que pertanyen al sector d'activitats administratives i serveis auxiliars i les 49 menys que pertanyen a l'hostaleria. Només en els sectors del transport (2) i del comerç (1) hi ha més empreses que presenten concurs de creditors que en el mateix període de l'any passat. En el conjunt nacional també disminueixen els deutors concursats, que en el primer trimestre de l'any són 2.090, un 29,0% menys que en el primer trimestre de l'any passat, segons dades de l'INE. El 93% dels processos són voluntaris i el repartiment dels concursos per activitat econòmica és semblant al balear.

4.5. Serveis empresarials i activitats immobiliàries

Taula 30. Indicadors dels serveis empresarials i immobiliaris

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Índex d'activitat dels serveis empresarials				
Índex de xifra de negoci				
Activitats professionals, científiques i tècniques	març	114,7	↗	9,8
Activitats administratives i serveis auxiliars	març	67,6	➡	0,4
Índex d'ocupació				
Activitats professionals, científiques i tècniques	març	93,2	➡	-1,8
Activitats administratives i serveis auxiliars	març	107,9	↗	6,7
Afiliats a serveis empresarials	març	43.298	↗	2,5
Mallorca	març	37.307	↗	2,1
Menorca	març	1.942	➡	0,9
Pitiüses	març	4.049	↗	7,2
Afiliats a activitats immobiliàries	març	3.240	↗	9,9
Mallorca	març	2.552	↗	11,0
Menorca	març	227	↗	10,7
Pitiüses	març	461	↗	4,3

Font: Ibestat, TGSS.

D'acord amb les dades dels **indicadors d'activitat del sector dels serveis** (IASS) publicades per l'Ibestat, el mes de març del 2014 la variació interanual de l'índex de la xifra de negoci dels serveis empresarials a les Illes Balears és d'un 9,8% en activitats professionals, científiques i tècniques, i d'un 0,4% en activitats administratives i serveis auxiliars. Malgrat el signe positiu en termes interanuals per a ambdós grups d'activitats, la variació mes a mes presenta un cert alentiment, el qual és més acusat en el cas de les activitats professionals, científiques i tècniques, que el març del 2014 es redueix fins a un 7,2% respecte del febrer. Quant a l'índex d'ocupació dels serveis empresarials, augmentava des del gener del 2013, i des de l'inici d'enguany la variació en activitats professionals, científiques i tècniques presenta signes negatius, tant en termes interanuals com mes a mes. En canvi, per a les activitats administratives i serveis auxiliars es manté l'augment de l'índex d'ocupació en termes interanuals i també per al març respecte del febrer del 2014.

El mes de març del 2014, hi ha 43.298 persones afiliades en el sector dels serveis empresarials a les Illes Balears, i la variació interanual arriba a un 2,5%. Aquest comportament positiu en l'afiliació es manifesta a totes les illes. Pel que fa a la variació intermensual, si bé presentava signes negatius des del mes de setembre de l'any passat, es recupera i canvia el signe tant el febrer com el març d'enguany. Així, les Pitiüses, Mallorca i Menorca, per aquest ordre, presenten al març

una variació en l'afiliació prop d'un 3% superior al nombre d'afiliats que es registraren pel febrer.

EL PRIMER TRIMESTRE DE L'ANY LES SOCIETATS MERCANTILS CONSTITUÏDES AUGMENTEN UN 8 % A LES ILLES BALEARS.

Segons dades de l'Ibestat, el nombre de **societats mercantils** constituïdes és de 812 fins al març del 2014 per al conjunt de les Illes Balears, 60 més que en el primer trimestre de l'any passat. D'aquestes, 810 són societats limitades i la resta es constitueixen com a societats anònimes. El capital subscrit suma 33,4 milions d'euros en el primer trimestre de l'any, un 40% més que en el mateix període de l'any 2013. No obstant això, el nombre de dissolucions també augmenta en el primer trimestre respecte de l'any passat. Així, fins al març del 2014 són 306 les empreses dissoltes, un 11,3% més que fins al març del 2013. D'aquestes, 248 societats ho fan de manera voluntària (6,4%), i 34, per fusió (18 més que l'any passat). Pel que fa a les empreses que s'inscriuen com a cotitzadores en el règim general de la Seguretat Social, en el primer trimestre de l'any són 33.648, un 0,5% menys que l'any anterior, però respecte del quart trimestre del 2013 l'afiliació creix fins a un 5,6%. Per sectors, el nombre d'empreses actives augmenta en l'agricultura (un 5,9% interanual) i en la construcció (0,7%), mentre que es redueix per a la resta de sectors. Segons dades del Directori d'Empreses (DIRCE) a final de l'any 2013 hi havia a les Illes Balears 85.044 empreses, 328 menys que a

final del 2012. No obstant això, i segons la condició jurídica, el nombre de societats de responsabilitat limitada, que representava un 37,5% del total d'empreses, augmentà en 456 respecte de l'any 2012, mentre que disminuï el nombre de societats anònimes en 175 (les quals representaven un 3,2% sobre el total) i el nombre d'empreses constituïdes com a persones físiques (en aquest cas 304 menys que l'any 2012).

Pel que fa als **deutors en concurs de creditors**, a les Illes Balears n'hi ha 57 en el primer trimestre d'any, mentre que foren 385 en el mateix període de l'any passat, segons dades publicades per l'Ibstat. Dels processos concursals, 8 corresponen a persones físiques sense activitat empresarial (10 menys que en el primer trimestre del 2013), i la resta, a empreses (318 menys), gairebé totes de responsabilitat limitada. Entre les empreses més concursades, el 26,5% del total es dediquen a la construcció, seguides de les dedicades al comerç (22,4%) i a activitats immobiliàries, financeres i d'assegurances i a activitats professionals i tècniques (8,2%). En termes interanuals, destaca la reducció d'empreses que es declaren en concurs de creditors, i entre aquestes, les dedicades a activitats dels serveis empresarials (activitats professionals i tècniques i activitats administratives i auxiliars), que sumen 122 empreses concursades menys que en el primer trimestre de l'any 2013, seguides de les empreses dedicades a l'hostaleria (49 menys). Només augmenta el nombre de deutors concursats en el transport i en el comerç, amb 2 i 1 empreses, respectivament. Per xifra de negoci, de les 49 empreses concursades el primer trimestre d'any, aquelles amb una facturació fins a dos milions d'euros (33) són les més damnificades. El 18,4% de les empreses concursades són autònoms i el 34,7% tenen entre un i cinc assalariats.

Segons l'**índex de confiança empresarial** publicat per l'Ibstat, l'opinió dels empresaris de les Illes Balears sobre

l'evolució dels seus negocis millora en el segon trimestre, i l'índex de confiança empresarial harmonitzat (ICEH) augmenta un 13% respecte del mateix trimestre del 2013. Les expectatives són positives per als empresaris de totes les illes, sobretot el cas de les Pitiüses (17,7%) i de Menorca (12,6%), on la variació interanual s'accelera. Els empresaris de Mallorca passen d'una variació interanual en el primer trimestre d'un 15,7% al 10,6% en el segon. Els empresaris de les Pitiüses segueixen sent els més optimistes en termes interanuals en comparació dels de Mallorca i Menorca, amb un balanç d'expectatives positiu ja per al segon trimestre de l'any. Per sectors, destaquen la construcció, amb una variació interanual de l'ICEH d'un 21,1%, bastant per sobre del 13% de variació per al total de sectors, i el comerç (15,5%). Respecte del primer trimestre, el transport i l'hostaleria són els sectors que presenten l'augment més important (17,1%), seguits de la indústria (9,9%). Si comparam els resultats de les Illes amb els de l'Estat, en el segon trimestre l'augment de la confiança dels empresaris a Espanya és superior al de les Illes Balears, ja que la variació interanual és d'un 14,2% en el conjunt nacional i d'un 13% en el cas de les Balears. Malgrat això, a les Illes (126,3 punts) el valor de l'índex és superior a Espanya (118,3 punts).

LA COMPRAVENDA D'HABITATGES AUGMENTA AL MES DE MARÇ DESPRÉS DE MESOS EN XIFRES NEGATIVES.

Quant al **mercat immobiliari**, a les Illes Balears des del gener augmenten les empreses i els treballadors afiliats a la Seguretat Social. Així, al març hi ha 980 centres de treball, un 7,6% més que un any enrere, amb variacions positives a totes les illes. Al març l'afiliació és de 3.240 persones a les Balears, un 9,9% més que el març del 2013. El nombre de persones afiliades també augmenta a totes les illes, més a Mallorca i a Menorca que a les Pitiüses.

Taula 31. Indicadors del mercat de l'habitatge

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Compravenda d'habitatges	març	1.004	↗	71,0
Habitatges nous	març	386	↗	65,7
Habitatges de segona mà	març	618	↗	74,6
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)	1r trim	1.873,4	↗	2,4
Habitatge lliure fins a 2 anys d'antiguitat	1r trim	2.062,4	↗	3,8
Habitatge lliure més de 2 anys d'antiguitat	1r trim	1.785,3	↗	2,2
Nombre d'hipoteques sobre habitatges	març	782	↗	3,9
Import d'hipoteques sobre habitatges (milions d'€)	març	119.131	↗	16,5
Import mitjà d'hipoteques sobre habitatges (euros)	març	152.341	↗	12,2
Mallorca				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Palma de Mallorca	1r trim	1.434,9	↘	-11,0
Manacor	1r trim	1.291,2	→	-0,4
Inca	1r trim	1.121,4	↘	-5,4
Calvià	1r trim	2.266,2	↘	-6,4
Menorca				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Maó	1r trim	1.306,3	↘	-6,4
Ciutadella de Menorca	1r trim	1.529,9	↘	-12,6
Pitiüses				
Preu mitjà de l'habitatge lliure (euros/m²)				
Eivissa - vila	1r trim	2.297,5	↗	3,6
Santa Eulària del Riu	1r trim	2.291,1	→	0,2

Font: Ibestat a partir de dades de l'INE i del Ministeri de Foment.

La compravenda d'habitatges augmenta al mes de març, amb fins a un 71 % de variació interanual després de mesos en xifres negatives. Aquest augment es produeix tant en la compravenda d'habitatges nous (65,7%) com en la d'habitatges de segona mà (74,6%), després de registrar-se una variació interanual negativa des del novembre del 2013 per a ambdós tipus d'habitatge. Així, el primer trimestre d'enguany es registren 2.618 transmissions d'habitatges, un 11 % més que de gener a març de l'any passat. 1.232 són compravendes d'habitatges nous (un 5 % més que un any enrere) i 1.386 són compravendes d'habitatges de segona mà (un 17,5 % més).

El mercat hipotecari també repunta el març d'enguany en línia amb la transmissió d'habitatges i presenta una variació interanual positiva a les Illes Balears d'un 3,9% en el nombre d'**hipoteques** constituïdes (782) i d'un 16,5% pel que fa a l'import hipotecat. Aquesta taxa positiva mensual, que canvia el signe negatiu de mesos enrere, no és suficient per capgirar les xifres trimestrals acumulades. Així, entre gener i març la variació interanual és d'un -14,3%, amb 2.537 hipoteques sobre habitatges. L'import hipotecat acumulat fins al març (365.591 milions d'euros) també presenta una variació negativa d'un 1,9%. A totes les illes durant el mes

de març d'enguany augmenten les hipoteques constituïdes respecte del mateix mes de l'any passat, excepte a les Pitiüses, que romanen encara en xifres negatives (-17,1%). En canvi, les xifres acumulades del primer trimestre mantenen una variació negativa en el nombre i en l'import hipotecat per a totes les illes, amb variacions d'un -14% a Mallorca, d'un -3,7% a Menorca i d'un -21,4% a les Pitiüses. No obstant això, les taxacions d'habitatges, que la majoria de les entitats financeres exigeixen abans de concedir una hipoteca, presenten una variació interanual positiva durant el primer trimestre d'un 11,2% a les Illes Balears (un total de 2.724 valoracions).

En el primer trimestre de l'any 2014 el **preu de l'habitatge** se situa en 1.873,4 euros per metre quadrat a les Illes Balears, un 2,4% més que en el mateix període de l'any anterior i per sobre de la mitjana nacional (1.459,4 euros/m²), la qual disminueix respecte el primer trimestre de l'any passat fins a un 3,8%, segons dades del Ministeri de Foment. Respecte del trimestre anterior, el preu mitjà augmenta en el cas de les Illes Balears un 0,4%, mentre que disminueix un 0,5% en el conjunt nacional. L'habitatge de segona mà s'encareix un 2,2% interanual i un 0,5% respecte del trimestre anterior per a les Illes Balears, com també ho fa l'habitatge nou, que

augmenta el preu mitjà respecte del primer trimestre del 2013 (3,8%), tot i que disminueix respecte del trimestre anterior (-1,3%). En l'àmbit nacional, el preu mitjà de l'habitatge nou no només se situa per sota del preu establert a les Balears, sinó que encara disminueix trimestralment

(-0,3%) i interanualment (-3,0%). Per illes, el preu de l'habitatge disminueix en el primer trimestre respecte de l'any passat a Mallorca i a Menorca en el cas dels principals municipis de més de 25.000 habitants, mentre que augmenta a les Pitiüses.

4.6. Altres serveis

Taula 32. Ocupats en altres serveis

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Activitats sanitàries i serveis socials	març	31.008	↗	3,5
Altres serveis socials	març	20.140	→	0,2
Administració pública	març	18.829	→	-0,3
Educació	març	17.855	↗	7,2
Serveis de la llar	març	13.016	→	-0,1
Mallorca				
Activitats sanitàries i serveis socials	març	26.442	↗	3,5
Altres serveis socials	març	16.471	→	0,6
Administració pública	març	15.359	→	-0,4
Educació	març	16.171	↗	7,3
Serveis de la llar	març	10.330	→	-0,6
Menorca				
Activitats sanitàries i serveis socials	març	1.770	→	0,9
Altres serveis socials	març	1.443	↘	-5,1
Administració pública	març	1.841	→	0,5
Educació	març	698	↗	5,0
Serveis de la llar	març	881	↘	-2,1
Pitiüses				
Activitats sanitàries i serveis socials	març	2.796	↗	4,9
Altres serveis socials	març	2.226	→	1,0
Administració pública	març	1.629	→	-0,2
Educació	març	986	↗	8,0
Serveis de la llar	març	1.805	↗	3,4

Font: TGSS.

Al mes de març, a les Illes Balears hi ha 31.008 persones afiliades en **activitats sanitàries i serveis socials**, cosa que representa una variació interanual d'un 3,5%. La variació interanual és positiva a totes les illes, malgrat l'alentiment intermensual.

A dia 31 de desembre del 2013 hi ha 5.152 metges col·legiats a les Illes Balears, un 3,2% més que l'any anterior, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística. Del total de metges col·legiats, n'hi ha 4.819 no jubilats (un 1,7% més), dels quals 2.642 són homes (amb una variació d'un -1,9%)

i 2.177 són dones, que augmenten en aquest cas fins a un 6,5% interanual. En el conjunt nacional, el nombre de metges col·legiats és de 232.816, un 1,7% més que el 2012, 209.460 dels quals no estan jubilats. També augmenten les dones metgesses no jubilades (un 2,6%, amb un total de 106.839) i disminueixen els homes (un -1,3%, amb un total de 102.621). A les Illes Balears, la ràtio per cada 100.000 habitants és de 431,76 metges col·legiats no jubilats, per sota de la mitjana nacional (450,83), malgrat que el 2013 hi ha 5,1 metges més que l'any anterior. Pel que fa als infermers a les Balears, els col·legiats no jubilats augmenten un 1,2%, amb 5.429 professionals en actiu d'un total de 5.941 col·legiats. El 83,8% dels col·legiats no jubilats són dones (un 1,2% més que l'any anterior) i la resta són homes (un 2,8% més). Hi ha 486,42 infermers no jubilats per cada 100.000 habitants, per sota també de la mitjana nacional (506,15), però, com en el cas dels metges, amb un augment respecte de l'any anterior (4,3 infermers més per cada 100.000 habitants). Segons dades de l'Observatori de Treball de les Illes Balears, a final de l'any 2013 hi ha menys facultatius sanitaris demandants d'ocupació a les Illes i es registren més contractes. Així, segons la mitjana de gener a desembre del 2013, els demandants aturats que cerquen feina en activitats sanitàries són 346 (187 metges i 159 infermers), un 10,4% menys que un any enrere. Alhora, al llarg del 2013 es contracta un 3,2% més de facultatius (3.125 professionals sanitaris més). En la mitjana dels primers cinc mesos d'enguany hi ha 261 demandants aturats que cerquen feina en activitats sanitàries (151 metges i 110 infermers), un 41,5% menys que en els mateixos mesos de l'any 2013. Els contractes augmenten fins a un 9,8% fins al maig, repartits entre infermers (682 nous contractes) i metges (631 nous contractats).

LA DESPESA FARMACÈUTICA ACUMULADA FINS A L'ABRIL AUGMENTA UN 4,1% A LES ILLES BALEARS.

Segons dades del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat, el pressupost total inicial per al 2014 destinat a la despesa sanitària de les Illes Balears és de 1.195,02 milions d'euros (1.164,18 milions d'euros per a despeses corrents i la resta per a despeses financeres i de capital), un 2,3% del pressupost sanitari total nacional. Això suposa que enguany es destina un 1,8% més que l'any passat a aquesta activitat pública, encara que l'any passat la xifra destinada caigué un -3,9%.

A les Illes Balears la despesa farmacèutica mitjançant recepta oficial del Sistema Nacional de Salut acumulada fins a l'abril d'enguany és de 58,7 milions d'euros, un 4,1% més que l'acumulada de gener a abril del 2013, segons dades del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat. Es facturen 5,5 milions de receptes en el primer quadrimestre de l'any, 137,5 mil més que en el mateix període de l'any passat. Així, la despesa mitjana per recepta oficial facturada és de 10,67 euros (un

1,5% més interanual), molt semblant a la mitjana nacional. Augmenta, per tant, la despesa farmacèutica després del retrocés continu des del juliol del 2012 quan entrà en vigor el sistema d'aportació farmacèutica, i des del setembre de l'any passat en què es demandaren menys medicaments a causa de l'actualització de la llista de medicaments que quedaren exclosos de la prestació farmacèutica del Sistema Nacional de Salut. Cal també recordar que a partir de l'octubre del 2013 estava prevista l'obligació d'abonar fins al 10% (amb un màxim de 4,20 euros) dels medicaments de dispensació ambulatoria en els hospitals arran de la Resolució de 10 de setembre de 2013 de la Direcció General de Cartera Bàsica de Serveis del Sistema Nacional de Salut i Farmàcia (BOE núm. 255, de 19 de setembre). No obstant això, el 26 de març d'enguany entra en vigor el Reial decret pel qual es regula el sistema de preus de referència i d'agrupacions homogènies de medicaments en el Sistema Nacional de Salut, pel qual es preveu abaixar el preu d'alguns dels medicaments.

El març del 2014, el nombre d'afiliats en el conjunt d'activitats que formen la branca d'**altres serveis socials** és de 20.140 persones a les Illes Balears. La variació mensual encadena els dos darrers mesos en xifres positives després d'un seguit de variacions negatives a totes les illes. Si es compara amb el mateix mes del 2013, l'evolució també és positiva a totes les illes, llevat de Menorca (-5,1%).

Segons dades de la Conselleria de Família i Serveis Socials, dia 30 d'abril del 2014 s'han presentat 20.098 sol·licituds de prestació per dependència a les Illes Balears: el 79,2% a Mallorca, l'11,1% a Menorca i el 9,7% a les Pitiüses. L'1,8% de la població balear sol·licita aquest tipus de prestació. S'han resolt 19.107 sol·licituds, de les quals 14.513 són sol·licitants amb dret a prestació i 11.267 ja tenen prestació. Respecte del mateix dia del 2013, el total de sol·licitants amb dret a prestació és un 6% inferior al nombre d'enguany i hi ha un 1,6% menys de sol·licituds.

La pensió contributiva mitjana a les Illes Balears (que inclou els casos de jubilació, incapacitat permanent, viduïtat i orfandat) és dia 1 de maig d'enguany un 1,8% superior a la del mateix mes de l'any passat per a tots els règims inclosos en el sistema de la Seguretat Social, segons el Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social. Així, se situa en 798,87 euros a les Illes Balears, per davall de la mitjana nacional, que és de 870,07 euros. D'aquestes prestacions, la pensió mitjana per jubilació és de 915,28 euros a les Illes Balears, que malgrat que és un 2,2% més elevada que fa un any encara està per sota de la mitjana nacional (998,36 euros). Pel que fa a les pensions no contributives o assistencials a les Illes Balears, l'abril del 2014 la mitjana mensual per jubilació és de 363,49 euros, un 1,5% més que en el mateix mes de l'any passat, i la d'invalidesa, de 405,32 euros, amb un 1,6% més interanual. Aquestes pensions mitjanes no contributives estan, al contrari de les

anterior, per sobre de la mitjana estatal, que a l'abril són de 357,70 euros la de jubilació i de 402,37 euros la d'invalidesa, amb un augment interanual en ambdós casos per sota del balear. Cal recordar que la Llei de pressuposts generals de l'Estat recull un increment de les pensions d'un 0,25% per als pròxims tres anys, el mínim previst per la reforma de les prestacions, que va entrar en vigor l'1 de gener mitjançant la Llei reguladora del factor de sostenibilitat i de l'índex de revalorització del sistema de pensions de la Seguretat Social.

El març del 2014 el nombre d'afiliats en el sector de l'educació és de 17.855 persones per al conjunt de les Illes Balears, amb una variació interanual positiva d'un 7,2%, signe que és present des de l'agost de l'any passat. L'afiliació augmenta a Mallorca des del setembre de l'any passat en termes interanuals, i a Menorca i a les Pitiüses el comportament del nombre d'afiliats és a l'alça des del gener del 2013.

A partir del proper curs acadèmic s'implantarà la Llei orgànica per a la millora de la qualitat educativa (LOMCE) a primer, tercer i cinquè d'educació primària. Aquest fet implica tot un seguit de novetats en l'aplicació del Reial decret 126/2014, de 28 de febrer, pel qual s'estableix el currículum bàsic d'educació primària, aprovat pel Consell de Ministres dia 1 de març. En un context d'autonomia de les administracions educatives i dels centres en la programació dels ensenyaments, la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats ha establert els continguts dels blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració autonòmica, i ha complementat els continguts i els criteris d'avaluació del bloc d'assignatures troncales. A més, els centres docents han de fer una prova d'avaluació individualitzada a tots els alumnes en acabar tercer i sisè, en la qual s'ha de comprovar el grau d'adquisició de la competència en comunicació lingüística, de la competència matemàtica i de les competències bàsiques en ciència i tecnologia, i també l'assoliment dels objectius de l'etapa educativa. Cal recordar que segons dades de l'informe PISA de 2012 els estudiants espanyols estan per sota de la puntuació mitjana obtinguda per alumnes de l'OCDE i de la UE, i els alumnes de les Illes Balears continuen situats en els darrers llocs en comparació de la resta de comunitats autònomes participants en les tres àrees de coneixement avaluades (comprensió lectora, matemàtica i científica). No obstant això, augmenten les puntuacions aconseguides en les tres àrees respecte de l'informe PISA de 2009.

LA TAXA D'ABANDONAMENT ESCOLAR DISMINUEIX SIS PUNTS PERCENTUALS EN EL PRIMER TRIMESTRE DE L'ANY A LES ILLES BALEARS.

Segons dades de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats, a l'inici del curs escolar 2013-2014 hi havia un total de 164.665 alumnes matriculats en els centres educatius públics i concertats de les Illes Balears, un 2,3% més que a

l'inici del curs escolar anterior. Durant el curs s'han matriculat 1.463 nous alumnes (947 a Mallorca, 193 a Menorca i 323 a Eivissa i Formentera) i han abandonat el sistema educatiu un total de 6.897 alumnes, la gran majoria per retornar als seus països d'origen. Dia 10 d'abril, els alumnes matriculats fins a batxillerat a les Illes Balears sumen un total de 151.351, dels quals 32.683 són d'educació infantil, 64.010 d'educació primària, 42.309 d'ESO i 12.349 de batxillerat. Per al curs acadèmic 2014-2015 hi ha hagut 14.885 sol·licituds de plaça (alumnes que volen canviar de centre i els que s'incorporen per primera vegada al sistema educatiu), un 5% menys que el curs anterior.

La taxa d'abandonament escolar entre joves de 18 i 24 anys que han acabat com a màxim la primera etapa d'educació secundària és del 24,97% (el 35,99% dels homes i el 13,66% de les dones) en el primer trimestre del 2014, segons dades de l'Ibestat. En general, disminueix l'abandonament escolar a les Illes Balears respecte del primer trimestre del 2013, en el qual fou del 31,20%. El 2013, la mitjana anual va ser del 23,3%, per davall de la mitjana nacional (23,5%), però el doble de la mitjana comunitària (l'11,9%, segons dades de l'Eurostat). Cal recordar que un dels objectius europeus en educació de l'estratègia Europea 2020 és aconseguir una taxa d'abandonament escolar inferior al 10% en el conjunt de la Unió Europea i, per a Espanya, inferior al 15%.

Segons dades de la Universitat de les Illes Balears (UIB), el curs 2013-2014 s'han matriculat 13.941 alumnes de grau i de postgrau, un 7,5% més que el curs acadèmic anterior. La majoria (13.023) són de centres propis de la UIB, un 8,5% més que un any ençà, i 918, de centres adscrits (un -5,7% interanual). Dels alumnes matriculats als centres propis de la UIB, 11.073 cursen estudis de grau (un 9,4% més que el curs passat), mentre que 1.950 es matriculen a estudis de postgrau (3,6%). En relació amb l'educació a distància, al centre associat de la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED) les matriculacions augmenten un 12,5%, amb un total de 14.483 alumnes matriculats entre estudis oficials i propis. La mitjana d'edat de l'alumne que estudia a la UNED és de 35,9 anys, malgrat que augmenten un 14,5% els alumnes de menys de 25 anys i un 4,5% els de menys de 20 anys, segons dades del centre per al curs escolar 2013-2014. Pel que fa als estudis més demandats, a la UNED són els de Psicologia, Dret i Administració i Direcció d'Empreses, mentre que a la UIB els graus d'enginyeria són els que tenen més percentatge d'alumnes matriculats. Per al curs acadèmic 2014-2015, la UIB ofereix el mateix nombre de graus oficials que el que acaba i tots amb places limitades. Durant el curs passat, un total de 1.125 alumnes que varen aprovar la selectivitat es matricularen en centres diferents de la UIB, i quatre de cada deu es matricularen en estudis que imparteix aquest centre. Aquest fet respon, entre altres motius, a les limitacions de places, a la no impartició del títol requerit i a la

pujada de les taxes de matriculació del curs 2013-2014 (d'un 5% interanual de mitjana en el cas de la UIB, per damunt de l'increment del preu mitjà nacional, que se situà en un 2,9%).

El març del 2013, el nombre de treballadors de l'**Administració pública** (serveis generals) és de 18.829 persones, un 0,3% menys que en el mateix mes de l'any anterior per al conjunt de les Illes Balears. Malgrat que es registra algun mes en positiu respecte al mes anterior, des del juny del 2010 disminueix el nombre d'afiliats a la Seguretat Social a totes les illes.

Segons dades de la Conselleria d'Administracions Públiques, el personal efectiu del Govern de les Illes Balears a 1 de juliol del 2013 suma 27.723 persones, 1.024 menys que el juliol del 2012 i 224 menys que a principi del 2013. Per sexe, el 69% són dones (757 menys que un any enrere) i el 31% són homes (267 menys que el mateix dia del 2012). Per àrees d'activitat, els efectius que fan feina a les conselleries i les entitats autònomes sumen 3.637 persones (un -2,2% interanual); de les 11.467 persones que fan feina a la docència no universitària, 10.624 són docents (-7,6%) i 845 són no docents (13,1%), i de les 12.617 que pertanyen a institucions sanitàries, 9.741 són personal sanitari (2 menys que un any enrere) i 2.876 són personal no sanitari (un -5,4% interanual). Pel que fa al personal ocupat a les administracions públiques empresarials (majoritàriament personal laboral), suma 1.180 persones l'1 de juliol del 2013, 51 menys que un any enrere. Cal afegir-hi també, com a empleats públics de les Illes Balears, els efectius que pertanyen a altres organismes públics. Així, i segons dades del

Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques que recullen el total d'empleats públics, el juliol del 2013 hi ha 11.157 treballadors que pertanyen a l'Administració pública estatal (62 menys que l'any anterior), 14.070 a l'Administració local (227 menys) i 1.749 a les universitats (13 menys que un any abans). Juntament amb els 27.723 que pertanyen a l'Administració autonòmica, sumen un total de 54.699 efectius al servei de les administracions de les Illes Balears el juliol del 2013 (1.356 menys que el juliol del 2012). A la disminució de personal del servei públic, s'hi afegeix, tal com preveu la Llei 22/2013, de 23 de desembre, de pressuposts generals de l'Estat per a l'any 2014, el manteniment de les retribucions per als empleats públics i la taxa de reposició del 10% només per a determinats col·lectius, com ara personal sanitari i docent i cossos de seguretat de l'Estat.

Pel que fa a l'afiliació dels **serveis de la llar**, es perd el ritme de creixement que es va començar a produir a partir de juny del 2012, amb una variació interanual d'un -0,1% per al conjunt de les Illes Balears al març. Aquest alentiment es produeix passat l'efecte de l'entrada en vigor el gener del 2012 de la Llei 27/2011, d'1 d'agost, sobre actualització, adequació i modernització del sistema de Seguretat Social, per la qual el règim especial de la llar s'integra en el règim general. L'augment continu dura aproximadament un any i el juliol del 2013 s'estabilitza entorn de 13.000 afiliats a totes les illes, cadascuna de les quals segueix un comportament semblant al conjunt. Només destaquen les Pitiüses, que encara pel març d'enguany registren un augment en el nombre d'afiliats d'un 3,4% interanual.

III. MERCAT LABORAL

1

Context. Espanya i la UE-28

Taula 33. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)

Indicador	Illes Balears			Espanya			Europa (UE-28)		
	Període: 1T14			Període: 1T14			Període: 4T13		
	Darrera dada	Cicle-tendència T _{t-12} (%)		Darrera dada	Cicle-tendència T _{t-12} (%)		Darrera dada	Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Persones actives (milers)	571,0	↘	-4,4	22.883,9	→	-1,6	243.515,1	→	0,1
Taxa d'activitat (%)	61,7	↘	-3,6	59,5	→	-0,7	57,6	→	-0,1
Taxa d'ocupació (de 16 anys i més) (%)	45,2	→	-1,4	44,1	→	0,1	51,5	→	0,0
Persones ocupades (milers)	418,5	→	-1,7	16.950,6	→	-0,4	217.758,1	→	0,1
Homes	223,8	↘	-6,4	9.165,6	→	-0,8	118.210,3	→	-0,2
Dones	194,7	→	0,8	7.785,0	→	0,0	99.547,8	→	0,3
Persones menors de 25 anys	17,3	↘	-2,9	707,1	↘	-6,9	18.164,9	↘	-2,4
Persones de 25 a 54 anys	345,6	→	-0,8	13.795,8	→	-0,7	162.208,2	→	-0,5
Persones de 55 anys i més	55,6	↘	-4,3	2.447,7	→	1,4	32.662,8	↗	4,1
Persones estrangeres	83,2	→	-0,6	1.775,9	↘	-9,4	15.377,0	→	0,5
Persones en atur (milers)	152,5	↘	-5,9	5.933,3	↘	-5,3	25.757,0	→	-0,5
Homes	86,9	↘	-4,0	3.116,6	↘	-6,6	13.770,8	→	-0,9
Dones	65,5	↘	-17,9	2.816,7	↘	-3,3	11.986,3	→	0,1
Persones menors de 25 anys	19,6	↘	-25,2	881,4	↘	-8,7	5.413,7	↘	-4,0
Persones de 25 a 54 anys	112,9	↘	-10,7	4.449,2	↘	-3,8	17.586,0	→	-0,3
Persones de 55 anys i més	20,0	↗	30,7	602,6	↗	5,1	2.652,5	↗	5,2
Persones estrangeres	41,1	↘	-15,3	1.075,8	↘	-12,0	3.270,6	→	-0,4
Taxa d'atur (%)	26,7	→	-1,9	25,9	→	-1,0	10,6	→	-0,1
Homes	28,0	→	-0,1	25,4	→	-1,3	10,5	→	-0,1
Dones	25,2	↘	-4,2	26,6	→	-0,7	10,8	→	0,0
Persones menors de 25 anys	53,2	↘	-7,7	55,5	→	-1,4	23,0	→	-0,4
Persones de 25 a 54 anys	24,6	↘	-2,2	24,4	→	-0,9	9,8	→	0,0
Persones de 55 anys i més	26,5	↗	6,0	19,8	→	-0,0	7,5	→	0,1
Persones estrangeres	33,0	↘	-3,0	37,7	→	-1,4	17,5	→	-0,0
Taxa de temporalitat (%)	23,7	↗	3,4	23,1	→	1,2	13,9	→	0,3
Homes	26,0	↗	6,0	22,3	→	1,6	13,5	→	0,3
Dones	21,4	→	0,9	24,0	→	0,7	14,3	→	0,2
% persones autoocupades	20,4	→	-1,1	17,8	→	0,0	10,7	→	-0,0

Font: Eurostat, INE, OTIB.

Nota: la variació de les taxes es dona com a diferència de punts percentuals respecte al mateix període de l'any anterior.

L'economia de la zona euro evoluciona positivament durant el 2013, tot i que de manera desigual en els diferents països. S'espera que a partir del 2014 aquestes diferències es vagin acurçant a mesura que els països de la perifèria consolidin el seu creixement. Malgrat l'estabilització de l'economia, no és suficient perquè el mercat laboral experimenti una millora substancial, encara que ja s'observen signes del canvi de tendència. Així, durant el quart trimestre del 2013 el nombre de persones actives a la UE-28 creix molt lleugerament (un 0,04% interanual). Alhora, el nombre de persones ocupades augmenta (0,1%) per primera vegada després de quatre trimestres en xifres negatives, fet que situa la taxa d'ocupació en el 51,5% (el mateix valor que un any enrere). Pel que fa al perfil dels ocupats, s'observa que han augmentat les dones i els estrangers (ambdós grups, un 0,4%), i els treballadors de més de 55 anys (4,2%). En canvi, perden ocupats els homes (-0,1%), el grup d'entre 25 i 54 anys (-0,5%) i, especialment, el grup més jove, els menors de 25 anys (-2,4%).

Quant a les persones en situació d'atur, per primera vegada després de nou trimestres augmentant, disminueixen un 0,8% en el darrer trimestre del 2013, fet que situa la taxa d'atur a la UE-28 en el 10,6% (0,1 punts percentuals menys que en el mateix període de l'any anterior). Respecte de la distribució de les persones en atur, s'observa que creix el nombre d'aturats entre les persones de més de 55 anys (un 5,2%), mentre que disminueix a la resta de grups. Per tant, la taxa d'atur augmenta en aquest col·lectiu i a la resta disminueix o es manté. Altre cop, els estrangers registren les taxes d'atur més elevades (17,5%), juntament amb els menors de 25 anys, que amb una taxa del 23,0%, dupliquen àmpliament la del conjunt de la població (10,6%).

A Espanya, durant el primer trimestre del 2014 es manté l'evolució positiva dels indicadors econòmics que va començar l'any passat. Això es trasllada al mercat de treball, que mostra signes més favorables que en els darrers anys. Durant els tres primers mesos de l'any es redueix el nombre de persones actives (-1,8%) i, per tant, la taxa d'activitat, que perd 0,72 p.p. Els ocupats sumen 16.950.600 persones, un 0,5% menys que en el mateix trimestre del 2013, però la taxa d'ocupació s'incrementa lleugerament (0,08 p.p.) i assolix el 44,1%. Per segon trimestre consecutiu augmenten els ocupats de més de 55 anys (2,4%), alhora que minven a la resta de col·lectius. Les caigudes més intenses a Espanya les pateixen els joves (-4,7%) i els estrangers (-9,2%). El nombre d'aturats cau per segon trimestre consecutiu i se situa en 5.933.300 persones, un 5,5% menys que el 2013. La taxa d'atur del primer trimestre de l'any és del 25,9%, 1,01 p.p. menys en termes interanuals. Tots els grups sociodemogràfics

experimenten una reducció de les taxes d'atur en aquest període. Malgrat això, les taxes dels estrangers (37,7%) i dels menors de 25 anys (55,5%) presenten valors que superen considerablement els de la resta de la població.

A les Illes Balears, per tercer trimestre consecutiu, el nombre d'actius cau un 5,0% interanual, a l'igual que la taxa d'activitat, la qual perd 3,60 p.p. i arriba al 61,7% de la població. La taxa de les Balears del primer trimestre del 2014 és la tercera més alta del conjunt nacional, i supera en 2,2 p.p. la mitjana espanyola. El nombre d'ocupats arriba a 418.500 persones, xifra que representa un 2,6% menys que en el mateix trimestre de l'any 2013. Respecte del mateix període de l'any anterior, tots els col·lectius perden efectius, llevat de les dones, que augmenten un 1,1%. Destaca especialment la reducció de l'ocupació entre les persones de més de 55 anys (-9,9%). Aquests resultats es traslladen a la taxa d'ocupació, que se situa en el 45,2%, 1,44 p.p. menys que en el mateix trimestre del 2013, i el valor més baix de tota la sèrie estudiada (des del primer trimestre del 2005).

Durant els primers tres mesos de l'any, hi ha 152.500 persones desocupades a les Balears. Amb un -11,1%, aquest és el tercer trimestre consecutiu que es registren caigudes interanuals de les xifres d'aturats. Tots els col·lectius experimenten un descens de les xifres d'atur, excepte els més grans de 55 anys, amb un 25,8% més d'aturats. Pel que fa a la taxa d'atur, arriba al 26,7% de la població activa, 0,7 p.p. per sobre de la mitjana nacional i 9,6 p.p. per sobre de la de Navarra, que és la comunitat autònoma amb la taxa d'atur més baixa del conjunt estatal. Ara bé, la ràtio entre els aturats i la població activa de les Illes perd 1,85 p.p. respecte del primer trimestre del 2013. Tots els grups disminueixen les seves taxes, llevat de les persones de més de 55 anys, que augmenten 6 p.p. Malgrat aquests descensos interanuals, els estrangers i els menors de 25 anys continuen presentant les taxes d'atur més elevades (un 33,0% i un 53,2%, respectivament).

Les dades registrades de l'EPA permeten fer una anàlisi de les persones ocupades i aturades respecte del sector econòmic a les Illes Balears. Així, en el primer trimestre de l'any tots els sectors, llevat dels serveis (-4,6%), augmenten el nombre de persones ocupades en termes interanuals: l'agricultura, amb un 75,7%; la indústria, amb un 4,9%, i la construcció, amb un 4,3%. Al mateix temps, quant a l'atur, l'evolució és positiva en tots els sectors econòmics, amb reduccions del nombre d'aturats en els tres sectors majoritaris —els serveis (-6,1%) i, especialment, la indústria (-53,8%) i la construcció (-40,7%)—, mentre que es manté en l'agricultura (0%).

2 Ocupació i atur a les Illes Balears

Taula 34. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears

	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Total de persones d'alta a la Seguretat Social¹	abril	411.496	→	0,9
Assalariats	abril	312.395	↗	3,1
Autònoms i altres règims especials	abril	99.101	↗	2,8
Homes	abril	218.522	↗	2,6
Dones	abril	192.974	→	0,3
Estrangers UE-28	abril	36.072	↗	6,1
Estrangers no UE	abril	32.450	↘	-5,3
Persones en atur registrades	maig	67.837	↘	-9,0
Homes	maig	33.693	↘	-11,5
Dones	maig	34.144	↘	-6,5
Persones menors de 25 anys	maig	7.073	↘	-12,7
Persones de 25 a 54 anys	maig	47.350	↘	-11,6
Persones de 55 anys i més	maig	13.414	→	2,0
Estrangers UE-28	maig	4.137	↘	-5,3
Estrangers no UE	maig	8.599	↘	-15,3
Persones en atur registrades fa més de 12 mesos	maig	27.110	↘	-5,4
Total contractes registrats	maig	52.283	↗	12,1
Contractes indefinits	maig	6.729	↗	26,7
Contractes temporals	maig	45.225	↗	10,2
Contractes a temps parcial	maig	16.547	↗	11,2
Contractes fixos discontinus	maig	4.170	↗	23,4

Font: TGSS, SOIB, OTIB.

¹ Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

El primer quadrimestre de l'any consolida els bons resultats del mercat de treball amb què tancà l'any 2013. Així, les dades d'atur registrat del mes de maig segueixen la tònica descendent i anoten un nou descens per dinovè mes consecutiu. Les xifres d'afiliació, per la seva banda, mostren el darrer dia del mes d'abril un fort dinamisme amb un creixement interanual proper a un 4%. De la mateixa manera, els resultats del conjunt d'Espanya també acompanyen les bones xifres de les Balears i ja encadenen vuit mesos de reducció de l'atur i quatre de creació d'ocupació neta.

El mes maig del 2014 es tanca amb 67.735 persones en situació d'atur a les Illes Balears, fet que representa un descens d'un 10,9% respecte del mes de maig del 2013. Es

tracta del dinovè mes consecutiu en què es produeix una caiguda de l'atur en termes interanuals, que a més accentua la caiguda. En el conjunt d'Espanya, també es produeix una caiguda de les xifres d'atur (-6,5%), que se situen en 4.572.385 persones. De fet, totes les comunitats autònomes mostren ja un descens de l'atur en termes interanuals.

L'ATUR REGISTRAT ES REDUEIX MÉS D'UN 10% A LES ILLES BALEARS.

Per col·lectius, i respecte al mes de maig del 2013, el descens relatiu de l'atur registrat més important es produeix entre els homes (un -13,3% interanual), que representen el 49,7% del total de persones en situació d'atur; els menors de 25 anys (-15,5%), i els estrangers no comunitaris (-17,5%). De fet,

el conjunt d'estrangers acumula tres anys i mig de caigudes de l'atur, i han passat de representar el 26,0% del total de les persones aturades el maig del 2009 al 18,8% durant el mateix mes del 2014. En el cas dels joves menors de 25 anys, gairebé ja són dos anys de descensos en el nombre de persones en situació atur. El grup de 25 a 54 anys també experimenta durant el maig, i per dinovè mes consecutiu, un descens de la desocupació. En canvi, les persones de 55 anys i més continuen mostrant increments, tot i que de cada vegada són més suaus. Pel que fa a la durada de la demanda d'ocupació, i per vuitè mes consecutiu, s'observa un descens entre les persones que porten més d'un any inscrites com a demandants en el SOIB (-5,4%), i també en la resta de durades.

Pel que fa als sectors econòmics, i respecte del maig del 2013, el descens més important de l'atur es produeix en la construcció (-17,5%), que ja encadena gairebé quatre anys en xifres negatives, i en la indústria, que decreix un 14,0% interanual (en xifres negatives per vintè mes consecutiu). Les segueixen la resta dels serveis que no són ni hostaleria ni comerç (-13,1%); el comerç, el qual redueix la desocupació un 10,1% i enllaça setze mesos de descensos, i l'hostaleria (-3,9%), que presenta un descens més discret respecte d'un any ençà. Per contra, l'atur presenta un increment en termes interanuals entre els treballadors de l'agricultura (21,3%), si bé aquesta activitat només representa el 2,1% del total de les persones en situació d'atur.

Maig es caracteritza per ser un dels mesos amb més **contractació** de l'any. El 2014 es registren 52.283 nous contractes, un 33,0% més que durant el mes d'abril i un 4,7% per sobre la xifra del mateix mes del 2013. En el conjunt de l'Estat, la contractació s'incrementa un 12,5% interanual. En comparació de l'any anterior, augmenten més els contractes indefinits (21,6%) que els de caire temporal (2,7%). Així mateix, el percentatge de contractes indefinits sobre el total

de contractes continua sent superior a les Illes (12,9%) que en el conjunt de l'Estat (7,9%). L'augment més significatiu es produeix entre els contractes indefinits a temps complet (30,1%) i els fixos discontinus (22,1%). Cal tenir present que al mes de març es va aprovar el Reial decret llei 3/2014, de 28 de febrer, de mesures urgents per al foment de l'ocupació i la contractació indefinida, que inclou una reducció de les quotes que les empreses paguen a la Seguretat Social, coneguda com *tarifa plana*. La contractació és més elevada en tots els sectors, tret de la construcció (-0,5%) i l'hostaleria (-0,3%), en els quals es manté respecte d'un any ençà. Els increments relatius més elevats es produeixen en els contractes a treballadors de l'agricultura (16,7%) i de la resta de serveis que no són ni hostaleria ni comerç (12,9%).

El 30 d'abril del 2014 es tanca amb 411.496 persones en alta a la **Seguretat Social** a les Illes Balears, fet que suposa un increment d'un 3,9% en termes interanuals i el tretzè mes consecutiu en xifres positives si no es compta el mes de setembre del 2013. En el quart mes del 2014 ja es produeix un creixement en el nombre de persones ocupades en totes les comunitats autònomes, tret de Castella i Lleó, Galícia i el País Basc. D'aquesta manera, el conjunt de l'Estat ja suma quatre mesos consecutius de creixements interanuals de l'afiliació, que al mes d'abril és d'un 1,4%. L'increment de l'afiliació del darrer dia del mes d'abril a les Balears es produeix de manera més accentuada en el règim especial del mar (6,0%), seguit del règim general (4,2%) i de l'especial de treballadors autònoms, que augmenta un 3,4% respecte d'un any ençà. En canvi, es redueix l'afiliació al règim especial agrari (-3,3%) i es manté entre els treballadors del règim especial de la llar (-0,1%). Per col·lectius, l'afiliació augmenta tant entre les dones (4,0%) com entre els homes (3,7%), i de manera més destacada entre els joves menors de 25 anys (6,6%) i els estrangers comunitaris (7,4%). En canvi, cau l'ocupació en els estrangers no comunitaris (-3,7%).

Taula 35. Indicadors del mercat laboral per illes

	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Mallorca				
Població activa ¹	abril	395.473	➔	0,1
Afiliats a la Seguretat Social ²	abril	334.966	↗	2,5
Aturats registrats	maig	55.517	↘	-10,0
Taxa d'atur registrat (%) ³	abril	15,3	↘	-2,1
Contractes registrats	maig	35.582	↗	9,5
Menorca				
Població activa ¹	abril	33.031	➔	-0,5
Afiliats a la Seguretat Social ²	abril	27.027	➔	0,9
Aturats registrats	maig	5.002	↘	-7,6
Taxa d'atur registrat (%) ³	abril	18,2	➔	-1,5
Contractes registrats	maig	4.066	↗	13,1
Eivissa				
Població activa ¹	abril	55.119	↗	4,6
Afiliats a la Seguretat Social ²	abril	46.253	↗	6,6
Aturats registrats	maig	6.997	↘	-8,6
Taxa d'atur registrat (%) ³	abril	16,1	➔	-1,5
Contractes registrats	maig	11.586	↗	22,0
Formentera				
Població activa ¹	abril	3.662	↗	9,5
Afiliats a la Seguretat Social ²	abril	3.250	↗	9,6
Aturats registrats	maig	321	↗	6,7
Taxa d'atur registrat (%) ³	abril	11,3	➔	-0,5
Contractes registrats	maig	1.049	↗	11,6

Font: TGSS, SOIB, OTIB.

¹ Població activa = aturats + afiliats del mateix mes.

² Afiliats als règims general, d'autònoms, i als règims especials agrari, de la mar i de la llar de la Seguretat Social. No inclou afiliats a MUFACE i ISFAS ni règims especials menors de la Seguretat Social.

³ Taxa d'atur calculada a partir de l'atur registrat i la població activa. Variació com a diferència de punts percentuals respecte del mateix mes de l'any anterior.

Al maig l'atur disminueix a totes les illes, tret de Formentera (10,3%) i, de manera més accentuada, a Mallorca (-11,3%) i a Menorca (-11,3%), seguides d'Eivissa (-8,0%). Així, la taxa d'atur registrat del mes d'abril se situa per sota del 20% a totes les illes. Formentera marca la ràtio més baixa amb un 11,3%, seguida de Mallorca (15,3%), d'Eivissa (16,1%) i de Menorca (18,2%). La ràtio entre aturats i actius es redueix a totes les illes respecte d'un any ençà, però la més accentuada es produeix a Mallorca, que decreix 2,1 p. p.

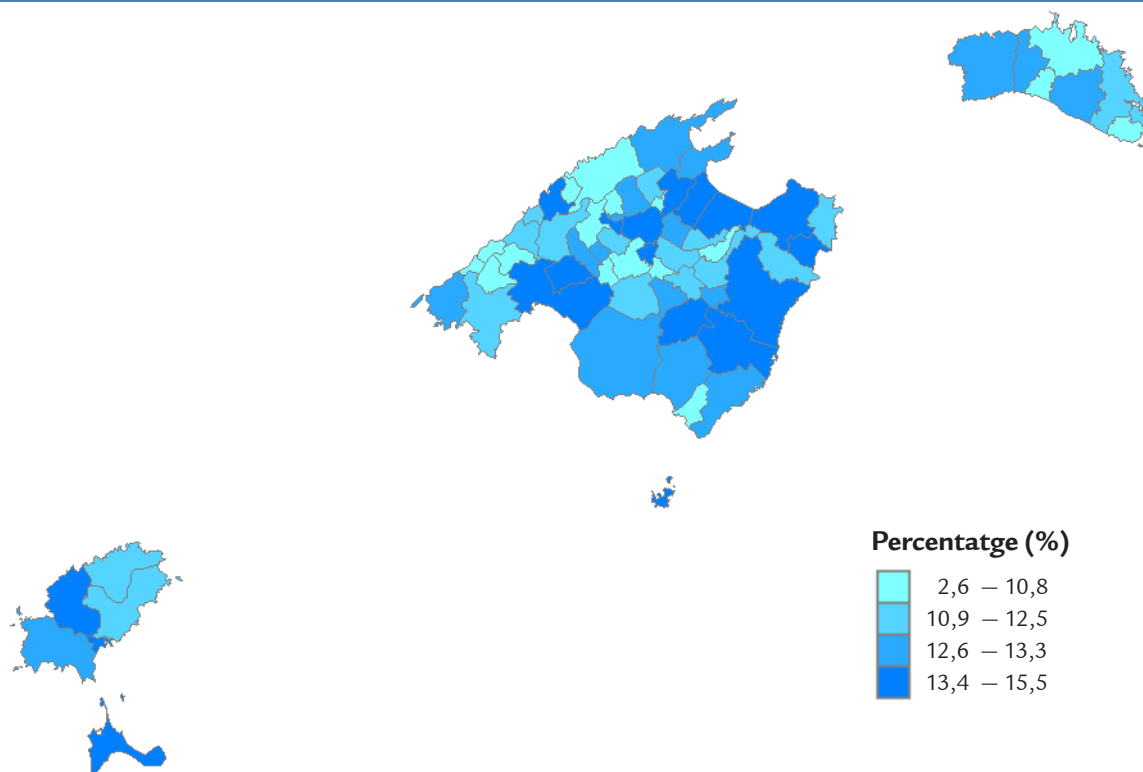
LES PITIÜSES PRESENTEN NOTABLES INCREMENTS DE L'AFILIACIÓ A LA SEGURETAT SOCIAL.

Pel que fa a la contractació del mes de maig, és més elevada que la del mateix mes del 2013 a totes les illes, especialment a Eivissa (13,2%), seguida de Mallorca (2,8%) i de Formentera (2,1%), mentre que es manté a Menorca (0,4%). Destaca la disminució de la contractació en l'hostaleria a Mallorca (-4,2%) i Menorca (-5,4%), mentre que augmenta a Eivissa (11,9%) i roman estable a Formentera (0,4%). En canvi, es produeix la situació inversa en la construcció, que s'incrementa a Mallorca i Menorca i baixa a la resta d'illes.

L'afiliació a la Seguretat Social presenta un increment interanual a totes les illes durant el mes d'abril, encara que d'una manera més significativa a les Pitiüses, tant a Formentera, amb un 12,7%, com a Eivissa, amb un 8,4%.

Mallorca, per la seva banda, presenta un increment d'un 3,4% respecte a l'abril del 2013. Finalment, a Menorca (1,4%) creix més discretament després de quatre mesos consecutius de caigudes interanuals.

Gràfic 15. Percentatge de joves menors de 30 anys d'alta a la seguretat social sobre el total de treballadors d'alta a la seguretat social. Primer trimestre 2014

Font: OTIB i lbestat.

3 Costs laborals

Taula 36. Cost i jornada laboral

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Cost total per assalariat i mes (€)	1r trimestre	2.337,2	➔	0,9
Cost laboral per hora efectiva (€)	1r trimestre	17,6	➔	1,0
Indústria i energia	1r trimestre	20,4	➔	1,6
Construcció	1r trimestre	15,1	↗	3,9
Serveis	1r trimestre	17,7	➔	0,9
Hores efectives per assalariat / mes	1r trimestre	132,7	➔	-0,2
Indústria i energia	1r trimestre	141,7	➔	1,4
Construcció	1r trimestre	150,6	↗	4,9
Serveis	1r trimestre	130,1	➔	-0,9
Increment salarial pactat en convenis (%)	maig	0,8	➔	0,8

Font: INE, MEYSS.

En el primer trimestre del 2014 el **cost laboral per treballador** a les Illes Balears se situa de mitjana en 2.337,2 euros, fet que suposa un increment d'un 0,9% respecte del mateix trimestre del 2013. En el conjunt nacional es produeix, en canvi, un lleuger descens, concretament d'un -0,2%, i se situa en 2.474,4 euros. Les comunitats autònomes amb els augments interanuals més elevats del cost laboral són Navarra (2,5%), La Rioja (1,8%), Castella-la Manxa (1,8%) i Cantàbria (1,7%). A l'altre extrem se situen comunitats autònomes com el País Basc (-1,8%), la Comunitat Valenciana (-1,5%), Catalunya (-1,4%) o Astúries (-1,1%) amb els descensos del cost laboral més intensos. La diferència entre la comunitat autònoma amb el cost laboral més elevat per treballador, Madrid (2.982 euros), i la que registra l'inferior, Extremadura (2.035 euros), se situa en més de nou-cents euros.

EL COST LABORAL PER TREBALLADOR A LES ILLES BALEARS S'INCREMENTA INTERANUALMENT PER SEGON TRIMESTRE CONSECUTIU.

En el cost laboral total s'inclouen les cotitzacions obligatòries, les indemnitzacions i les prestacions socials, a més del cost salarial. Aquesta darrera partida és de 1.685,18 euros i presenta un creixement d'un 0,7% respecte del primer trimestre del 2013, tal com es pot veure en el gràfic. El sector de la indústria continua mostrant el cost salarial més elevat (2.038,7€), i també l'increment més accentuat respecte d'un any ençà (7,7%). En segon lloc se situa el sector dels serveis (1.671,0€), els costos salarials del qual experimenten un lleuger descens en termes interanuals (-0,3%). Quant al

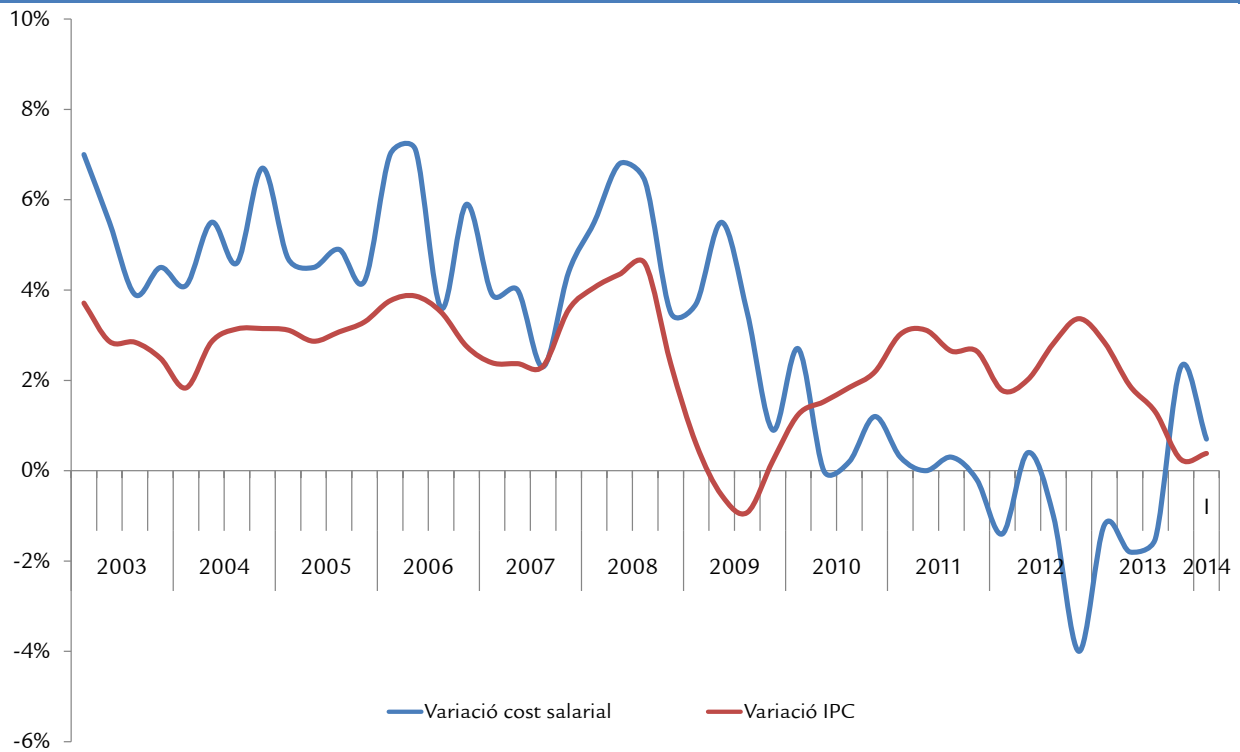
sector de la construcció, el salari mitjà arriba a 1.525,8 euros i s'anota un augment d'un 4,9% respecte del primer trimestre del 2013. Els costos laborals per hora efectiva presenten també un increment respecte de l'any anterior, en concret d'un 1,0%, i se situen en 17,61 euros a les Illes Balears, per sota de la xifra del conjunt nacional (18,34€), que en aquest cas experimenta una caiguda d'un 1,8%. De fet, totes les comunitats autònomes experimenten descensos en el cost laboral per hora efectiva, tret de La Rioja (1,0%), les Illes Balears (1,0%) i les Canàries (0,9%). L'augment més accentuat es produeix en el sector de la construcció, que encareix el cost per hora un 3,9% i arriba a 15,1 euros de mitjana per hora efectiva, tot i que continua com el sector econòmic amb el cost més baix. El sector dels serveis, per la seva banda, amb una mitjana de 17,7 euros per hora efectiva, experimenta un augment d'un 0,9% en termes interanuals. Finalment, el sector de la indústria i l'energia encareix el cost per hora un 1,6%, que se situa en 20,4 euros per hora efectiva durant el primer trimestre de l'any. Les hores efectives treballades a les Illes durant el primer trimestre del 2014 són 132,7 per treballador i mes, gairebé el mateix registre que un any ençà, i, com que es tracta del primer trimestre, se situa per sota de la mitjana nacional (134,9 hores). Les Balears ocupen en aquest primer trimestre la novena posició per comunitats autònomes en hores efectives treballades, i la segona si només es mira la jornada a temps parcial (80,9 hores), molt per sobre de la mitjana estatal (77,0 hores). Tant el sector de la indústria i l'energia com el de la construcció (4,9 hores més que un any enrere) experimenten un augment en el total d'hores efectives

treballades. En canvi, en el sector dels serveis s'ha treballat gairebé una hora menys per treballador (0,9 hores menys per treballador).

L'increment salarial pactat en convenis col·lectius a les Illes Balears se situa al maig en el 0,77%, lleugerament per sobre de l'increment del conjunt nacional (0,54%). Aquestes dades són poc representatives, atès que només s'han subscrit dos convenis durant els primers cinc mesos del 2014 a les Balears, com en el mateix període de l'any anterior, quan se'n registrà sols un. Dels dos convenis subscrits, un és d'empresa i afecta 200 treballadors, i l'altre correspon a altres àmbits i

afecta 170 treballadors. En el conjunt d'Espanya, en canvi, es produeix un increment del nombre de convenis subscrits respecte del mateix període de l'any passat, i passa de 547 a 811 convenis, com també del nombre de treballadors afectats, que es duplica. Les dades estadístiques fins al mes de maig no recullen la publicació del conveni col·lectiu del sector del transport discrecional i turístic de viatgers per carretera de les Illes Balears, que es va publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* el passat 7 de juny. Actualment també s'ha arribat a un acord en el conveni de l'hostaleria, que afecta gairebé una quarta part del total de treballadors de les Illes Balears.

Gràfic 16. Incrementos salarials i inflació a les Illes Balears

Font: INE.

4

Accidents de treball

Taula 37. Accidents de treball

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Total accidents de treball	maig 2013-abril 2014	13.544	↗	6,4
Índex d'incidència del total d'accidents ¹	maig 2013-abril 2014	4.094,1	↗	5,2
Accidents lleus	maig 2013-abril 2014	4.067,2	↗	5,2
Accidents greus	maig 2013-abril 2014	26,0	↗	3,7
Accidents mortals	maig 2013-abril 2014	0,9	↘	-40,7
Indústria	maig 2013-abril 2014	6.549,7	↗	2,7
Construcció	maig 2013-abril 2014	8.725,4	↗	9,9
Serveis	maig 2013-abril 2014	3.694,9	↗	5,2
Mallorca ²	maig 2013-abril 2014	4.251,9	↗	3,3
Menorca ²	maig 2013-abril 2014	4.080,9	↘	-4,1
Pitiüses ²	maig 2013-abril 2014	5.517,8	↗	13,9

Font: Direcció General de Treball i Salut Laboral, TGSS.

¹ L'índex d'incidència es calcula com la relació entre el nombre d'accidents de treball en jornada per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes.

² No es disposa del nombre de persones amb les contingències cobertes per illes, raó per la qual es presenta una aproximació amb els treballadors d'alta al règim general de la Seguretat Social.

L'índex d'incidència dels accidents durant la jornada de treball se situa en 4.094,1 incidències durant el període dels dotze mesos compresos entre maig del 2013 i l'abril del 2014, segons les dades provisionals de la Direcció General de Treball i Salut Laboral. Així les coses, han patit un accident 4.094 treballadors per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes. Respecte del mateix període de l'any anterior, l'índex d'incidència s'incrementa un 6,4% i es trenca la tendència descendent que es va iniciar l'any 2008.

Del total d'accidents registrats a les Balears, el 99,34% són de caràcter lleu; el 0,63%, greus, i la resta (0,02%), mortals (3 accidents). Respecte de l'any anterior, es produeix un augment entre els accidents de caràcter lleu (6,4%) i els de caràcter greu (4,9%), mentre que baixen els mortals, que passen de 5 a 3 en aquest període.

LA SINISTRALITAT LABORAL AUGMENTA I TRENCA LA TENDÈNCIA DESCENDENT INICIADA EL 2008.

Del total d'accidents registrats durant el període de dotze mesos estudiat fins a l'abril del 2014, un total de 313 es produeixen en el sector agrícola (el 2,3% sobre el total); 1.264, en el sector industrial (9,3%); 1.908, en la construcció (14,1%), i els restants 10.059, en el sector dels serveis (74,3%). Tanmateix, els índexs d'incidència més elevats es produeixen en la construcció (8.725 accidents per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes) i en la indústria (6.550). El nombre d'accidents en jornada de treball augmenta en la construcció (7,4%) i els serveis (7,3%), mentre que disminueix en el sector agrícola (-1,9%) i es manté en la indústria.

IV. DEMANDA

1 Preus

Taula 38. Variació interanual de l'IPC (maig 2014)

	Variacions		Repercussió de l'IPC
Illes Balears	Interanual	Acumulada (gener-maig)	Acumulada (gener-maig)
Índex general	0,6	-0,1	-
Aliments, begudes no alcohòliques	-0,8	-0,2	-0,027
Begudes alcohòliques i tabac	2,3	-0,1	-0,004
Vestit i calçat	0,7	-2,0	-0,135
Habitatge	2,3	0,4	0,049
Parament de la llar	-0,4	0,2	0,017
Medicina	-1,2	-1,2	-0,039
Transport	1,7	-0,1	-0,021
Comunicació	-5,8	-2,9	-0,115
Lleure i cultura	0,5	-0,8	-0,055
Ensenyament	2,4	0,6	0,010
Hotels, cafès i restaurants	1,1	1,1	0,111
Altres béns i serveis	1,2	1,4	0,146
Inflació subjacent	0,3	-0,1	-

Font: INE.

A les Illes Balears, al mes de maig la variació interanual de l'índex de preus de consum (IPC) repeteix el valor de l'abril i registra un augment d'un 0,6%, la més alta de l'Estat juntament amb la de Catalunya i la del País Basc, ambdues comunitats amb una taxa d'un 0,5%. Els grups amb més influència en la pujada són el de vestit i calçat i el d'hotels, cafès i restaurants. La inflació acumulada en els primers cinc mesos de l'any se situa en el -0,1%.

A Espanya, la taxa interanual del cinquè mes del 2014 confirma la dada de l'indicador avançat i queda en un 0,2%, dues dècimes inferior a la registrada a l'abril. Quatre comunitats autònomes mostren baixades interanuals significatives, entre les quals destaquen la d'Extremadura (-0,4%) i la de les Illes Canàries (-0,3%). La variació acumulada dels primers cinc mesos de l'any és sensiblement inferior a la de les Illes i queda en un -0,3% a Espanya.

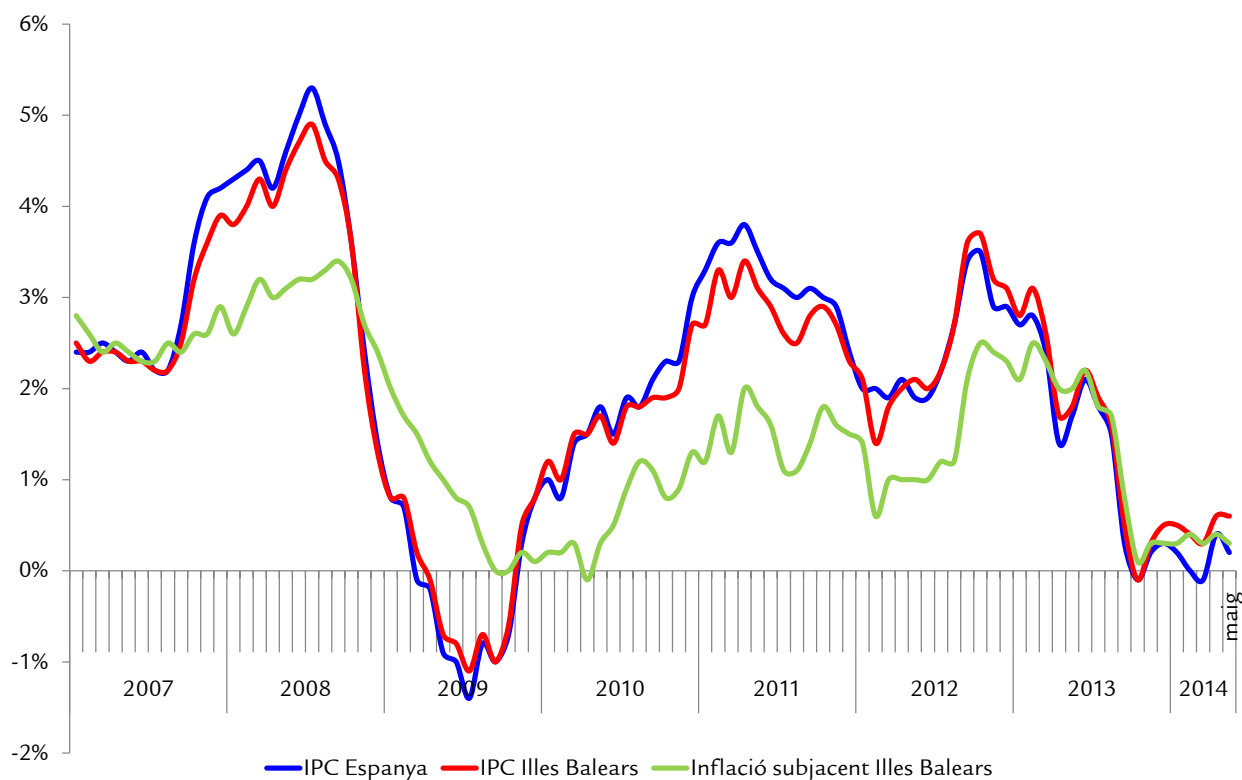
L'IPC REGISTRA UN AUGMENT INTERANUAL D'UN 0,6 %, EL MÉS ALTA DE L'ESTAT.

Els increments de preus més importants a l'arxipèlag

s'observen en els grups d'ensenyament (2,4%), i de begudes alcohòliques i tabac i d'habitatge, ambdós amb variacions interanuals d'un 2,3%. En canvi, el grup menys inflacionista és un altre cop el de comunicacions (-5,8%), que en els darrers mesos segueix una tendència fortament a la baixa. També són esmentables les reduccions en el grups de medicina (-1,2%) i d'aliments i begudes no alcohòliques (-0,8%). Aquest darrer grup és el que presenta més pes en la ponderació del cistell de consum i la seva variació d'ençà del desembre del 2013 és de 2,7 punts bàsics negatius en el total acumulat. El segon grup en importància és el de transport, que també presenta una variació negativa (-2,1 punts bàsics). Cal comentar que el grup del vestit i el calçat mostra la repercussió acumulada més negativa (-13,5 p. b.), que es compensa amb la del grup d'altres béns i serveis (14,6 p. b.).

La taxa de variació interanual de la inflació subjacent a les Illes Balears és d'un 0,3%, i a Espanya, d'un 0,0%. D'altra banda, la taxa interanual de l'IPC a impostos constants disminueix dues dècimes respecte del valor del mes anterior i se situa en un 0,2%.

Gràfic 17. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum

Font: INE.

A Espanya, la variació interanual de l'índex de preus de consum harmonitzat (IPCH) coincideix al mes de maig i queda en un 0,2%. D'altra banda, la inflació interanual de la mitjana dels països de la zona euro també confirma l'estimació de l'indicador avançat del maig i se situa en un 0,5%, dues dècimes per sota del valor registrat al mes d'abril. Luxemburg i Àustria, amb taxes d'un 1,5% i un 1,4%, respectivament, registren la inflació interanual més

alta, mentre que, a l'altre extrem, Portugal i, especialment, Grècia continuen la seqüència deflacionista i registren taxes negatives d'un 0,3% i d'un 2,1%, respectivament.

A Espanya, finalment, d'acord amb l'estimació de l'indicador avançat de l'IPC del mes de juny, la variació interanual se situa en el 0,1%.

2 Consum intern

Taula 39. Indicadors de consum

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Consum carburants automoció (quilolitres)	abril	57.137,6	→	0,9
Matriculació de turismes ¹	maig	2.886	↗	6,7
Índex de vendes al detall ²	abril	89,812	↗	5,9
Mallorca				
Consum carburants automoció (quilolitres)	abril	45.333,6	→	-0,5
Matriculació de turismes ¹	maig	2.392	→	1,1
Menorca				
Consum carburants automoció (quilolitres)	abril	4.101,0	↘	-2,6
Matriculació de turismes ¹	maig	105	↗	43,8
Pitiüses				
Consum carburants automoció (quilolitres)	abril	7.703,1	↗	2,6
Matriculació de turismes ¹	maig	389	↗	45,7

Font: CLH, DGT, INE, elaboració pròpia.

¹ Variació interanual de la sèrie original.

² Preus constants any 2005 (índex 2005=100).

Com ja constatarem en el número anterior, les dades d'alguns indicadors de conjuntura dels darrers mesos suggereixen una inflexió positiva en el consum, com ara els increments de la despesa privada, de la facturació de les empreses del sector dels serveis, especialment les de comerç al detall, i de la venda de vehicles, sobretot turismes.

D'acord amb les darreres dades disponibles de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya corresponents al primer trimestre del 2014, la renda nacional bruta continua progressant a la baixa i és de 244.366 milions d'euros, un 8,1% inferior a la del trimestre anterior i un 0,9% menys que la del primer trimestre del 2013. En canvi, la despesa en consum final dels tres primers mesos del 2014 augmenta un 1,4% interanual i esdevé la més important dels darrers anys. L'evolució del seu principal component, la despesa en **consum final** de les llars, ja mostrava signes de recuperació en els trimestres anteriors i continua a l'alça en el primer trimestre (creix un 1,9% en relació amb el mateix trimestre del 2013). En contraposició, la despesa de les administracions públiques continua refrenada i arriba a 44,5 mil milions d'euros (un -0,3% interanual), la xifra més baixa dels darrers anys.

L'indicador mensual de **confiança dels consumidors** (ICC) repunta amb força al mes de maig i enforteix la progressió a l'alça seguida durant el 2013. En el cinquè mes del 2014, l'ICC registra un creixement de 2,9 punts respecte de la dada del mes d'abril, que es produeix fonamentalment gràcies a la millora de la percepció de la situació actual,

que augmenta 6,0 punts. L'índex d'expectatives retrocedeix una dècima, però es manté en el nivell més alt dels darrers anys, juntament amb el registre del mes d'abril. L'avanç de l'indicador encara és més significatiu comparat amb el del mes de maig del 2013, atès que creix 34,1 punts, la qual cosa representa un increment relatiu d'un 67,1%. Dels dos components de l'indicador, la valoració de la situació actual és el que presenta la pujada més important, ja que es dobla respecte d'un any ençà. L'altra variable, l'índex d'expectatives, reflecteix també un progrés considerable (48,3%) motivat fonamentalment per la millora de les expectatives respecte de la situació econòmica, de l'evolució de l'ocupació i, no tant, de la situació de les llars.

El Govern central ha prorrogat el Programa d'Incentius al Vehicle Eficient (PIVE), actualment en la sisena convocatòria, amb una nova dotació de 175 milions d'euros. La continuïtat d'aquestes ajudes per a l'adquisició de turismes ha permès allargar la millora en la **matriculació de vehicles**, tant en el conjunt de l'Estat com a les Illes Balears. Les dades corresponents als darrers dos mesos suposen la confirmació d'un augment considerable. Al mes d'abril es produeixen 1.450 matriculacions més que un any enrere, cosa que representa una variació d'un 71,1%. Al maig es matriculen un total de 4.136 vehicles, dels quals 2.886 són turismes. En termes interanuals, aquestes dades del maig representen increments respectius d'un 5,0% i un 6,7% per al conjunt de la comunitat autònoma. Quant a la desagregació geogràfica, són destacables els increments de matriculacions de turismes

a Menorca (43,8%) i a Eivissa (40,9%). A Mallorca, on es matriculen gairebé el 83,0% dels turismes, es registra un augment interanual d'un 1,1%. Si prenem en consideració les dades acumulades dels primers cinc mesos de l'any, l'augment de la matriculació a les Illes és encara més evident, atès que, comparat amb el mateix període del 2013, es matriculen un 11,6% més de vehicles i un 9,9% més de turismes.

LA MATRICULACIÓ DE TURISMES AUGMENTA UN 10 % FINS AL MAIG A LES ILLES BALEARS.

El comerç, que s'analitza amb més detall en l'apartat corresponent, continua mostrant signes de dinamisme. A l'abril, la xifra de negoci de les empreses de **comerç al detall** repunta fins a situar la variació interanual de l'índex general en un 5,9%, gairebé tres punts percentuals per sobre de la taxa registrada al març. La variació acumulada del primer quadrimestre és d'un 3,0%. A Espanya, en canvi, la taxa interanual de l'abril perd força i es redueix un 0,1%, mentre que la relativa als primers quatre mesos de l'any queda en un 0,0%.

La **demanda d'energia elèctrica** disminueix en el conjunt de l'arxipèlag, tant al mes de maig (un -1,2% interanual) com en el total acumulat durant els primers cinc mesos del 2014 (un -3,9% respecte del mateix període del 2013). Al maig, només Eivissa incrementa el consum interanual, amb un 2,8%, i Formentera torna a registrar la taxa més baixa (-5,3%).

La demanda d'alguns **productes petrolífers**, tant a Espanya com a les Illes, sembla que reviscola, encara que en el còmput total s'observa una disminució considerable comparat amb el de l'any passat. Al mes d'abril, agregant tots els tipus de productes petrolífers, a Espanya es produeix una reducció del consum d'un 5,4% interanual, la més perceptible d'ençà del setembre de l'any passat. La davallada s'explica fonamentalment pel menor consum de fueloil i de gasoil del tipus B i del tipus C. El consum de carburant per a automoció, que inclou les benzines i el gasoil del tipus A i que representa el 80,0% del total consumit a l'Estat, arriba a 2,1 milions de tones, la qual cosa significa una disminució d'un 0,3%. Les dades nacionals de consum acumulat durant el primer quadrimestre presenten una reducció d'un 1,3%. A les Illes Balears, el consum total de productes petrolífers a l'abril es redueix un 3,0%, a causa també de la menor demanda de gasoil del tipus B, destinat a usos agrícoles i industrials, i de

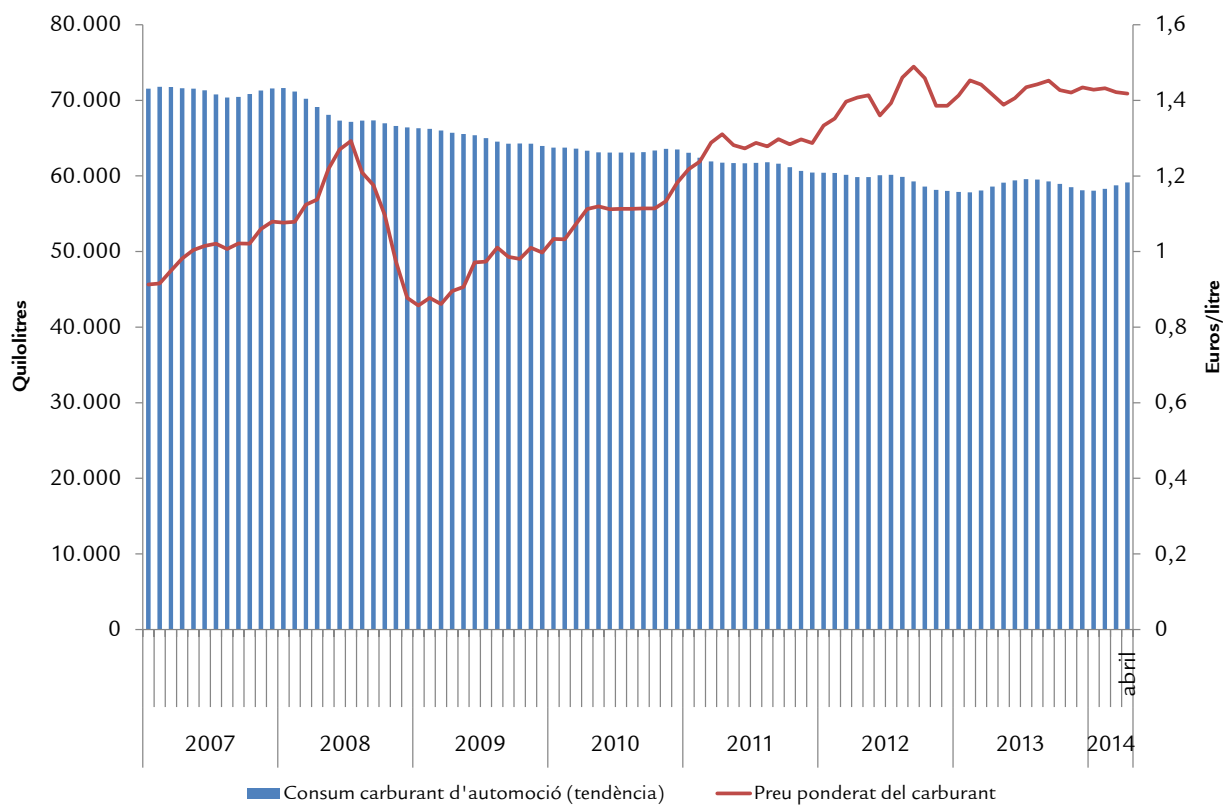
fueloil. En canvi, augmenta el consum de gasoil del tipus C (15,6%) i de carburants per a automoció. Aquests darrers representen gairebé dos terços de tota la demanda i la taxa interanual creix un 2,4%. A l'arxipèlag, si considerem tot el consum acumulat durant el primer quadrimestre (260,5 milers de tones), l'increment respecte del mateix període de l'any passat és d'un 4,6%. En el cas dels carburants d'automoció l'augment és d'un 1,2%. Més concretament, les benzines augmenten un 0,9%, i el gasoil A, un 1,4%.

D'altra banda, fins al mes d'abril el consum de carburant d'automoció a les Illes, expressat en unitats de volum, arriba a 194.390 quilolitres, un 1,5% més que el 2013. Totes les illes registren augments estimables. Menorca registra el més elevat (6,6%), seguit del de les Pitiüses (5,2%), mentre que la variació de Mallorca és més moderada (un 0,5%).

EL CONSUM DE CARBURANTS D'AUTOMOCIÓ AUGMENTA UN 1,5 % FINS AL 4 D'ABRIL.

Tot i que les dades de consum tractades fins ara fan referència al 2014, l'INE ha publicat recentment els resultats de l'**enquesta de pressuposts familiars** (EPF) corresponents al 2013, dels quals es comenten a continuació les principals variables. Durant el 2013 la despesa total a les Illes Balears és de 12.136,5 milions d'euros, un 1,2% menys que el 2012, i enllaça així sis anys de caigudes. A Espanya la despesa total encara es contreu amb més intensitat (-3,7%). La principal despesa de les llars (habitatge, aigua, electricitat i gas i altres combustibles) creix un 1,1%, i la segona (aliments i begudes no alcohòliques) també remunta un 2,0%. En canvi, cau la despesa en transports (-10,8%) i en hotels, cafès i restaurants (-4,9%). Quant a la despesa mitjana, a les Illes es redueix tant per persona (-2,1%) com per llar (-2,7%), i ho fa a un ritme més suau que en el conjunt estatal (un -2,7% i un -3,7%, respectivament). L'estructura de la despesa per llar no varia substancialment. La major part del pressupost familiar (35,8%) es destina a habitatge, aigua, electricitat i gas; a continuació, a alimentació i begudes no alcohòliques (13,7%) i a transports (11,7%). Tant a les Illes com a Espanya, l'ensenyament és la partida de la despesa de les llars més reduïda, amb un 1,1% i un 1,3% del total, respectivament. Tot i això, és el grup que presenta les taxes de creixement més elevades d'ençà del 2008. A les Illes, respecte del 2008, aquesta partida creix un 35,4%.

Gràfic 18. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears

Font: CLH, Minetur i elaboració pròpia.

3 Consum de no residents

Taula 40. Consum dels residents a l'estranger

Illes Balears	Darrera dada		Variació interanual (%)	
Enquesta de despesa turística (Ibestat)				
Despesa total (milions d'€)	gener-abril	1.212	➔	-1,2
Despesa mitjana per persona (€)	gener-abril	776	↗	3,4
Despesa mitjana diària (€)	gener-abril	96	➔	-1,5
Compres i extraccions d'efectiu amb targeta emesa a l'estranger (milions d'€)				
Total	gener-març	227,3	↗	6,0
Alemanya	gener-març	75,0	↘	-2,1
Regne Unit	gener-març	44,0	↗	18,1
Suïssa	gener-març	13,3	↗	11,4
França	gener-març	13,2	↘	-21,3
Itàlia	gener-març	11,4	↗	8,2
Suècia	gener-març	5,4	↗	20,9
Àustria	gener-març	5,6	↗	13,7
Noruega	gener-març	3,4	↘	-5,7
Holanda	gener-març	2,5	↗	21,1
Dinamarca	gener-març	2,7	↘	-4,9
Bèlgica	gener-març	4,7	↗	43,1
Portugal	gener-març	1,6	↘	-60,1
Estats Units	gener-març	8,6	↗	19,0
Irlanda	gener-març	1,9	↗	5,3
Rússia	gener-març	3,2	↗	15,1
Resta	gener-març	30,6	↗	27,3

Fons: 4B-Euro6000-ServiRed i lbestat.

La **despesa turística** a les Illes Balears disminueix un 1,2% interanual en les xifres acumulades del primer quadrimestre del 2014. Tot i la caiguda del nombre de turistes alemanys, l'import que desemborsen aquests turistes s'incrementa un 15,1% gràcies a la despesa més elevada per persona que fan els visitants germànics del 2014. En canvi, el mercat emissor britànic cedeix més de 8 punts percentuals en l'import total

de la despesa, també segons les dades de l'lbestat, en línia amb l'evolució del nombre de visitants. Quant al turisme nacional, la despesa durant els primers quatre mesos del 2014 ascendeix a 277 milions d'euros, la qual cosa representa un 0,7% menys que el 2013.

LA DESPESA TURÍSTICA FINS A L'ABRIL DISMINUEIX UN 1,2%.

Les compres i les disposicions d'efectiu que es fan amb **targetes emeses a l'estranger** s'incrementen fins al març. Així, l'import total corresponent als tres primers mesos de l'any augmenta un 6,0% interanual. La majoria de les operacions corresponen a compres (170 milions d'euros), mentre que la resta, 56 milions, són extraccions d'efectiu en caixers automàtics. La compra mitjana també augmenta respecte de l'any anterior, i passa de 164 euros el 2013 a 166 el 2014. Els principals mercats emissors de turisme de les Illes Balears, l'alemany i el britànic, tenen un comportament dispar en la despesa efectuada mitjançant targeta de crèdit. Així, d'una banda, l'alemany disminueix un 2,1% la despesa efectuada amb targeta de crèdit, mentre que, de l'altra, el britànic l'augmenta un 18%. S'incrementa significativament la despesa en compres i disposicions per a gairebé tots els països analitzats, i en especial per a mercats emissors tan importants per a les Illes Balears com ara Itàlia, Suïssa, Suècia i Bèlgica. Entre els mercats emissors que disminueixen

la seva despesa s'han de destacar el mercat francès, que cau un 21,3%, i el portuguès, que ho fa un 60,1%. S'ha de recordar que l'origen de l'entitat emissora no necessàriament coincideix amb l'origen del titular.

Respecte als mercats emergents, destaca el bon comportament de les compres i les disposicions d'efectiu efectuades amb targetes emeses a Rússia, que s'incrementen un 15%. Aquest augment es produeix malgrat la crisi amb Ucraïna, que com a conseqüència ha provocat la suspensió de la negociació entre Rússia i la Unió Europea (UE) per a l'exempció dels visats. Un fet que també s'ha de considerar és la devaluació del ruble rus, ja que en el primer trimestre de l'any 2013 cada euro es canviava per prop de 40 rubles i, durant el primer trimestre del 2014, passa de 45,3 rubles al gener fins a un màxim de 50,9 rubles al març, la qual cosa significa que per als russos és més car viatjar per Europa.

4 Recaptació fiscal

Taula 41. Recaptació Tributària a les Illes Balears

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T ^t _{t-12} (%)	
Tributs totalment cedits				
Impost sobre Successions i Donacions	maig	7.677	↗	2,6
Impost sobre Transmissions Patrimonials	maig	23.067	↗	22,4
Impost sobre Actes Jurídics Documentats	maig	5.097	↗	8,2
Taxa de joc	maig	621	↘	-8,7
Tributs parcialment cedits				
Impost sobre la Renda de les Persones Físiques	maig	108.086	↗	27,8
Impost sobre el Valor Afegit	maig	65.165	↗	4,1
Imposts especials de fabricació	maig	1.739	➡	1,0
Tributs no cedits				
Impost sobre Societats	maig	23.963	↗	2,7
Impost sobre la Renda dels No Residents	maig	3.864	↗	3,4

Font: AEAT, Conselleria d'Hisenda i Pressuposts.

Dades en milers d'euros.

En els primers cinc mesos del 2014 la recaptació fiscal a les Illes Balears és més alta que la del mateix període del 2013. El grup dels impostos que són competència exclusiva de la Comunitat Autònoma representa fins al maig un total de 164,1 milions d'euros, un 16% més que l'any anterior, amb un augment de dues xifres en els impostos més importants. Quant a les quotes satisfetes per les empreses en concepte de l'IVA, com ara les retencions per l'IRPF, també presenten una tendència a l'alça i compensen el refredament de la recaptació per impostos especials, de manera que en conjunt es registra un increment interanual d'un 24,5%. Els pagaments a compte de l'impost de societats recuperen els valors positius i la renda dels no residents també evoluciona favorablement, la qual cosa confirma la tendència creixent dels tributs que no estan cedits a les comunitats autònomes.

L'execució pressupostària de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears mostra un total d'ingressos per operacions no financeres entre gener i abril del 2014 de 1.223 milions d'euros i un total de despeses de 1.222 milions. Així les coses, en el primer quadrimestre de l'any les Illes Balears presenten un superàvit d'un milió d'euros. Segons les dades del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques, sols tres comunitats autònomes aconseguen equilibrar els comptes en aquest

període: el País Basc, Astúries i les Illes Balears.

L'EXECUCIÓ PRESSUPOSTÀRIA FINS A L'ABRIL MOSTRA SUPERÀVIT A LES ILLES BALEARS.

La recaptació fins al maig de l'impost sobre el valor afegit supera l'import de 332 milions d'euros a les Illes Balears, un 22,6% més que el 2013. Tot i que aquest import correspon només a les declaracions de l'IVA de les empreses amb seu a les Illes Balears, ja reflecteix la reactivació del consum a les Illes, tal com mostra l'índex de vendes al detall comentat en l'apartat de consum. Les retencions a compte de l'impost de la renda sobre les persones físiques sumen entre gener i maig un total de 590 milions d'euros, cosa que significa una variació interanual d'un 26,8%. En aquest cas es fa palès l'augment del nombre d'afiliats a la Seguretat Social que té lloc fa més d'un any, tant al règim general com al règim especial de treballadors autònoms. Quant als impostos especials de fabricació, la dada favorable del mes de maig manté la tendència positiva de la sèrie, però la recaptació acumulada dels cinc primers mesos del 2014 presenta un descens d'un 44,8% fins a arribar a l'import de 4,4 milions d'euros.

L'**impost sobre transmissions patrimonials**, la figura impositiva més important en termes de recaptació a les Illes Balears, s'acosta a la quantia de 100 milions d'euros de recaptació en els cinc primers mesos del 2014. En els mateixos mesos del 2013 la recaptació d'aquesta figura impositiva no arribà a 80 milions, la qual cosa deixa la variació interanual en un augment d'un 23,4%. L'**impost de successions i donacions** i el d'actes jurídics documentats presenten una recaptació semblant fins al maig del 2014 (27,7 i 28,3 milions d'euros, respectivament), però l'evolució de cada un és diferent. Així, en el primer cas la taxa de variació respecte dels mateixos mesos del 2013 és negativa (-3,6%), mentre que per a l'impost sobre **actes jurídics documentats** es registra un increment interanual d'un 19,1%. La **taxa de joc**, amb un import total fins al maig de 9,6 milions d'euros, millora l'import del 2013 en un 5,6%. Ara bé, la caiguda esdevinguda al maig (un -18,3% interanual) fa que la tendència d'aquesta

taxa impositiva romanguí per sota del zero. L'**impost sobre el patrimoni**, que es va suprimir el 2008 i que posteriorment es recuperà, recull a les Illes Balears un total de 44,6 milions d'euros el 2013.

Pel que fa als tributs que són competència exclusiva de l'Estat, les declaracions a compte de l'**impost sobre societats** efectuades per les empreses amb seu a les Illes Balears recuperen el dinamisme i arriben a 37,8 milions d'euros fins al maig. Cal recordar que en els mateixos mesos del 2013 els imports de les declaracions negatives superava el de les positives. En el conjunt de l'Estat es produeix una reducció d'un 50,1%. Un altre dels tributs no cedits a la Comunitat Autònoma és l'**impost sobre la renda de no residents**. Fins al mes de maig es recapten a les Illes Balears 21,8 milions d'euros, xifra que suposa un increment d'un 15,8% interanual.

5 Inversió

Taula 42. Indicadors d'inversió

Illes Balears	Darrera dada		Cicle-tendència T _{t-12} (%)	
Societats mercantils creades	abril	299	↗	6,2
Augment net de capital (milers d'€) ¹	abril	36.273	↘	-5,6
Centres de treball inscrits a la SS (règim general)	març	37.094	→	0,3
Mallorca	març	28.334	→	-0,1
Menorca	març	3.209	→	-1,1
Eivissa	març	5.177	↗	3,6
Formentera	març	361	↗	6,5
Import de noves hipoteques (milions d'€)	abril	106,1	↘	-5,3
Mallorca	abril	81,4	↘	-20,5
Menorca	abril	4,3	↘	-24,0
Pitiüses	abril	20,3	↘	-24,2
Dipòsits (milions d'€)	1r trim	19.873,5	↗	2,6
Crèdits (milions d'€)	1r trim	35.695,5	↘	-9,1
Matriculació de vehicles de càrrega ²	maig	215	↗	8,4
Matriculació de vehicles de lloguer	maig	1.089	↘	-17,7
Inversió estrangera (milions d'€)	3r trim	43,8	↘	-48,5

Font: ANFAC, BE, DGT, INE, MINETUR, OTIB i elaboració pròpia.

¹ Capital de noves societats, més ampliacions de capital, menys reduccions de capital.

² Camions, furgonetes i tractors industrials.

Al mes d'abril, es creen 299 **societats mercantils** a les Illes Balears, un 4,2% menys que les constituïdes l'abril del 2013. Aquest mateix mes, es dissolen 40 societats, gairebé la meitat que un any enrere (un 44,4% menys). En el quart mes del 2014, l'evolució a Espanya és semblant a la de les Illes: es constitueixen un 5,7% menys de societats mercantils i la variació de les que es dissolen és d'un -26,4%. Tot i la pèrdua de cert dinamisme empresarial al mes d'abril, en termes acumulats del primer quadrimestre a les Illes es creen en total 1.111 societats, un 4,8% més que durant el mateix període de l'any passat. El nombre de societats dissoltes (346) no canvia respecte del mateix període del 2013. El capital total subscrit disminueix considerablement i suma, en aquest primer quadrimestre, 39,9 milions d'euros, gairebé un 15,0% menys que un any enrere, i representa també una reducció del capital mitjà subscrit de més d'un 13,6%. Espanya, en el període comprès entre gener i abril, incrementa el nombre de societats un 3,2% i arriba a 35.876 noves societats anònimes i societats limitades.

EN EL PRIMER QUADRIMESTRE ES CREEN EN TOTAL 1.111 SOCIETATS, UN 4,8% MÉS QUE DURANT EL MATEIX PERÍODE DE L'ANY ANTERIOR.

El març del 2014, a les Illes Balears hi havia 37.094 **centres de treball** inscrits en el règim general de la Seguretat Social. En relació amb el març del 2013, la xifra representa un increment d'un 0,2% de comptes de cotització. Per illes, destaca en termes percentuals Formentera, que registra un augment interanual d'un 7,4%. També a Eivissa s'incrementen sensiblement, amb un 3,3%. Per contra, perden centres de treball Mallorca i Menorca, amb davallades interanuals d'un 0,1% i un 1,9%, respectivament. Considerant tots els règims de la Seguretat Social, el nombre de comptes de cotització en el conjunt de la comunitat autònoma es redueix un 0,6%.

A les Illes Balears, les dades provisionals de **constitució d'hipoteques** corresponents al mes d'abril confirmen que, en general, en el mercat hipotecari es redueixen les operacions però el volum que representen s'incrementa. Aquest mes el nombre d'hipoteques contractades, rústiques i urbanes, és de 763, xifra que representa una disminució d'un 17,1% respecte del mes d'abril del 2013. En canvi, l'import hipotecat torna a augmentar sensiblement (4,4%) i arriba a 106,1 milions d'euros. En el cas concret dels habitatges, a l'abril se subscriuen 502 hipoteques (un -11,2% interanual)

per un import de 64,8 milions d'euros, cosa que representa un increment interanual d'un 18,7%. Tenint en compte els resultats acumulats del primer quadrimestre, la variació del nombre d'hipoteques (3.300) respecte del mateix període del 2013 se situa en un -14,9%. L'import contractat durant aquests quatre mesos és de 471,7 milions d'euros i suposa una reducció interanual de només un 0,6%. Durant aquest període, totes les illes registren una disminució important del nombre d'hipoteques: a Mallorca se'n constitueixen un 15,8% menys, a Menorca un 11,3% menys i a les Pitiüses un 11,5% menys.

D'acord amb les dades relatives a les entitats i als establiments financers de crèdit publicades pel Banc d'Espanya, durant el primer trimestre del 2014 l'import dels **crèdits** concedits a les Illes Balears, considerant conjuntament el de les administracions públiques i el de les empreses i les llars, torna a registrar un decreixement important. Malgrat això, si es compara la caiguda amb l'enfonsament dels quatre trimestres anteriors, l'actual resulta més suau. El total de l'import concedit en crèdits és de 35.695 milions d'euros, la qual cosa representa una baixada interanual d'un 8,1%. Després d'una sèrie de set trimestres consecutius amb taxes negatives, el finançament de les administracions públiques (3.086 milions d'euros) retorna en el primer trimestre d'enguany als valors positius i registra un tènue augment d'un 0,05% interanual. El crèdit al sector públic representa aquest trimestre el 8,6% del crèdit total, una de les proporcions més altes de tota la sèrie històrica i molt superior a la proporció del conjunt de l'Estat, on només representa el 5,9% del finançament total. A les Illes, el 91,4% del crèdit restant (32.609 milions d'euros) correspon a crèdits concedits al sector privat i presenta una reducció interanual d'un 8,8%, 3,7 punts percentuals superior a la del darrer trimestre del 2013 (-12,4%). En el conjunt de l'Estat s'observa la mateixa tendència i la dada referida al primer trimestre d'enguany comptabilitza 1,47 bilions d'euros en préstecs concedits al sector públic i al sector privat, que suposen un descens interanual d'un 7,3%. En el cas espanyol, continua la forta reducció del crèdit a les administracions públiques (-10,8%), si bé ha millorat deu punts percentuals respecte del registre del trimestre anterior. A Espanya el crèdit al sector privat també es redueix un 7,1% respecte dels primers tres mesos del 2013.

EL TOTAL DEL CRÈDIT CONCEDIT ES CONTREU UN 8,1 % INTERANUALMENT.

A l'Estat espanyol, continuant amb l'estadística del Banc d'Espanya, el percentatge del finançament total destinat a activitats productives és cada cop més baix. En dos anys, aquest percentatge s'ha reduït 4 punts percentuals. Ha passat de representar el 52,5% del total en el primer trimestre del 2012 a representar el 48,5% en el primer d'enguany, encara que el trimestre actual reflecteix una lleugera recuperació si es compara amb els trimestres precedents. En total, s'arriba a 714,7 mil milions d'euros, que suposen una reducció d'un 6,2% en relació amb el mateix trimestre del 2013.

L'evolució dels **dipòsits** en entitats bancàries, tant a Espanya

com a les Illes Balears, segueix una direcció inversa a la dels crèdits. A les Illes, durant el primer trimestre del 2014, el total dels dipòsits suma 19.874 milions d'euros i representa, respecte del mateix trimestre del 2013, un augment més moderat que el dels trimestres precedents (4,5%). Concretament, els dipòsits de les administracions públiques, que equivalen al 2,9% del total, augmenten un 38,4%, i els d'altres sectors residents, un 3,7%. A Espanya, el ritme de creixement dels dipòsits no és tan intens. L'import total arriba a 1,21 bilions d'euros i la taxa interanual del primer trimestre del 2014 és d'un 0,7%.

Pel que fa a la **matriculació de vehicles de càrrega**, durant els mesos d'abril i maig, els darrers amb dades disponibles, s'interromp la tendència a l'alça observada els mesos precedents. Al maig, per exemple, les matriculacions cauen un 12,6% interanual. Tenint en compte el total acumulat en el període comprès entre gener i maig, la matriculació de camions, furgonetes i altres vehicles de càrrega retrocedeix a les Illes un 2,2%, amb 890 vehicles. També cal destacar el retrocés en la matriculació de vehicles de lloguer, que en els cinc primers mesos del 2014 és d'un 14,7%.

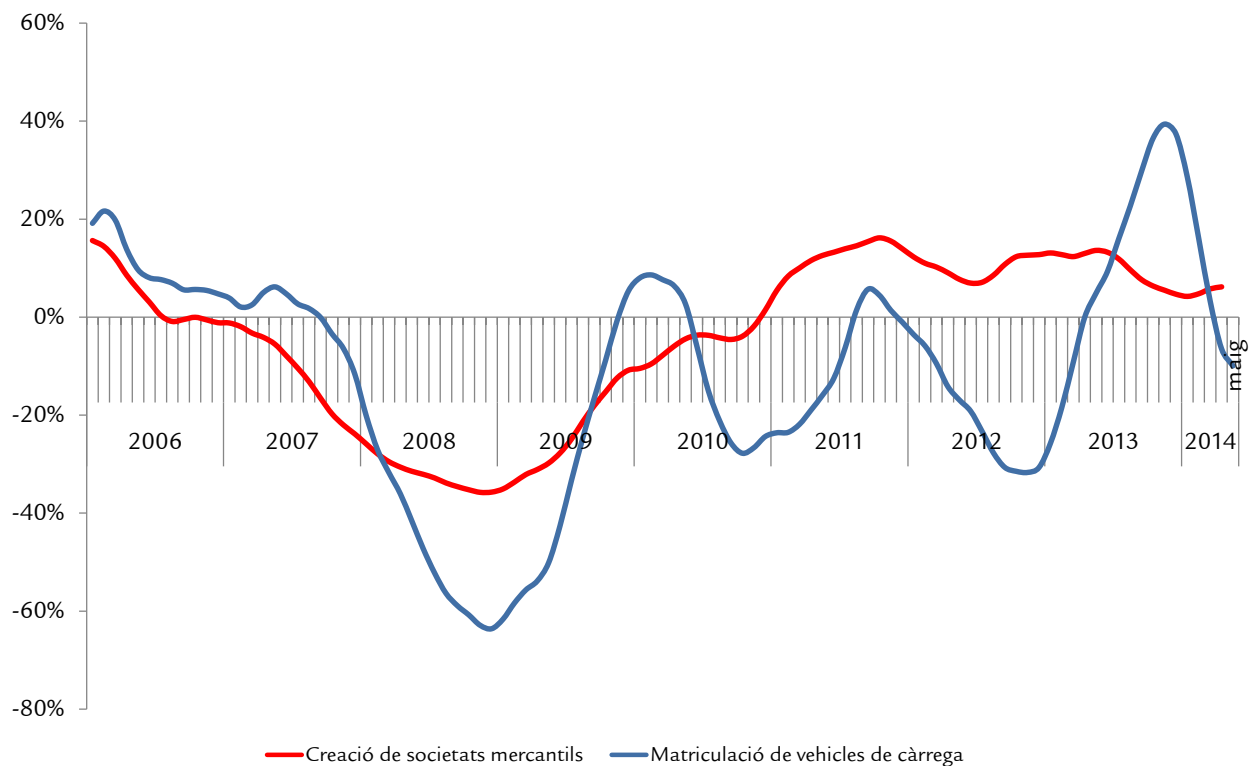
A l'inici del 2014 la **inversió estrangera** a les Illes Balears afluïa el ritme de creixement, com ja va succeir en el darrer trimestre del 2013, i l'import total arriba a 43,8 milions d'euros. Aquesta xifra, que recull les operacions societàries dels no residents a Espanya, es redueix un 82,2% respecte de la inversió bruta del primer trimestre del 2013. Pràcticament totes les inversions, més del 97,0%, es destina al sector immobiliari, el qual es divideix entre la promoció immobiliària (el 79,4% del total) i la compravenda o el lloguer de béns immobiliaris per compte propi (amb un pes del 17,7%). El gruix del capital invertit és de procedència neerlandesa (el 52,4% del total), dels Emirats Àrabs Units (17,0%), d'Alemanya (11,9%) i de Suïssa (10,3%).

LA INVERSIÓ ESTRANGERA A LES ILLES AFLUÏXA EL RITME DE CREIXEMENT.

A Espanya, l'import de les inversions estrangeres en el primer trimestre de l'any és de gairebé 1.940 milions d'euros, un 17,0% menys que en el mateix període de l'any 2013 i un 66,2% menys expressat en taxa intertrimestral. Els sectors econòmics destinataris de les inversions són principalment les activitats immobiliàries (19,5%), els serveis financers (11,2%), la fabricació de productes farmacèutics (10,8%) i els serveis relacionats amb les tecnologies de la informació (10,6%).

Finalment, les **inversions espanyoles a l'estranger** sumen aquest mateix trimestre 4.501 milions d'euros i bàsicament es concentren en serveis financers de mediació monetària (46,0%) i en extracció de petroli i gas natural (40,5%). Respecte del primer trimestre del 2013, representen un increment d'un 50,5%. La inversió de les Illes Balears a l'exterior és una de les més reduïdes dels darrers anys (0,17 milions d'euros).

Gràfic 19. Variació interanual de la tendència-cicle d'indicadors d'inversió a les Illes Balears

Font: DGT, INE, elaboració pròpia.

V. MEDI AMBIENT

Introducció

Les Nacions Unides han declarat el 2014 Any Internacional dels Petits Estats Insulars en Desenvolupament. Així, per donar suport a aquesta iniciativa, el 5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient, es tractà sobre aquests estats insulars amb el lema “Alça la teva veu, però no el nivell de la mar”. L’entitat d’investigació ambiental Global Footprint Network i la New Economics Foundation (NEF), un *think tank* amb seu a Londres i creador del Dia de l’Empremta Ecològica, expliquen que durant el 2013 en menys de vuit mesos es consumiren tots els recursos que el planeta podia proveir en un any. En el cas d’Espanya, el pressupost ecològic es va exhaurir abans del 22 d’abril, i així la resta d’any s’acumula al dèficit ecològic, el qual repercutirà en les generacions futures. Segons Aniol Esteban, responsable ambiental de la New Economics Foundation “Sense estabilitat ecològica no hi ha estabilitat econòmica i no es pot garantir el benestar dels ciutadans”. Viure per sobre de les possibilitats ecològiques del planeta es tradueix en costos econòmics, ja que l’escassetat de recursos naturals provoca que es disparin els preus. Per això cal protegir els recursos naturals i optimitzar-ne la gestió. En aquest mateix sentit en la conferència “Land As a Resource” del 19 de juny d’enguany organitzada per la Comissió Europea, es va assegurar que el consum de recursos se situa en un 30% més de la disponibilitat mundial.

D’altra banda, al mes de juny s’ha aprovat el Pla Sectorial de Turisme de Natura i Biodiversitat 2014-2020, que pretén integrar la conservació de la natura i el turisme. A més, aquest Pla té per objectiu posar en valor la Xarxa Natura 2000, el conjunt d’espais protegits més gran del món i que a Espanya

arriba al 27% del territori. El 21% dels ciutadans europeus donen importància a aquesta xarxa d’espais protegits a l’hora d’escollir la seva destinació. El Pla Sectorial té com a pilars desenvolupar productes turístics sostenibles que posin en valor la biodiversitat sense amenaçar-la, promocionar de manera diferenciada el turisme de natura sostenible, millorar la consideració de la biodiversitat en les activitats de turisme de naturalesa, i millorar els coneixements, la informació i la formació relacionats amb el turisme de natura i biodiversitat.

La gestió sostenible dels ecosistemes costaners i marins és un repte important en l’àmbit internacional que cada vegada té més prioritat a causa de la influència del canvi global. Per a Menorca s’ha publicat “Sistema d’indicadors del Pla Territorial Insular (informe 2012)”. Cal recordar que fa vint anys que aquesta illa fou declarada reserva de la biosfera de la UNESCO i que actualment Tourespaña gestiona el projecte per a què es converteixi en una destinació pilot de turisme sostenible. També el Sistema d’Observació i Predicció Costera a les Illes Balears (SOCIB) i l’Observatori Socioambiental de Menorca han actualitzat per a l’illa més septentrional diversos indicadors: “Implementació del sistema d’indicadors per a la Gestió Integrada de la Zona Costanera (GIZC) a les Illes Balears: estudi pilot a Menorca” (<http://www.socib.es/?seccion=siasDivision&facility=indicadors&language=es_ES>).

En aquest BUTLLETÍ es tracten els indicadors següents: l’àrea de sòl i mar protegida per una regulació legal (indicador 3 de la GIZC), pesca (indicador 30), població resident (indicador 34), nombre d’amarraments (indicador 40) i qualitat de les platges (indicador 52).

Taula 43. Espais naturals protegits per zona a les Illes Balears* (superfície en ha)

	Àmbit geogràfic	Superfície terrestre	Superfície marina	Superfície total
	Illes Balears	74.255,62	25.601,04	99.856,66
Parc nacional de l'arxipèlag de Cabrera	Mallorca	1.316,25	8.705,26	10.021,51
Paratge natural Serra de Tramuntana	Mallorca	61.961,00	1.123,00	63.084,00
Paratge natural Serra de Tramuntana	Mallorca	61.961,00	1.123,00	63.084,00
Reserves naturals integrals Serra de Tramuntana	Mallorca	58,20	0,00	58,20
Reserves naturals especials Serra de Tramuntana	Mallorca	3.455,00	0,00	3.455,00
Monument natural del Torrent de Pareis	Mallorca	445,81	0,00	445,81
Monument natural de les Fonts Ufanes	Mallorca	50,19	0,00	50,19
Parc natural de s'Albufera de Mallorca	Mallorca	1.646,48	0,00	1.646,48
Parc natural de Mondragó	Mallorca	750,25	0,00	750,25
Parc natural de Sa Dragonera	Mallorca	274,39	0,00	274,39
Parc natural de la península de Llevant i reserves naturals des Cap Farrutx i Cap des Freu	Mallorca	1.671,96	0,00	1.671,96
Parc natural de la Península de Llevant	Mallorca	1.407,09	0,00	1.407,09
Reserva natural des Cap Farrutx	Mallorca	251,65	0,00	251,65
Reserva natural des Cap des Freu	Mallorca	13,22	0,00	13,22
Reserva natural especial de S'Albufereta	Mallorca	211,43	0,00	211,43
Parc natural de s'Albufera des Grau	Menorca	3.438,34	1.745,28	5.183,62
Parc natural de s'Albufera	Menorca	3.331,46	1.735,50	5.066,95
Reserves naturals de s'Albufera	Menorca	106,88	9,78	116,66
Parc natural Cala d'Hort, cap Llentrisca i sa Talaia i reserves d'Es Vedrà i es Vedranell i dels Illots de Ponent¹	Pitiüses	232,70	0,00	232,70
Parc natural de Ses Salines d'Eivissa i Formentera	Pitiüses	2.752,82	14.027,50	16.780,32
Parc natural de Ses Salines d'Eivissa i Formentera	Pitiüses	1.786,32	13.610,58	15.396,90
Reserves naturals de Ses Salines d'Eivissa i Formentera	Pitiüses	966,50	416,92	1.383,42

Font: Direcció general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic i Secció de Cartografia de la Secretaria General de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.

* No es poden sumar els totals de les àrees protegides per les distintes figures de protecció atès que sovint distintes proteccions s'acumulen en una mateixa àrea.

(1) Eivissa i Formentera s'han comptabilitzat juntes, atès que és molt difícil atribuir els illots adjacents a una illa o una altra i, a més, comparteixen Parc natural.

El territori de l'arxipèlag balear és de 498.459 hectàrees terrestres, i està format per cinc illes principals i multitud d'illots. Les illes principals són Mallorca, amb 362.254 hectàrees (el 72,67% sobre el total); Menorca, amb 69.472 hectàrees (13,94%); Eivissa, amb 57.176 hectàrees (11,47%); Formentera, amb una superfície de 8.249 hectàrees (1,66%), i Cabrera, de 1.306 hectàrees (0,26%). En l'espai insular reduït de les Illes Balears coexisteixen les muntanyes amb les planures, amb una costa variada on s'alternen els paisatges amb els sistemes dunars, les albuferes i els salobrarers. A més, a les Illes Balears hi ha espècies animals i vegetals endèmiques. Per tot això, cal una protecció adequada del territori. Hi ha distints nivells de protecció de les àrees terrestres i marines segons la norma reguladora i segons l'objectiu de la protecció, i de vegades se superposen diverses figures de

protecció sobre una mateixa àrea. Així, no es poden sumar els totals de les àrees protegides per les figures de protecció. Per exemple, S'Albufera de Mallorca és Parc Natural, LIC, ZEPA i ANEI a la vegada i l'arxipèlag de Cabrera és Parc Nacional, LIC, ZEPA i ANEI, cosa que passa, en general, a tots els Parcs i Reserves Naturals.

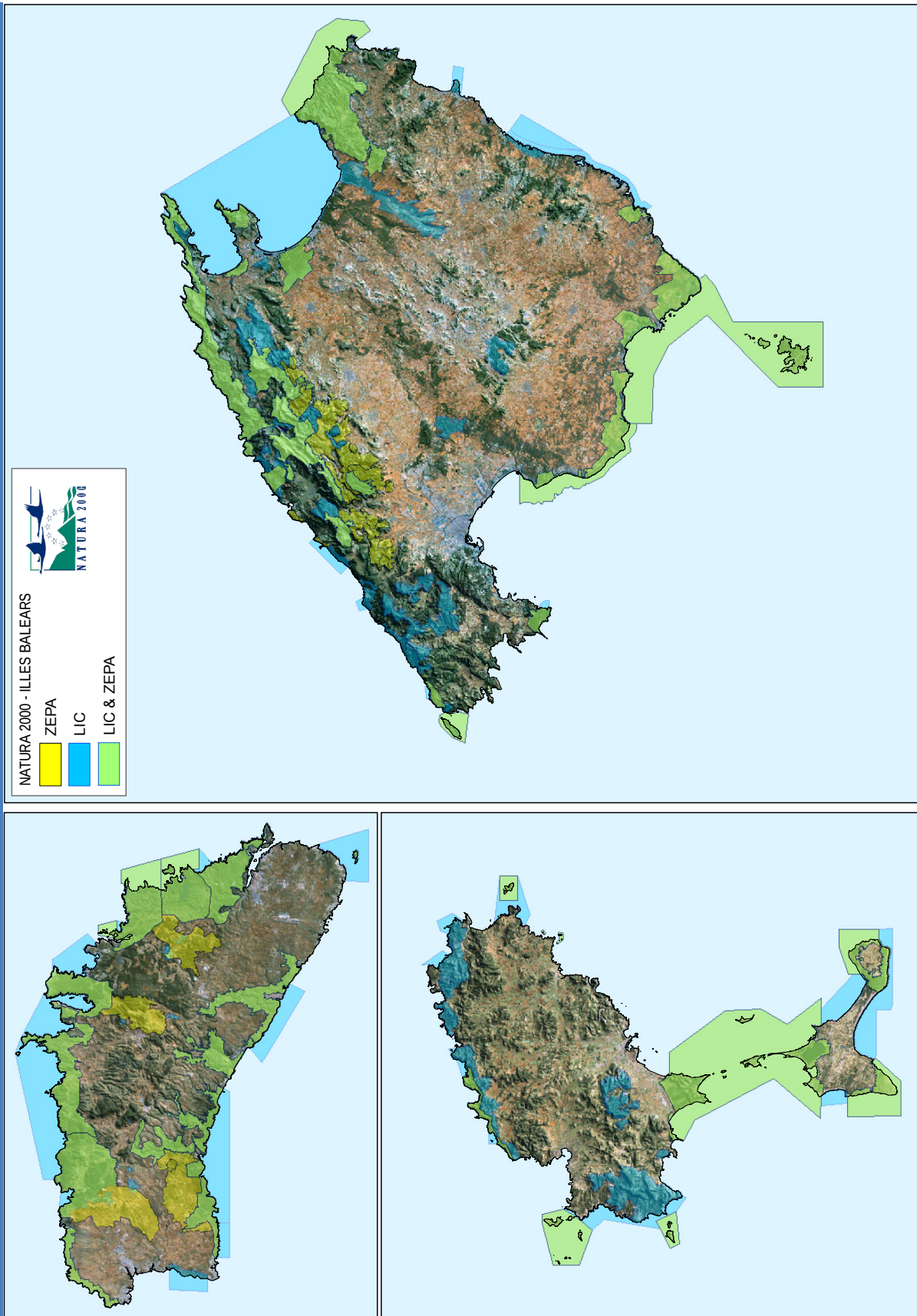
El primer espai natural protegit de les Illes Balears va ser el parc natural de S'albufera de Mallorca declarat l'any 1988, en base a la Llei estatal 15/1975, de 2 de maig, d'espais naturals protegits. Aquesta norma fou derogada per la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i la fauna silvestres, mitjançant la qual es declararen tots els altres espais naturals protegits excepte el paratge natural de la Serra de Tramuntana que fou declarat

com a tal el 2007 en base a la llei autonòmica 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO). La Llei estatal 4/1989, va ser derogada per la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat. Els espais naturals protegits de les Illes Balears són les zones terrestres i marines declarades com a tals en la forma prevista en la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO), atenent la representativitat, singularitat, fragilitat o interès dels seus elements o sistemes naturals. Els espais naturals protegits es classifiquen en les figures següents en funció dels béns i els valors que es volen protegir: parc nacional, parc natural, paratge natural, reserva natural —que pot ser integral o especial—, monument natural, paisatge protegit i lloc d'interès científic i microreserva.

De conformitat amb les dades de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori, els espais naturals protegits ocupen 99.857 hectàrees, el 74,6% de les quals són terrestres i el 25,6% restant són marines. S'ha de dir que els espais naturals protegits són un reclam per als turistes, si bé, cal tenir en compte la capacitat de càrrega de visitants d'aquests espais naturals, ja que si es supera poden provocar un impacte negatiu en la conservació de l'espai i en la qualitat de la visita. Resulta pràcticament impossible comptabilitzar la totalitat dels visitants dels espais naturals protegits de les Illes Balears, atès que alguns d'aquestes espais tenen moltes d'entrades que no es poden controlar. En canvi, sí es poden comptabilitzar els visitants que passen pels centres d'informació o es poden fer recomptes automàtics amb aparells o recomptes puntuals a llocs concrets. Mitjançant aquestes dades es pot estimar el nombre de visitants totals en alguns espais naturals. L'any 2011, el nombre de visitants estimats del Parc natural de la Península de Llevant arriba a 18.244. Quant a la procedència dels visitants és majoritàriament de les Illes Balears (40,7%).

El Parc natural de S'Albufera de Mallorca va comptar, l'any 2012, aproximadament 99.600 visitants, dels quals un 44% són alemanys, un 17% britànics, un 19% de les Illes Balears, un 4% nacionals i un 16% procedeixen d'altres indrets. S'Albufera és l'espai natural on les dades són més fiables atès que les visites entren pràcticament totes per l'entrada del pont dels Anglesos. El Parc natural de Mondragó registrà l'any 2012 22.631 visitants si bé, no és una xifra significativa perquè molt pocs passen pel centre d'informació. Segons la seva procedència, la majoria és d'Alemanya (29%), seguits del Regne Unit (19%), de França (8%), altres estrangers (16%), nacionals (20%) i de les Illes Balears (8%). El Parc nacional de Cabrera, el 2012, va rebre un total de 64.281 visitants: 6.055 navegants, 35.456 embarcacions amb autorització de fondeig, 21.272 golondrines i 1.548 submarinistes. Les visites escolars a Cabrera foren 1.511 l'any 2011 i 2.135 el 2010. La Reserva natural de S'Albufereta comptà 8.154 visites fetes a la platja. El Paratge natural de la Serra de Tramuntana es molt difícil de controlar i només es registraren els visitants de certs indrets. Així, al 2011, en el centre d'informació de Ca S'Amitger es comptabilitzaren com a mínim 18.921 consultes, a les Fonts Ufanes 13.400, a Cúber 16.493, a Binifaldó 32.027, al Torrent de Pareis 16.863, als refugis 991, a les àrees recreatives 2.358, a la zona d'acampada 98.447 i les visites escolars varen ser 4.008. El Parc natural de S'Albufereta des Grau comptà en el centre d'interpretació i informació 13.496 visitants el 2012 i el 2011 14.640 (17% del Regne Unit, 9% d'Alemanya, 5% d'Itàlia, 3% altres estrangers, 64% nacional, 2% de les Illes Balears), si bé aquest centre no està situat a un lloc avinent i per tant gran part dels visitants no hi passen. Per a la Reserva natural d'Es Vedrà-Es Vedranell i illots de ponent els recomptes han estat realitzats pels vigilants de les reserves i es tracta de visitants de l'àrea marina i són 2.674 en el 2012 i 5.102 en el 2011.

Gràfic 20. Mapa de la Xarxa Natura Mallorca, Menorca i pitiüses

Font: Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.

Taula 44. Xarxa Natura a les Illes Balears* (superfície en ha)

		TOTAL	Terrestre	Marina	% Sup. terrestre protegida
Zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA)	Illes Balears	138.570,00	87.643,95	50.926,05	17,6%
	Mallorca ¹	84.472,00	55.228,78	29.243,22	15,2%
	Menorca	28.511,00	26.827,82	1.683,18	38,6%
	Pitiüses ²	25.586,00	5.586,35	19.999,65	39,1%
Llocs d'importància comunitària (LIC)	Illes Balears	203.337,00	95.603,58	107.733,42	19,2%
	Mallorca ¹	127.718,00	62.002,00	65.716,00	17,1%
	Menorca	33.888,00	20.126,01	13.761,99	29,0%
	Pitiüses ²	41.217,00	13.475,58	27.741,42	20,6%
LIC & ZEPA (Llocs que són LIC i ZEPA)³	Illes Balears	119.504,00	65.246,00	54.258,00	13,1%
	Mallorca ¹	72.604,00	43.207,00	29.397,00	11,9%
	Menorca	21.314,00	16.467,00	4.847,00	23,7%
	Pitiüses ²	25.586,00	5.572,00	20.014,00	8,5%
NATURA 2000 (Llocs que són LIC i/o ZEPA)	Illes Balears	222.424,00	115.015,00	107.409,00	23,1%
	Mallorca ¹	140.380,00	74.087,00	66.293,00	20,4%
	Menorca	41.215,00	27.571,00	13.644,00	39,7%
	Pitiüses ²	40.828,00	13.773,00	27.055,00	21,1%

Font: Direcció general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic

* No es poden sumar els totals de les àrees protegides per les diferents figures de protecció atès que sovint distintes proteccions s'acumulen en una mateixa àrea. Així la Xarxa Natura 2000 consta de zones que són ZEPA i/o LIC i a més, per exemple, es pot donar el cas que una reserva marina sigui LIC i parc natural a l'hora.

¹ Mallorca inclou Cabrera i Illes adjacents.

² Eivissa i Formentera s'han comptabilitzat juntes, atès que és molt difícil atribuir els illots adjacents a una illa o una altra.

³ Les hectàrees dels llocs que són LIC i ZEPA ja estan incloses en les dades de LIC i ZEPA anteriors.

D'altra banda, la Xarxa Natura 2000, és una xarxa ecològica europea creada arran de la Directiva 92/43/CE del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals de la flora i fauna silvestres. Està integrada per les figures: llocs d'importància comunitària (LIC), en una fase proposta, que després són declarades zones especials de conservació (ZEC), i zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA). Sovint es superposen les figures LIC/ZEC i ZEPA. La declaració d'aquestes zones té com a objecte garantir la biodiversitat en el marc europeu mitjançant la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres existents, d'acord amb la Directiva d'hàbitats i la Directiva d'aus i tenint en compte les exigències econòmiques, socials i culturals de cada territori. La Xarxa Natura a les Illes Balears ocupa una superfície total de 222.424 hectàrees, terrestres (115.015 ha) i marines (107.409 ha). Afecta a un 20,4% de la superfície terrestre de Mallorca, un 39,7% de la superfície terrestre de Menorca i un 21,1% de la de les Pitiüses. Entre les prioritats dels hàbitats que s'han de protegir hi ha praderies de posidònia, llacunes costaneres, estepes salines mediterrànies, depressions interdunals humides, dunes litorals amb *Juniperus spp*, dunes amb boscos de *Pinus pinea* o *Pinus pinaster*, basses i estanys temporals mediterranis, brolles arborescents amb *Laurus nobilis*, prats calcaris o basòfils

d'*Alyssa-Sedion albi*, zones subestèpiques de gramínies i anuals de *Thero-Brachypodietea*, entre d'altres.

Les ZEPA són àrees favorables per a la conservació tant de les aus migratòries com de les sedentàries. En aquesta figura, tal com es defineix en la Directiva 79/409/CE, de 2 d'abril de 1979, relativa a la conservació de les aus silvestres, s'inclouen les zones de reproducció i de nodriment i els seus hàbitats naturals. La superfície i el nombre de ZEPA són proposats i declarats pels estats membres. A les Illes Balears hi ha un total de 55 ZEPA, amb una superfície total de 138.570 hectàrees, de les quals 87.644 ha són terrestres i 50.926 ha són marines. Per illes, la superfície terrestre i marina declarada ZEPA correspon a Mallorca un 61,0%, a Menorca un 20,6% i a les Pitiüses un 18,5%.

Els LIC són àrees territorials que contenen els hàbitats i les espècies representatives de la regió biogeogràfica on s'inclouen, i que cal protegir, preservar, recuperar i restaurar. Els LIC de les Illes Balears corresponen a l'àrea biogeogràfica mediterrània. Els hàbitats i les espècies que s'inclouen en aquests LIC figuren en els annexos de la Directiva 92/43/CEE, del Consell, de 21 de maig de 1992, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i la flora silvestres. Els

estats membres proposen el nombre i la superfície de zones susceptibles de declaració, les quals finalment són declarades per decisió de la Comissió Europea. Una vegada aprovats els plans de gestió, les LIC es declaren com a ZEC el més prest possible i com a màxim en un termini de sis anys, fixant com a prioritats la importància dels llocs, el manteniment o l'estat de conservació, així com les amenaces de deteriorament que

pesin sobre ells. A les Illes Balears hi ha 138 LIC amb una superfície total de 203.337 hectàrees. Cal tenir en compte que aquesta superfície no inclou coves ni basses. Actualment s'elaboren onze plans de gestió dels espais inclosos en la Xarxa Natura 2000 amb fitxers i cartografia dels hàbitats naturals i les espècies de les Illes Balears. Quan compleixin tots els requisits passaran a ser ZEC.

Taula 45. Protecció autonòmica. Llei 1/91 d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears* (superfície en ha)

	Illes Balears	Superfície terrestre	Superfície marina	195.694,00
Àrees d'especial interès (ANEI)	Mallorca	115.676,00	0,00	115.676,00
Àrees d'especial interès (ANEI)	Menorca	30.474,00	0,00	30.474,00
Àrees d'especial interès (ANEI)	Eivissa	19.502,00	0,00	19.502,00
Àrees d'especial interès (ANEI)	Formentera	3.472,00	0,00	3.472,00
Àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP)	Mallorca	20.882,00	0,00	20.882,00
Àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP)	Menorca	576,00	0,00	576,00
Àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP)	Eivissa	5.112,00	0,00	5.112,00

Font: Direcció general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic i Secció de Cartografia de la Secretaria General de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori

* No es poden sumar els totals de les àrees protegides per les distintes figures de protecció atès que sovint distintes proteccions s'acumulen en una mateixa àrea així, per exemple, es pot donar el cas que una reserva marina sigui LIC i Parc Natural a la vegada o de que els alzinars estiguin inclosos en una zona ANEI.

Unes altres figures de protecció autonòmica les regula la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears. Són les àrees naturals d'especial interès (ANEI), les àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP) i les àrees d'assentament dins paisatge d'interès (AAPI), que suposen una protecció sobre

gairebé dues-centes mil hectàrees. Les ANEI representen una protecció del territori: del 31,8% a Mallorca i a Cabrera, conjuntament, el 43,9% a Menorca, el 34,1% a Eivissa, i el 42,1% a Formentera. Les ARIP afecten al 5,7% del conjunt de Mallorca i Cabrera, el 0,8% a Menorca i el 8,9% a Eivissa. A Formentera no hi ha cap ARIP.

Taula 46. Masses d'alzinars* (superfície en ha). Decret 130/2001

	Illes Balears	Superfície terrestre	Superfície marina	22.330,00
Alzinars	Mallorca	16.884,00	0,00	16.884,00
Alzinars	Menorca	5.446,00	0,00	5.446,00

Font: Direcció general de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic

* No es poden sumar els totals de les àrees protegides per les distintes figures de protecció atès que sovint distintes proteccions s'acumulen en una mateixa àrea així, per exemple, es pot donar el cas que els alzinars estiguin inclosos en una zona ANEI, ARIP o AAPI.

Finalment, la protecció dels alzinars afecta a Mallorca a un 4,4% del territori (16.884 ha) i a Menorca un 7,8% (5.446 ha). Tal com s'ha comentat anteriorment, figures diferents poden coincidir en el mateix territori. Així, als alzinars protegits dins una ANEI a les Illes Balears els corresponen 17.321 hectàrees,

els que hi ha dins una ARIP són 938 hectàrees, i, a més, els que estan dins una AAPI sumen 159 hectàrees. S'ha de dir que el 50% de la superfície forestal de les Illes Balears es troba en alguna àrea natural protegida.

Taula 47. Reserves marines*(superfície en ha)

	Illes Balears	Superfície terrestre	Superfície marina	55.004,00
Migjorn de Mallorca	Mallorca	0,00	22.332,00	22.332,00
Els Freus d'Eivissa i Formentera	Eivissa i Formentera	0,00	13.617,00	13.617,00
Badia de Palma	Mallorca	0,00	2.394,00	2.394,00
Nord de Menorca	Menorca	0,00	5.119,00	5.119,00
Illa del Toro	Mallorca	0,00	150,00	150,00
Illes Malgrats	Mallorca	0,00	89,00	89,00
Llevant de Mallorca ¹	Mallorca	0,00	11.303,00	11.303,00

Font: Secció de Cartografia de la Secretaria General de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori i Direcció General de Medi Rural i Marí

* No es poden sumar els totals de les àrees protegides per les distintes figures de protecció atès que sovint distintes proteccions s'acumulen en una mateixa àrea així, per exemple, es pot donar el cas que una reserva marina sigui LIC i Parc Natural a la vegada.

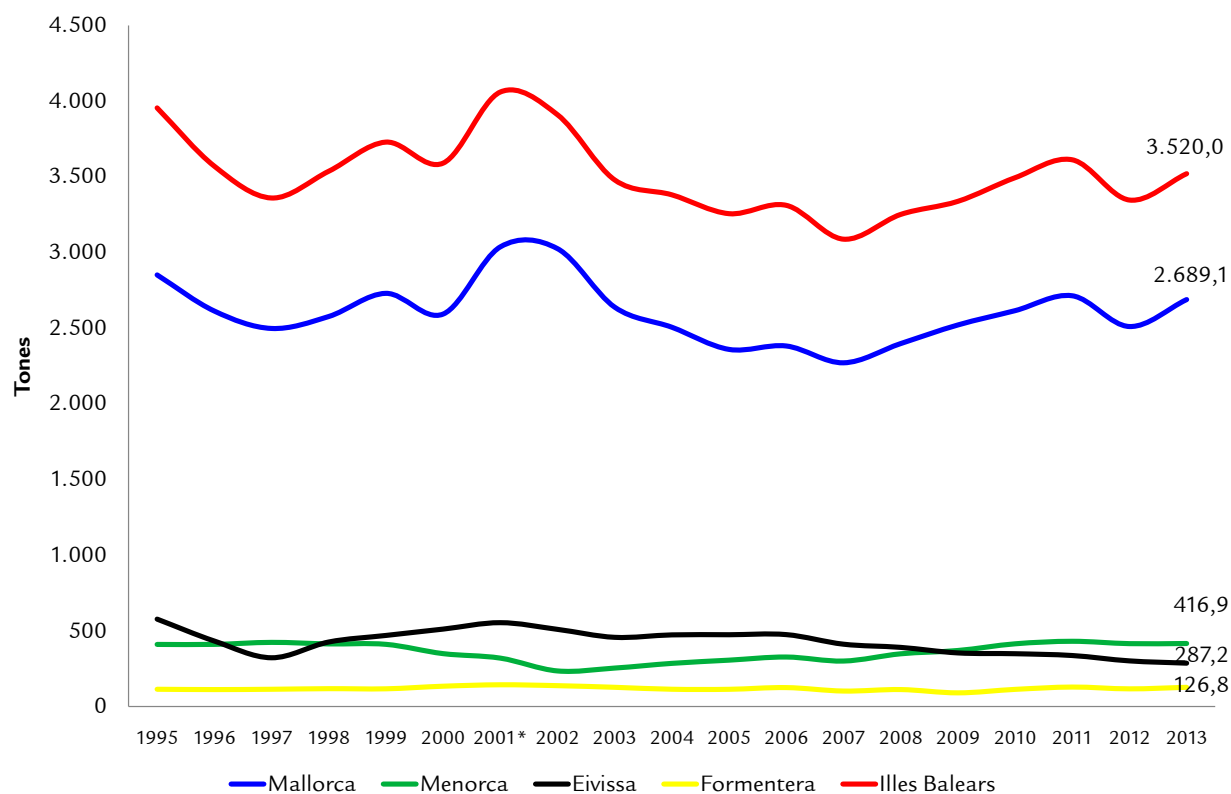
¹ De les 11.303 hectàrees inclouen 4.500 ha de reserva marina estatal.

Les reserves marines no són considerades espais naturals protegits, ja que no figuren en la Llei 5/2005 (LECO). La consideració d'àrea protegida emana del Decret 91/1997, de 4 de juliol, de protecció dels recursos marins de les Illes Balears, i ara també de la Llei 6/2013, de 27 de novembre, de pesca marítima, marisqueig i aquicultura a les Illes Balears. A les reserves marines es regulen els usos i l'explotació del medi marí, per tal d'incrementar la regeneració natural dels recursos i de conservar-ne els ecosistemes marins més representatius. Es preveu que Espanya augmenti de l'1% al 8% la superfície marina protegida arran del Conveni sobre la diversitat biològica de les Nacions Unides, que estipula el compromís de protegir abans del 2020 el 10% de les aigües marines. Amb set reserves marines declarades, les Illes Balears són la comunitat autònoma espanyola amb més superfície marina protegida: són 49.000 hectàrees que representen el 18% de les aigües interiors. Cal destacar que l'arxipèlag de Cabrera gaudeix de la màxima protecció, ja que està declarat com a parc nacional maritimoterrestre. La superfície protegida es reparteix en 1.318 hectàrees terrestres i 8.703 hectàrees marines, i representa el 7,5% del territori protegit de les Illes Balears. Tal com es pot veure en la taula 47, les reserves marines declarades són la del Migjorn de Mallorca, que és la primera en extensió, amb 22.332 hectàrees; la dels Freus d'Eivissa i Formentera, de 13.617 hectàrees, que és la segona en extensió; la de la Badia de Palma, la qual ha estat sotmesa a una forta pressió antròpica; la del Nord de Menorca, que inclou dues àrees integrals (una a la badia de Fornells, i l'altra entre Cala Barril i el pla de Mar); la de l'Illa del Toro, amb 150 hectàrees; la de les Illes Malgrats, amb 89

hectàrees, i la del Llevant de Mallorca, de 11.303 hectàrees, de les quals 1.900 foren declarades àrea de protecció especial i reserva integral. L'extensió total de les àrees de reserva integral és de 4.142 hectàrees, cosa que representa l'1,5% de les aigües interiors.

La captura de les espècies que s'exposen a continuació està prohibida a causa de la delicada situació de conservació en què es troben: escat, gatvaire, ferrassa, romeguera o escorçana, tremolor ocel·lat, mussola, llunada, tintorera, moreneta o muré, cavallet de mar, agulleta, peix bada, reig, corbina, cranca, cigala, corn de cornar, baldufa, pedra de Santa Llúcia i pop trobiguera o camellí. Per tenir cura de la posidònia i del valor ecològic que té, la Direcció General de Pesca i l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats coordinen la Xarxa de Monitoratge de les Praderies de Posidònia de les Illes Balears, dins els projectes europeus. Per exemple, "Monitoring&Managing of European Seagrass Ecosystems (M&MS)" i "Protecció de praderies de posidònia en LIC de les Balears (MLIFE-POSIDONIA)" són projectes per determinar l'estat de salut dels alguers i per saber com gestionar aquest valuos hàbit marí. En el marc de la iniciativa "Ciudad ciencia", un projecte de divulgació científica del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i l'Obra Social "la Caixa", la conferència que va tenir lloc a Maó el 4 de juny titulada "Los nuevos observadores del mar, los ciudadanos" serveix de presentació del projecte "Observadors del mar" (<<http://www.observadoresdelmar.es/?idioma=ca>>), per fer partícip tota la ciutadania dels problemes dels mars, els oceans i els éssers que els habiten.

Gràfic 21. Captures de pesca

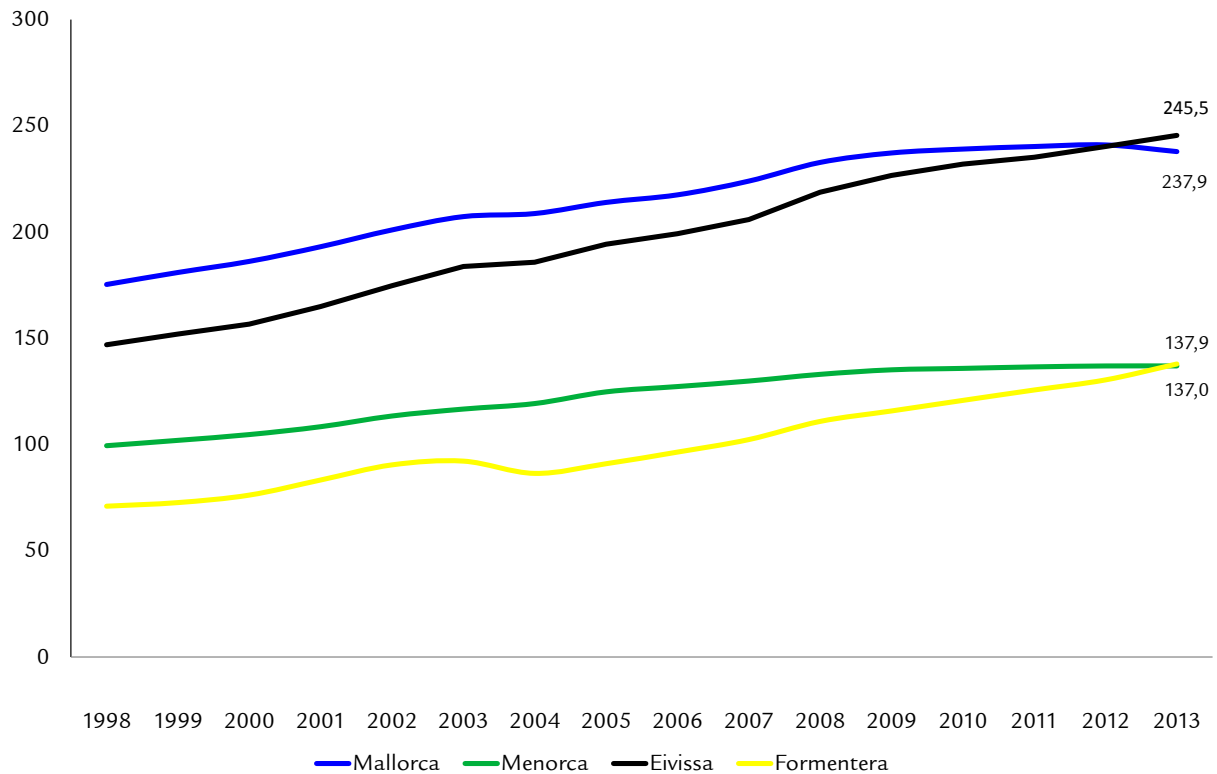
Font: Direcció General de Pesca.

* Les dades per illes de l'any 2001 són una estimació.

El volum anual mitjà de les captures de pesca des de l'any 1989 a l'any 2013, segons la Direcció General de Pesca, és de prop de 3.800 tones i oscil·la entre el màxim del 1989 (4.908 tones) i el mínim del 2007 (3.087 tones). Per illes, l'any 2013, a Mallorca es capturaren 2.689 tones de peix; a Menorca,

416 tones; a Eivissa, 287 tones, i a Formentera, 127 tones. Tal com es pot veure en el gràfic adjunt, d'ençà del 2009 les captures de pesca a Menorca superen les d'Eivissa, fet que no es produïa des del 1997.

Gràfic 22. Densitat de població (persones/ha)

Font: Ibestat.

Segons les dades del padró publicades per l'Ibestat la població de les Illes Balears era d'1.111.764 habitants l'any 2013, un 39,6% més que l'any 1998. El 2013 a les Illes Balears hi ha gairebé dos mil cinc-cents homes més que dones. Per illes, Mallorca té una població de 865.000 habitants amb majoria de dones, 6.800 més que homes. A Eivissa hi ha 140.354 habitants, amb majoria masculina (4.100 homes més que dones). A Menorca, hi resideixen 95.183 persones i la població d'homes i de dones és pràcticament igual. A Formentera la població empadronada és d'11.374 persones amb majoria masculina, un 8,8% més.

L'any 2013 la densitat de població a Mallorca és de 237,9 habitants per quilòmetre quadrat, a Menorca de 137,0 habitants per quilòmetre quadrat, a Eivissa de 245,5 habitants per quilòmetre quadrat i a Formentera de 137,9 habitants per quilòmetre quadrat. Tal com es pot veure en

el gràfic adjunt, totes les illes mostren una tendència creixent en el nombre d'habitants per quilòmetre quadrat, i destaca Eivissa, que supera Mallorca el 2013. Els municipis amb més densitat de població per a cada illa són Eivissa (4.503 hab./km²), Palma (1.909,0 hab./km²) i es Castell (686,1 hab./km²), seguits de Marratxí (650,8 hab./km²), Inca (532,4 hab./km²) i Lloseta (469,9 hab./km²). En sentit contrari, els municipis amb menys densitat de població són a Mallorca Escorca (1,8 hab./km²), Estellencs (27,6 hab./km²) i Banyalbufar (32,3 hab./km²); a Menorca, es Mercadal (39,6 hab./km²), i a Eivissa, Sant Joan de Labritja (46,7 hab./km²). El creixement de la densitat de població de 1998 a 2013 és a Mallorca d'un 35,6%, a Menorca és similar (un 37,8%) i destaca l'augment d'un 67,0% a Eivissa, i encara més espectacular és l'increment de Formentera, que pràcticament ha duplicat el nombre de residents en aquests darrers quinze anys.

Taula 48. Nombre d'amarraments d'embarcacions esportives i recreatives (2012)

Autoritat portuària de Balears	Gestió directa	2.302
	Gestió indirecta	5.446
Ports de les Illes Balears	Gestió directa	3.493
	Gestió indirecta	9.460
Total Illes Balears		20.701

Font: Autoritat Portuària de Balears i Ports de les Illes Balears.

El nombre total d'amarraments de les Illes Balears per a embarcacions esportives i recreatives era de 20.701 l'any 2012. Aquesta xifra suposa una densitat de 12,0 amarraments d'aquest tipus d'embarcacions per quilòmetre. Ports de les Illes Balears, ens públic dependent de la Conselleria de Turisme i Esports, gestiona els ports de competència autonòmica, tretze dels quals són gestionats directament (2.302 amarraments d'embarcacions esportives i recreatives) i vint-i-vuit són d'exploació indirecta (5.446 amarraments). D'altra banda, l'Autoritat Portuària de les Illes Balears gestiona els ports d'interès general, que són 54 considerant la gestió directa i la indirecta. En la memòria anual del 2012 de l'Autoritat Portuària, s'indica que els ports de les Illes Balears destaquen com a destinació de creuers i ocupen el segon lloc en el rànquing de ports espanyols, el quart lloc a Europa i el dotzè en el món. En els ports de les Illes Balears es genera un gran volum d'activitat relacionat amb la nàutica esportiva i recreativa, amb una xifra de negoci de 26,2 milions d'euros, segons l'Autoritat Portuària. Aquest import suposa el 44,1% de la xifra de negoci total. Aquests ports tenen un total de 7.748 amarraments, 2.302 dels quals són de gestió directa i 5.446 de gestió indirecta, i representen aproximadament el 38% de la totalitat dels amarraments de les Illes Balears.

Qualitat de les platges

L'informe anual sobre la qualitat de les aigües de bany del 2013 de l'Agència Europea de Medi Ambient (AEMA) indica que l'aigua de les platges, els rius i els llacs europeus fou en general de gran qualitat i que més del 95% complia els requisits mínims. Les dades indiquen que les aigües de bany costaneres obtingueren resultats lleugerament millors que les aigües de bany interiors. Totes les zones de bany de Xipre i Luxemburg aconseguiren la qualificació d'excel·lent. A Espanya el 87,2% de les zones costaneres tenen una qualitat excel·lent, per sobre de la mitjana europea. Malgrat això, l'Estat espanyol se situa en el cinquè país amb zones de qualitat d'aigües considerada insuficient o pobra, amb el 3,3% del total de les seves aigües, davant el 0,2% de mitjana europea. El 2013 la qualitat de les aigües de bany a les Illes Balears fou excel·lent en 180 punts (93%), bona en 9 (4%), suficient en 4 (2%) i insuficient en 3 (1%).

En aquest sentit i amb la finalitat de protegir la salut dels banyistes, la Direcció General de Salut Pública i Consum inspecciona cada estiu les zones de bany en el marc de la

Directiva de qualitat d'aigües de bany (76/160/CE), sobre les mesures de control de qualitat mediambiental de les aigües de bany que s'apliquen durant la temporada entre el 6 de maig i el 7 d'octubre. S'avaluen cada setmana 84 zones de bany a Mallorca, 30 a Menorca, 38 a Eivissa i 6 a Formentera. Els controls consisteixen a prendre mostres per determinar analíticament els enterococs intestinals i l'*Escherichia coli*, i a inspeccionar visualment la zona per detectar si hi ha residus flotants. A més, es fa una vigilància visual de les condicions de netedat i higiene, se n'observa la transparència, els grumers, els residus enquitranats, els vidres, els plàstics, el cautxú, les fustes, els materials flotants, les reserves orgàniques i les substàncies tensioactives. A les platges, es fa una inspecció visual de l'arena per detectar si hi ha vidres, plàstic, cautxú, fustes i restes orgàniques. Els anàlisis de l'inici de la temporada del 2014 indiquen que en el 99% dels resultats les aigües són aptes per al bany.

Un distintiu de qualitat ambiental és la bandera blava, que atorga anualment la Fundació Europea d'Educació Ambiental a les platges i els ports que compleixen un seguit de condicions ambientals i d'instal·lacions. La condició de bandera blava és concedida a les platges a més de trenta països d'Europa, Sud-àfrica, Nova Zelanda, Canadà i el Carib. Exigeix el compliment de normes de qualitat de l'aigua sobre seguretat, prestació de serveis generals i ordenació del medi ambient. El 2014 s'han atorgat 681 banderes blaves a Espanya: 573 a platges i 108 a ports esportius. Les Illes Balears són la comunitat on més augmenta el nombre de banderes blaves, 23 més respecte al 2013, amb un total de 85. Quant a les platges, les Illes Balears han registrat un total de 61 banderes blaves, amb un augment de 15 respecte de l'any anterior. Concretament, han guanyat un total de 16 nous distintius, però una de les platges, es Canar d'Eivissa, ha perdut aquest distintiu. A Mallorca, les platges que han guanyat el 2014 la bandera blava i que el 2013 no la tenien són l'Oratori i Cala Vinyes o ses Penyes Roges a Calvià; Cala Marçal, Cala Ferrera, Cala sa Nau, platja de s'Arenal (de Portocolom) a Felanitx, i Cala Mondragó a Santanyí. A Menorca, han rebut aquest distintiu dues platges més en relació amb l'any anterior: Son Bou i Cala en Porter a Alaior. A Eivissa, han sumat sis platges més (Cala Bassa, port des Torrent, s'Arenal Gran de Portinatx, Cala Benirràs, Cala de Sant Vicent i Port de Sant Miquel), si bé es Canar l'ha perduda. Quant als ports, les Illes Balears han obtingut un total de 24 banderes blaves, cosa que suposa 8 més que el 2013.

VI. MONOGRAFIA

Estudi sobre el perfil del turista a les Illes Balears durant l'any 2013

Margalida Albertí Garau

Miquel Quetglas Oliver

Introducció

La millora en els mitjans de transport de la segona meitat del segle XIX facilità el moviment de persones i va marcar l'inici del turisme com a activitat econòmica. El turisme de masses a les Illes Balears es consolida als anys seixanta del segle passat i al llarg d'aquests anys l'arxipèlag ha experimentat canvis com a destinació turística. El perfil del visitant també ha evolucionat d'aleshores ençà. Aquesta monografia planteja els principals trets que defineixen el perfil dels turistes que visitaren les Illes Balears durant l'any 2013, gràcies a l'explotació de l'enquesta de despesa turística (Egatur) i la de l'enquesta de moviments turístics en fronteres (Frontur), que publica l'Institut Balear d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat).

Molts d'autors han estudiat el turisme com a fenomen social. Stanley Plog fou el primer a classificar els turistes en al·locèntrics i psicocèntrics, segons, respectivament, si les seves característiques són més properes o més llunyanes al risc, a l'experimentació i a l'aventura. El grup que està al mig d'ambdues classificacions és el corresponent als mesocèntrics. Plog indica que les destinacions s'inicien segons els descobriments i els viatges que fan els al·locèntrics, i que després amb el seu desenvolupament passen a la recepció dels mesocèntrics. Finalment, el declivi de la destinació turística és determinat per les visites dels psicocèntrics. No obstant això, a aquesta teoria hi manca, per exemple, considerar el fet que la gent viatja per motius diferents segons l'ocasió. Un altre autor, Richard Butler (a partir de 1980), fou el primer a presentar, partint d'un concepte econòmic, una adaptació del cicle de vida dels productes a les destinacions turístiques. Així, introdueix dues etapes més respecte al model tradicional: l'exploració i la implicació dels actors de la destinació en el desenvolupament turístic. Butler considera que el flux dels visitants decreix a mesura que s'assoleixen els llindars de la capacitat de càrrega en termes ambientals, d'infraestructures o de factors socials

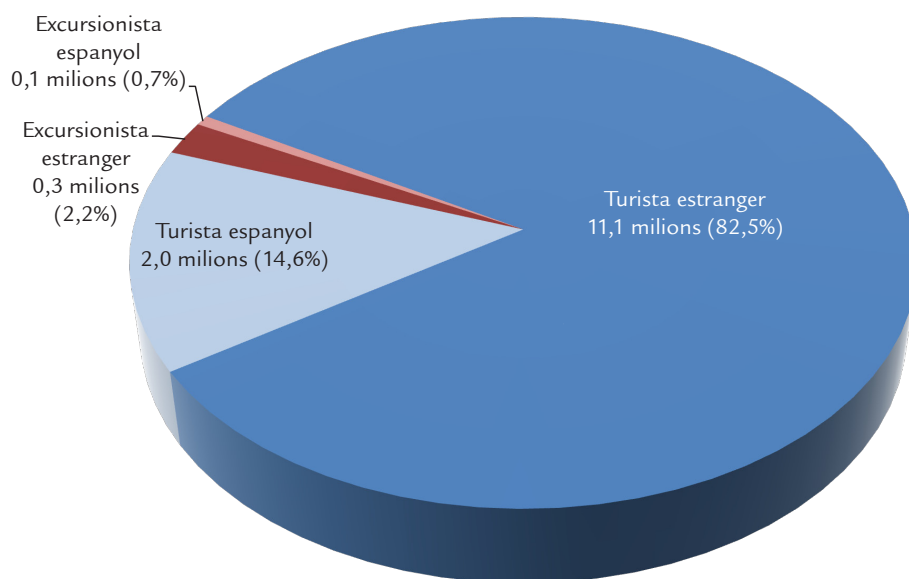
(expansió demogràfica accelerada, ressentiments de la població local, etc.). Els models de desenvolupament turístic d'una destinació tenen factors que són clau d'èxit, com ara l'atractiu, l'accessibilitat, els serveis disponibles, la qualitat de l'allotjament, les activitats, etc. Per descomptat, també cal tenir en compte els elements de declivi, entès per disminució del flux de visitants a la destinació turística, disminució de la qualitat, dificultats per garantir un turisme sostenible i factors exògens, que poden ser polítics, econòmics, mediambientals o de competència. D'altra banda, avui en dia també s'ha de considerar la influència de l'ús de les noves tecnologies a l'hora de contractar la destinació i els serveis turístics.

El sector turístic és un dels pilars de l'economia de les Illes Balears. L'any 2013 el nombre de persones ocupades en aquest sector representa de manera directa més d'una quarta part de l'ocupació total. Tenint en compte el nombre de treballadors, les activitats turístiques més importants són els serveis d'allotjament (42,3 milers de treballadors) i els serveis de menjar i begudes (40,4 milers). També és destacable el servei de passatgers, que ocupa 18,8 milers de persones. Tot i que aquestes branques són les que més ocupació impliquen, dins el sector del turisme també hi ha altres activitats, com ara les agències de viatges, el lloguer de vehicles o les activitats culturals i esportives.

En aquesta monografia s'analitzen les dades dels visitants de les Illes Balears a fi de definir-ne el perfil: procedència, perfil sociodemogràfic (sexe, edat, nivell de renda i ús de noves tecnologies), forma d'organitzar el viatge, tipus d'allotjament, vies d'accés, motiu del viatge (oci i vacances, feina i negocis, salut o familiars), durada de l'estada, despesa turística i valoració que fan de l'estada. Finalment, se n'extreuen les conclusions principals.

1 Turistes i excursionistes a les Illes Balears

Gràfic 23. Visitants a les Illes Balears el 2013

Font: Ibestat.

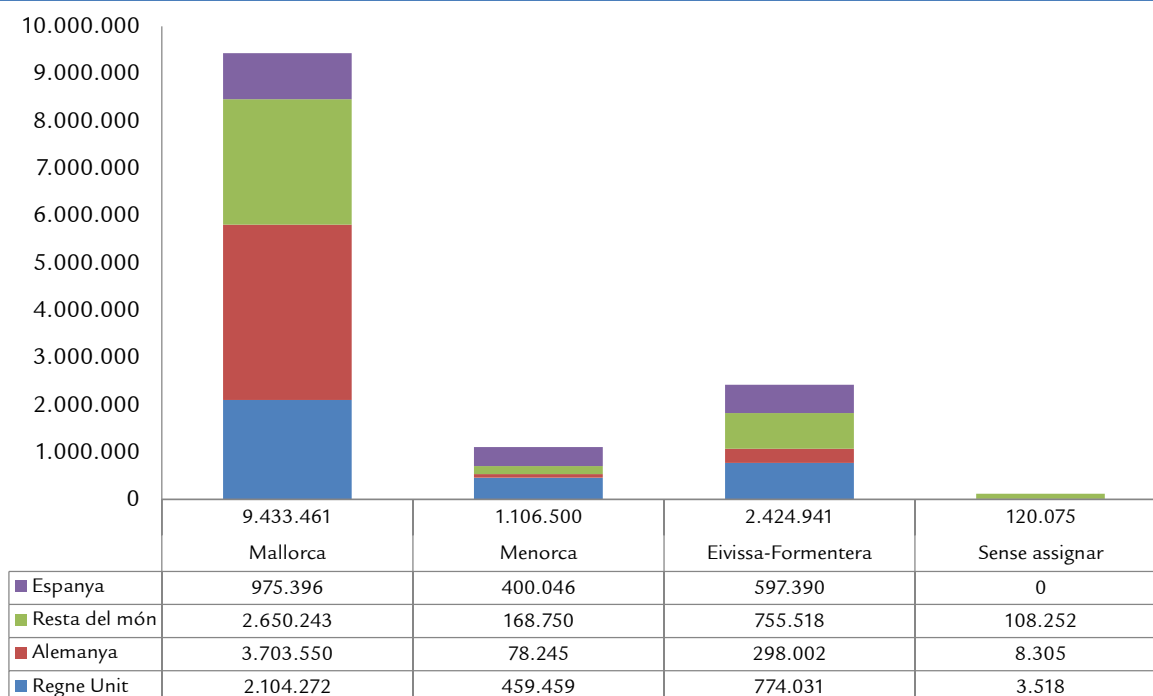
<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8677>

De conformitat amb el glossari de l'Organització Mundial del Turisme, un *visitant* és una persona que viatja a una destinació principal diferent del seu entorn habitual, per una durada inferior a un any, amb qualsevol finalitat (oci, negocis o qualsevol altre motiu personal) que no sigui la de ser ocupat per una entitat resident al país visitat. Un visitant (intern, receptor o emissor) es classifica com a *turista* si el viatge inclou una pernoctació, o com a *excursionista* (o *visitant de dia*) si no inclou cap pernoctació en la destinació. L'any 2013 visitaren les Illes Balears gairebé 13,5 milions de persones, de les quals 13,1 milions varen ser turistes, i la resta, excursionistes. Les Illes Balears tenen una gran projecció internacional. Així, la

majoria dels visitants, 11,4 milions, són d'origen estranger, mentre que la resta (2,1 milions) són espanyols. A causa de les facilitats en el transport i de la proximitat, el percentatge d'excursionistes entre els espanyols (4,4%) és superior que entre els estrangers (2,4%). El 2011 el nombre total de visitants de les Illes superà per primera vegada la xifra de tretze milions de persones, un nombre que encara s'incrementa un 4,3% el 2013. En l'evolució interanual, el 2013 el nombre s'incrementa un 3,6% respecte del 2012, sobretot per l'augment dels alemanys i dels britànics (ambdós grups, amb un creixement d'un 7,6%).

2 País d'origen

Gràfic 24. Turistes que visiten cada illa, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8697>

El 2013, la majoria de turistes es concentra a l'illa de Mallorca (72,5%), mentre que gairebé una cinquena part escullen les Pitiüses (18,8%) i la resta es decanta per Menorca (8,7%). Si es tenen en compte els turistes d'origen estranger, la distribució dels pesos canvia lleugerament i s'incrementa a Mallorca (fins al 76,6%) en detriment de les altres illes. En canvi, la distribució dels turistes espanyols és més equitativa. Gairebé la meitat (49,4%) visitaren Mallorca, el 30,3% pernoctà a les Pitiüses i el 20,3% tingué Menorca com a destinació principal.

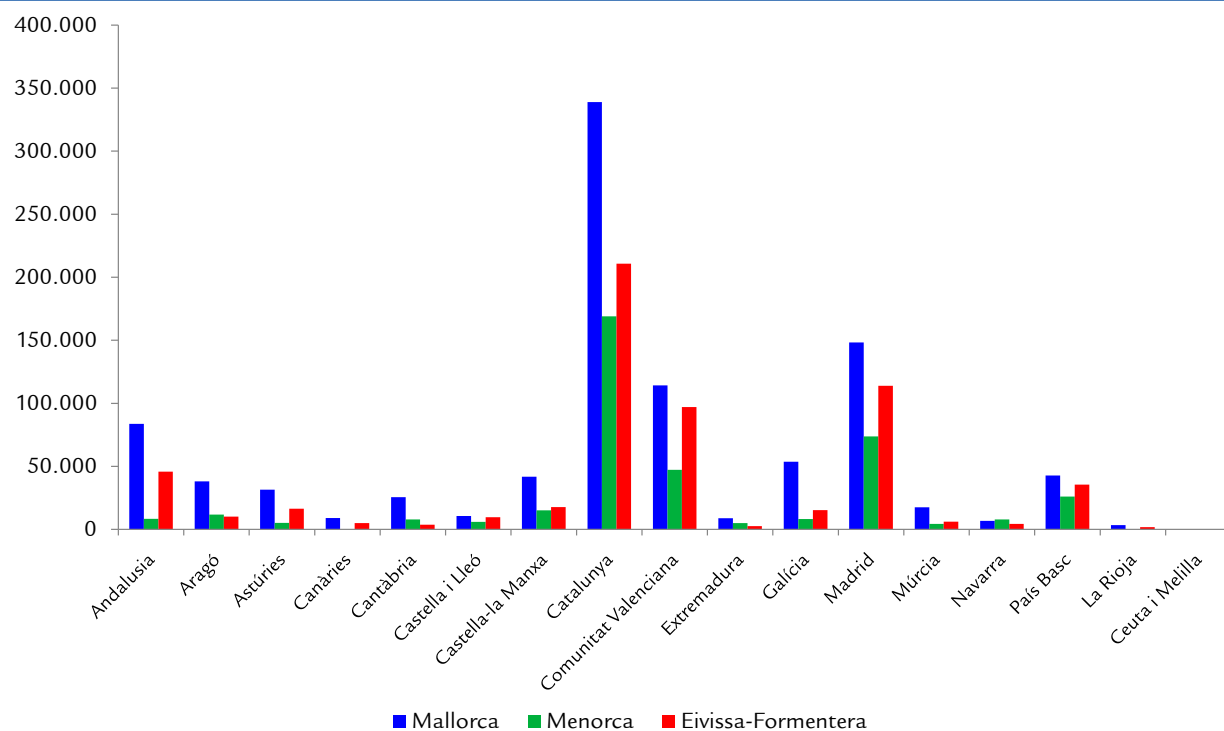
LA MAJORIA DELS 13,5 MILIONS DE VISITANTS DE LES ILLES BALEARS SÓN ALEMANYS I BRITÀNICS.

Els 11,1 milions de turistes estrangers que visitaren les Illes Balears el 2013 procedien majoritàriament d'Alemanya (el 36,8%, més de quatre milions) i del Regne Unit (30,1%). Així les coses, aquests dos països emissors concentren més de la meitat dels visitants internacionals. A molta distància, els segueixen altres països, com ara Itàlia (5,4%), França (4,2%), els Països Baixos (3,4%), Suïssa (3,3%) i Suècia (2,9%). Tot i que tenen un pes poc significatiu en les xifres globals comparat amb Alemanya i el Regne Unit, les Illes Balears reben visitants de la majoria dels països europeus:

Noruega (1,9%), Dinamarca (1,8%), Àustria (1,7%), Bèlgica (1,3%), Irlanda (1,2%) i Rússia (1,2%). Del 2012 al 2013 el nombre de turistes estrangers creix un 7,2%. Els increments més destacables corresponen als finlandesos (42,5%); als britànics i als alemanys, ambdós amb una variació d'un 7,6%, i als russos i als suecs (27%). En canvi, respecte de l'any 2012 disminueixen els fluxos d'irlandesos, de portuguesos i de danesos.

Tal com s'ha comentat anteriorment, Mallorca lidera la recepció de turistes estrangers, que agrupen gairebé el 90% del total dels visitants que hi pernocten. La nacionalitat majoritària en aquesta illa és l'alemanya (3,7 milions de turistes alemanys, que representen el 39,3% del total) i el 22,3% procedeixen del Regne Unit (2,1 milions de turistes). A la resta d'illes hi ha una presència majoritària de turistes britànics. A les Pitiüses, on el turisme estranger arriba a les tres quartes parts del total, el 31,9% són britànics (0,8 milions de turistes) i el 12,3% són alemanys. Menorca és l'illa que rep menys turisme estranger, amb el 63,8%. A l'illa més septentrional, la majoria són britànics i representen el 41,5% del total de turistes que visiten l'illa. Els segueixen els turistes alemanys (0,3 milions), que representen el 7,1%.

Gràfic 25. Turistes espanyols per comunitat autònoma de procedència, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8757>

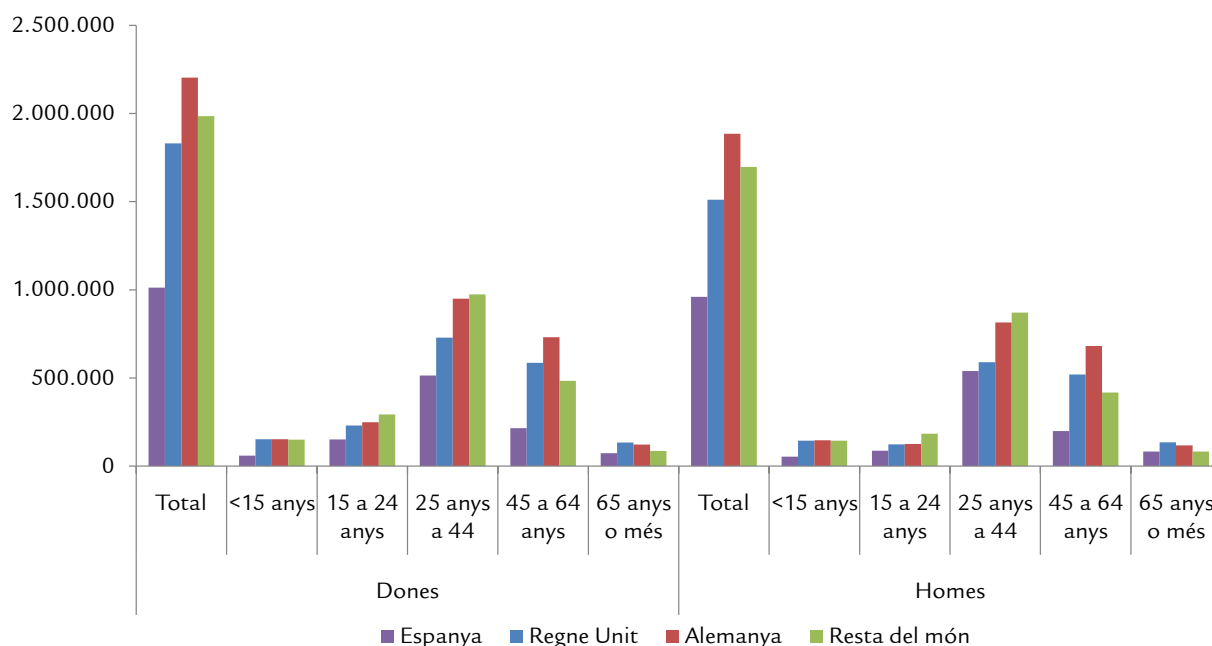
El 2013 el nombre de turistes espanyols arriba a gairebé dos milions (1.972.833 turistes). Tal com es veu en el gràfic adjunt, la comunitat autònoma de procedència més destacada és Catalunya (720.000), seguida de Madrid (336.000) i de la

Comunitat Valenciana (259.000). Aquest perfil es repeteix a totes les illes, si bé es pot comprovar que les diferències entre illes en termes absoluts no són tan destacades com en el cas del turisme estranger.

3 Perfil sociodemogràfic

3.1 Sexe i edat

Gràfic 26. Turistes de les Illes Balears per sexe i edat, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8798>

Durant el 2013, el nombre de dones que visiten les Illes Balears és superior al d'homes per a tots els grups d'edat, llevat dels turistes de 65 anys o més, grup en què pràcticament s'igualen ambdós sexes. Aquesta presència femenina majoritària es repeteix tant en el turisme nacional (les turistes espanyoles superen el milió i els turistes espanyols es queden en 960.576) com en l'estranger (sis milions de turistes estrangeres davant 5,1 milions d'homes).

EL PERFIL MÉS REPETIT DE TURISTA DE LES ILLES ÉS EL D'UNA DONA DE 25 A 44 ANYS.

El tram d'edat que més visita les illes és el de 25 a 44 anys (representa el 45,7% dels turistes), seguit del grup de 45 a 64 anys (el 29,3% dels turistes) i del de 15 a 24 anys (l'11,0%). Els trams dels extrems, els menors de 15 anys (7,6%) i els de 65 anys o més (6,4%), tenen un pes minoritari a les Balears. Quant a la distribució per illes, els visitants de 25 a 44 anys representen la majoria en totes, i en especial a les Pitiüses,

on suposen el 65,3% de tots els turistes. Cal destacar que el segon grup en importància a Eivissa i Formentera és el de 15 a 24 anys (representa el 15,8%), cosa que evidencia l'oferta turística d'aquestes illes orientada als joves. El segon grup d'edat que aporta més visitants a Mallorca és el de 45 a 64 anys, el qual significa un terç dels turistes, i també és el segon a Menorca (el 27,2% sobre el total de l'illa). Mallorca destaca perquè rep la major proporció dels turistes més grans de 65 anys (el 7,6% del total).

L'estructura de les edats es manté entre els turistes espanyols i els estrangers. Més de la meitat del turisme nacional té de 25 a 44 anys (53,4%), mentre que en el cas internacional el pes d'aquest grup cau fins al 44,3%. Aquesta diferència es compensa amb el grup de 45 a 64 anys, el qual és menys important entre el turisme espanyol (21,0%) que respecte de l'estranger (30,8%). Finalment, cal comentar que entre els turistes de 65 anys o més destaquen els britànics, que són els més nombrosos.

3.2 Nivell de renda

Els turistes que vénen a les Illes Balears tenen majoritàriament un nivell de renda mitjà (58,5%), seguits dels que tenen un nivell alt (38,4%) i dels de renda baixa, que només representen el 3,1% del total. El poder adquisitiu del turista

allarga els dies de la visita, atès que l'estada mitjana entre els turistes de renda alta és la més llarga (8,58 dies), seguida de la dels turistes de renda mitjana (8,13 dies). L'estada dels turistes amb un nivell de renda baix supera lleugerament les

vuit nits. Tant en el cas dels turistes espanyols com en el dels estrangers, els que tenen un nivell de renda mitjà són els més nombrosos i representen gairebé el 60% del total.

GAIREBÉ EL 60% DELS TURISTES TENEN UN NIVELL DE RENDA MITJÀ.

Els dos darrers anys han disminuït els turistes de renda baixa: fins a un 29,7% el 2013 respecte del 2012, i un 14,7% el 2012 respecte del 2011. En canvi, els turistes amb una renda alta augmenten un 27,6% el 2013 respecte del 2012, a causa principalment dels turistes britànics, que creixen un 33,9%,

i dels alemanys (amb un 27,1% més). En canvi, el 2013 els turistes amb un nivell de renda mitjà disminueixen un 5,3% respecte del 2012. Els turistes espanyols es distribueixen d'aquesta manera: 1.315.000 de renda mitjana, 461.000 de renda alta i 195.000 de renda baixa. Els turistes estrangers s'agrupen així: 6.322.000 de renda mitjana, 4.528.000 de renda alta i 261.000 de renda baixa. Els alemanys de renda baixa són 104.000; els de renda mitjana, 2.375.000, i els de renda alta, 1.609.000. Els britànics de renda baixa són 72.000; els de renda mitjana, 1.987.000, i els de renda alta, 1.283.000.

3.3 Ús de les noves tecnologies

Taula 49. Ús de les noves tecnologies

	Turistes	Usa Internet (%)	Per cercar informació (%)	Per fer reserves (%)	Per efectuar pagaments (%)
TOTAL	13.080.139	69,98	69,83	61,85	60,58
Companyia aèria de baix cost	6.015.324	79,7	79,62	74,65	74,17
Companyia aèria tradicional	6.688.793	61,68	61,51	50,82	48,93
Una altra via d'accés (vaixell, carretera o tren)	376.022	62,31	61,32	53,18	50,66

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9137>

Dels 13,1 milions de turistes que visitaren les Illes Balears el 2013, el 70% emprà Internet en alguna de les fases de planificació del viatge. Així, el 69,83% usen les noves tecnologies per cercar informació; el 61,85%, per fer reserves, i el 60,58%, per efectuar pagaments. Aquests percentatges s'incrementen any rere any, la qual cosa fa palesa el protagonisme que prenen les noves tecnologies en el desenvolupament de l'activitat turística. Els estrangers usen més les noves tecnologies que els espanyols, encara que la diferència no és gaire significativa.

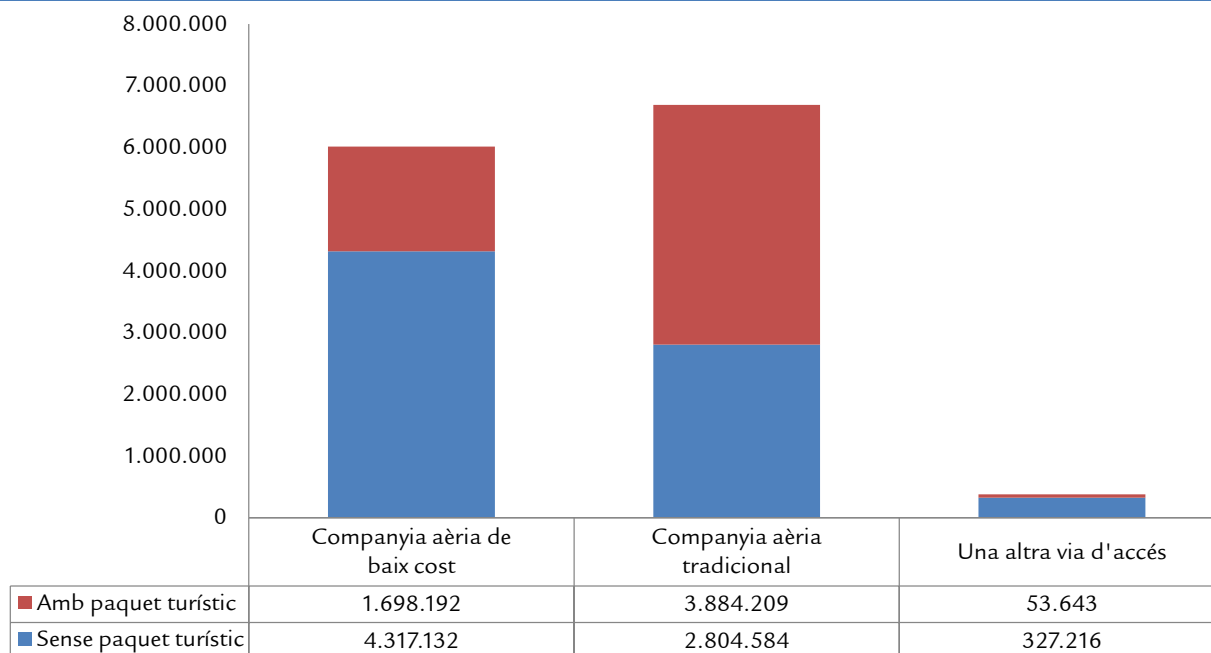
CREIX L'ÚS DE LES NOVES TECNOLOGIES EN EL PROCÉS DE CONTRACTACIÓ.

Arran del tipus de canal de venda habitual de les companyies aèries de baix cost, els turistes que les escullen usen més les noves tecnologies que els grups que viatgen mitjançant una companyia aèria tradicional i que els que fan servir una altra via d'accés. Així, els usuaris de les companyies aèries de baix cost empren Internet en el 79,7% dels casos. Destaca especialment el percentatge de turistes que efectuen pagaments electrònics (74,2%), molt superior al d'altres grups. Segons els resultats de la taula 1, es pot afirmar que la majoria de turistes ja usen les noves tecnologies per viatjar, contractar i efectuar pagaments, i, a més, la tendència és creixent.

4 Abans del viatge

4.1 Forma d'organitzar el viatge

Gràfic 27. Forma d'organitzar el viatge i via d'accés, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8837>

El 2013, a les Illes Balears són més nombrosos els turistes que viatgen sense contractar cap paquet turístic que els que ho fan amb paquet turístic, amb una diferència de més d'1,8 milions de turistes. Els turistes sense paquet contractat (7.446.000) tendeixen més a viatjar amb companyies aèries de baix cost (58,0%) que no amb companyies aèries tradicionals (37,7%). En canvi, els turistes que opten per un producte turístic conjunt (5.634.000) viatgen sobretot amb companyies aèries tradicionals (68,9%) i no tant amb companyies de baix cost (30,1%).

A LES ILLES BALEARS HI ARRIBEN MÉS TURISTES QUE NO CONTRACTEN CAP PAQUET TURÍSTIC.

Quant a la forma d'organització segons les nacionalitats, només un de cada cinc turistes espanyols que visiten les Illes el 2013 contracta un paquet turístic, davant la ràtio d'un de cada dos estrangers. També destaca el fet que els turistes britànics que contracten un paquet turístic són més nombrosos que els que no ho fan.

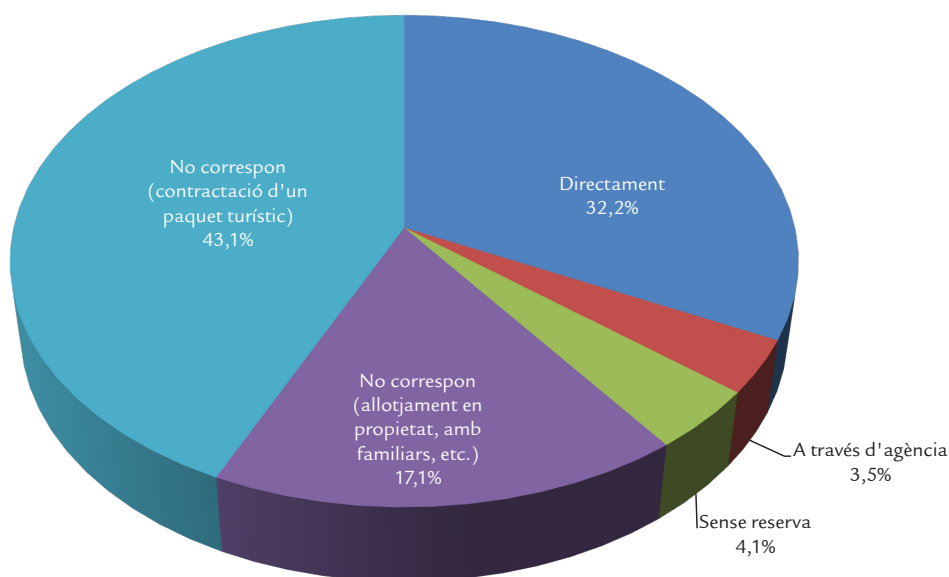
L'estada mitjana és més llarga en el cas dels turistes que no contracten cap paquet turístic (8,49 dies), davant els que en contracten (8,05 dies). Cal dir que els turistes que accedeixen a les Illes per una via diferent de les companyies tradicionals

i de baix cost, majoritàriament sense paquet turístic, són els que presenten una estada més llarga (11,5 dies). També és destacable que els que viatgen amb una companyia aèria tradicional però sense paquet turístic presenten una estada mitjana de 9,11 dies.

Per illes, a Mallorca els turistes amb paquet turístic contractat són 4.367.000, i sense paquet turístic contractat, 5.062.000. A Menorca estan bastant igualats (amb paquet turístic, 530.000 turistes, i sense, 574.000), mentre que a les Pitiüses la diferència és important: amb paquet turístic hi arriben 717.000 turistes, davant 1.705.000 turistes que ho fan sense haver contractat cap paquet turístic. L'estada mitjana amb paquet turístic és molt semblant entre les tres illes, fruit de l'homogeneïtzació dels productes oferts. En canvi, l'estada mitjana dels turistes que no contracten cap paquet turístic és més dispar i va de 9,05 dies a Menorca a 7,76 pernoctacions per viatger a les Pitiüses. Les pernoctacions sense paquet de Mallorca representen el 68,5% del total de les pernoctacions de les Illes Balears; les de les Pitiüses, el 20,93%, i les de Menorca, el 8,2%. Les pernoctacions de Mallorca amb paquet turístic contractat signifiquen el 77,6% del total de pernoctacions de les Illes Balears; les de les Pitiüses, el 12,6%, i les de Menorca, el 9,5%.

4.2 Canal de reserva d'allotjament

Gràfic 28. Canal de reserva d'allotjament

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8857>

Tot i que el nombre de turistes que visiten les Illes arribats amb companyies aèries tradicionals només és lleugerament superior al que ho fa amb companyies de baix cost, hi ha una certa relació entre el canal de reserva d'allotjament escollit i el tipus de companyia aèria. Tres de cada cinc turistes que el 2013 reservaren directament viatjaren amb companyies aèries de baix cost, mentre que els turistes que formalitzaren la reserva mitjançant agències de viatges preferiren les companyies aèries tradicionals (47,4%) a la resta de línies aèries (45,3%). Els turistes sense reserva i els que s'allotjaren en una propietat o amb familiars escolliren majoritàriament les companyies aèries de baix cost (el 49,3% i el 55,1%, respectivament), i en segon lloc, les companyies aèries tradicionals (el 44,9% i el 40,2%, respectivament); les altres vies d'accés són minoritàries (el 5,8% i el 4,7%, respectivament). En canvi, els turistes que contractaren un paquet turístic (5,6 milions) vingueren principalment amb companyies aèries tradicionals (el 68,9% dels turistes amb paquet turístic).

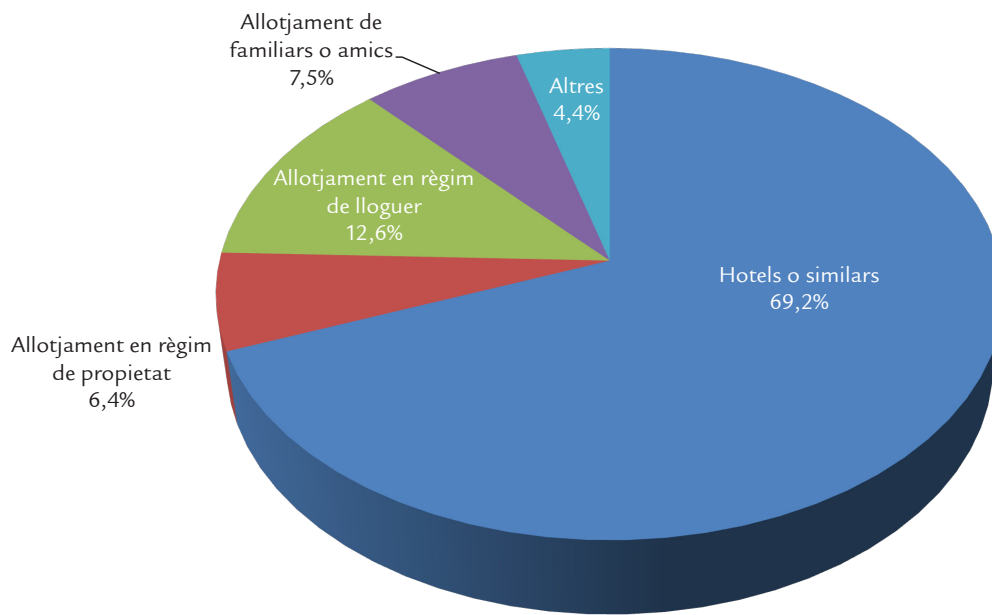
ELS TURISTES AMB PAQUET TURÍSTIC CONTRACTAT PREFEREIXEN LES COMPANYIES AÈRIES TRADICIONALS, I ELS QUE CONTRACTEN DIRECTAMENT ESCULLEN COMPANYIES DE BAIX COST.

Atenent el nombre de pernoctacions, el perfil majoritari és el d'un turista que contracta un paquet turístic (45,3 milions de pernoctacions) i es desplaça mitjançant una companyia aèria tradicional (el 70,1% de les pernoctacions dels que viatgen amb paquet turístic). Amb 32,6 milions de pernoctacions hi ha els turistes que contracten directament i es desplacen en companyies aèries de baix cost. Ocupen el tercer lloc els turistes que s'allotgen en una propietat o amb familiars (21,8 milions de pernoctacions) i es desplacen amb companyies aèries de baix cost (la meitat de les pernoctacions per aquest canal).

L'estada mitjana més llarga correspon als turistes que visiten les Illes Balears sense reserva prèvia (9,93 dies), seguida dels que s'allotgen en una propietat, amb familiars, etc. (9,75 dies). En tercer lloc hi ha els que contracten un paquet turístic (8,05 dies) i, en quart, els que contracten directament (7,74 dies). Finalment, hi ha els que vénen mitjançant una agència de viatges (7,56 dies). Els que viatgen per una altra via d'accés presenten una estada mitjana superior (11,67 dies), llevat del cas que contractin un paquet turístic (6,81 dies); a continuació hi ha els que viatgen amb una companyia aèria tradicional (8,57 dies), i, en darrer terme, els que viatgen mitjançant companyies aèries de baix cost (7,78 dies).

5 Tipus d'allotjament

Gràfic 29. Turistes per tipus d'allotjament

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=8977>

El nombre de turistes allotjats durant el 2013 en hotels o establiments similars (apartaments turístics, establiments rurals...) supera la xifra de nou milions de persones, la qual cosa representa gairebé el 70% del total. També cal destacar que 1,7 milions prefereixen el règim de lloguer (el 12,6% del total) i poc menys d'un milió s'allotgen amb familiars o amics (7,5%). Només el 6,4% dels turistes tenen una propietat de vacances que empren el 2013.

LA PROPORCIÓ DE TURISTES ALLOTJATS EN HOTELS ÉS MÉS ALTA A MALLORCA.

Per illes, la proporció de turistes allotjats en hotels o similars és més elevada a Mallorca, on representen el 72,8% del total de turistes d'aquesta illa. A Menorca i a les Pitiüses el percentatge de turistes que escullen un hotel o un apartament turístic és una mica inferior i semblant entre si (el 60,9% i el 59,1%, respectivament). El pes dels turistes que s'allotgen en hotels és més elevat en el cas dels estrangers. Així, gairebé tres quartes parts dels 6,3 milions de turistes estrangers de Mallorca prefereixen un establiment hotel·ler o similar. En el cas de Menorca, Eivissa i Formentera, la relació d'estrangers en hotels també és superior a la mitjana respectiva (a Menorca representa el 64,8% dels turistes allotjats en aquesta illa, i a les Pitiüses representa el 63,1%). Per contra, el turisme nacional mostra una tendència menys marcada per a aquest

tipus d'allotjament. Concretament, a Mallorca el 58,7% dels turistes pernocta en un hotel o en un establiment similar (573.000), a Menorca la xifra cau fins al 53,7% (214.000) i a les Pitiüses menys de la meitat dels turistes espanyols escull un hotel per a les seves vacances (279.000).

Les pernoctacions en hotels, que el 2013 arribaren a 67,5 milions a les Illes Balears, impliquen una estada mitjana de 7,46 dies, mentre que en la resta d'allotjaments (41,1 milions) el nombre de nits per turista és superior (10,2 dies). El fet que l'estada mitjana sigui majoritàriament més curta en els hotels que en la resta d'opcions es repeteix tant en el cas del turisme estranger com en el domèstic. Així, els turistes espanyols pernoctaren en hotels amb una estada mitjana inferior a la setmana (6 dies), mentre que en la resta d'allotjaments gairebé s'arriba a 10 dies. Els turistes estrangers, que en general pernoctaren més nits, presenten una estada mitjana de 7,65 dies en el cas dels hotels i de 10,36 en el règim de lloguer, en una propietat o en cases de familiars i amics. Dels 4,1 milions de turistes alemanys, 2,9 milions s'allotjaren en hotels i similars, amb una estada mitjana de 7,82 dies. L'estada mitjana de la resta de turistes alemanys (1,2 milions) és de 10,06 dies. L'estada dels turistes britànics és més curta que la dels alemanys, tot i que segueixen el mateix esquema (7,5 dies en hotels i 9,16 en la resta d'allotjaments).

6 Vies d'accés

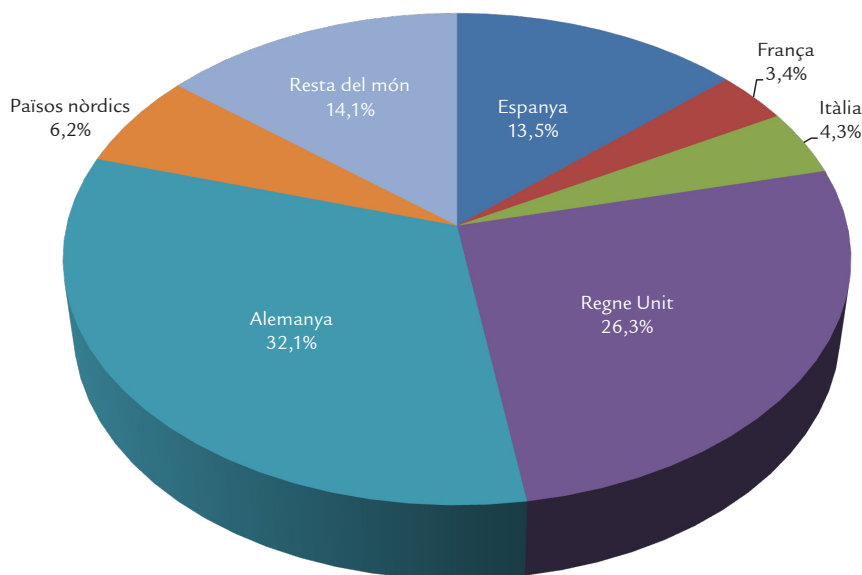
6.1 Turistes per vies d'accés

L'any 2013, la major part de turistes arriben a les Illes Balears mitjançant companyies aèries tradicionals (6,7 milions, que representen el 51,1% del total). Els que vénen mitjançant companyies aèries de baix cost són 6,0 milions, xifra que representa el 46,0% del total de turistes. Fan servir altres vies d'accés 376.000 turistes, el 2,9% restant. Els turistes que viatgen amb companyies aèries tradicionals no només fan més pernoctacions (57.350 milers de pernoctacions), sinó també presenten una estada mitjana més llarga que la resta

(8,57 dies, davant una durada de 7,78 dies en el cas de viatjar amb companyies de baix cost). Cal destacar que els turistes que arriben a les Illes per una altra via d'accés, encara que són minoritaris, presenten una estada mitjana superior (11,67 dies). L'any 2013, els turistes de nivell de renda baix viatjaren més amb companyies aèries de baix cost (230.000) que no amb companyies aèries tradicionals. Els de renda mitjana i alta es decanten més per les companyies aèries tradicionals.

6.2 Avió

Gràfic 30. Turistes arribats per aeroport, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9017>

La majoria (97,1%) de ls turistes que arriben a les Illes Balears ho fan en avió. El 2013 arriben als aeroports de les Illes 12,7 milions de turistes, dels quals 1,7 milions són espanyols, i 11 milions, estrangers. L'ús de l'avió resulta encara més majoritari entre els turistes estrangers (98,9%) respecte dels espanyols (87,3%). En el primer cas, els turistes que viatgen en avió procedeixen principalment d'Alemanya (37,1%) i del

Regne Unit (30,4%). Tal com es pot veure en el gràfic adjunt, també tenen un pes destacat els països nòrdics, Itàlia i França. Cal comentar que la importància dels turistes arribats per via aèria es repeteix en tots els tipus d'allotjaments de les Illes Balears, on almenys representen el 93% per a cada tipus diferent.

6.3 Resta de vies

Tal com s'ha comentat en l'apartat anterior, la via d'entrada majoritària a les Illes Balears és l'aèria. Ara bé, cal tenir en compte que un turista internacional pot entrar a Espanya per altres vies d'accés (per mar, per carretera o en tren) i tenir les Illes Balears com a destinació principal. Els turistes que el 2013 entren al territori espanyol per aquestes vies són 127.000, al quals s'han de sumar 250.000 mil espanyols que desembarquen als ports de les Illes Balears. Aquestes xifres signifiquen que el 12,7% dels turistes espanyols viatgen en vaixell, mentre que en el cas dels turistes estrangers el percentatge dels que arriben per una via diferent de l'aèria

és molt inferior (1,1%). Atès que els països més propers a les Illes Balears per via marítima són Itàlia i França, no sorprèn que els turistes estrangers que arriben per la resta de vies procedeixin principalment d'aquests països (el 38,2% i el 28,4%, respectivament).

Prop de 183.000 turistes que arriben per la resta de vies s'allotgen en hotels o similars, i 101.000 ho fan en règim de propietat o de lloguer. Finalment, 63.000 pernocten en cases de familiars o amics.

7 Motiu del viatge

Que les Illes Balears són una de les principals destinacions de vacances queda palès en el fet que el 95,5% dels turistes viatgen a l'arxipèlag per oci o per gaudir de les vacances. El 2013 el nombre turistes que escolliren les Balears per aquest motiu arriba a 12,5 milions, amb 8,2 dies d'estada mitjana, la qual cosa implica més de 100 milions de pernoctacions. Només el 2,7% dels turistes viatgen per feina i negocis, i més de la meitat correspon a turisme domèstic. Tot i que no arriben a 350.000 turistes, cal destacar que el turisme de negocis a les Illes Balears presenta una estada mitjana d'11,0 dies. La resta de motius (l'1,8% del total), com ara per salut o per visitar familiars, creix i arriba a 232.000 persones, i en aquest cas el turisme espanyol també és majoritari.

El 97,2% dels turistes estrangers viatgen per oci o vacances.

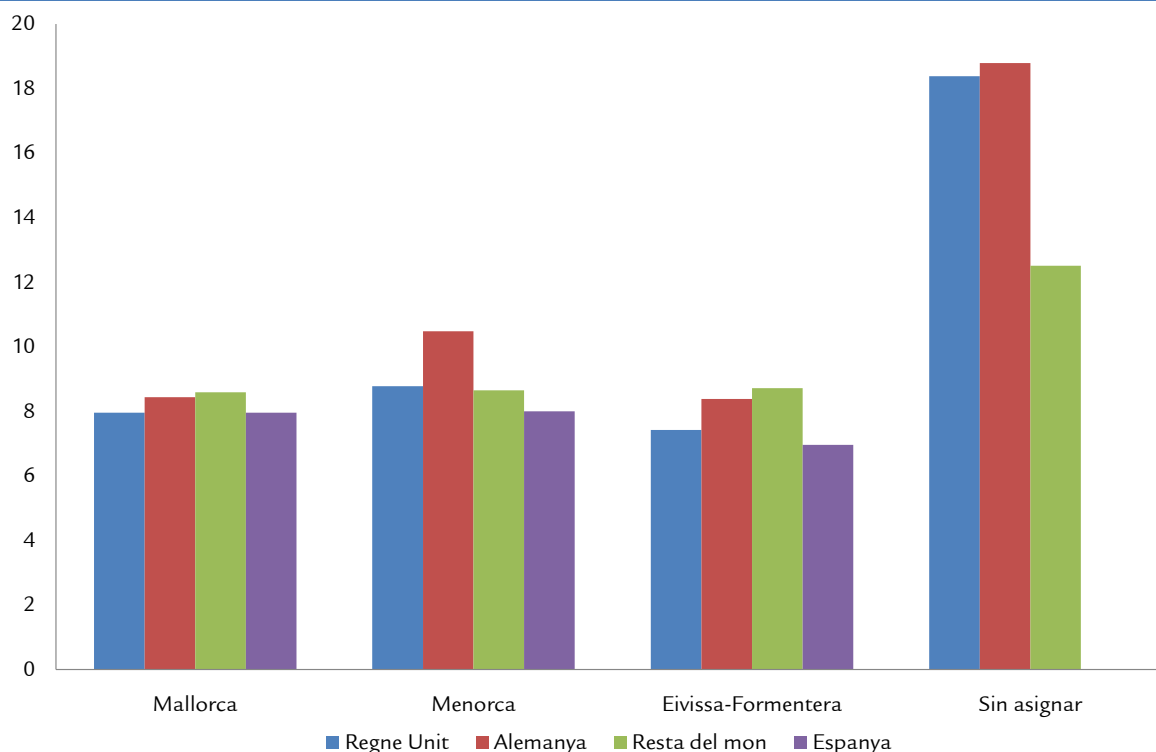
En el cas del turisme nacional, els viatgers que visiten les Illes Balears per passar-hi les vacances concentren el 86,1% del total nacional (1,79 milions). Malgrat que el turisme espanyol a les Illes té una presència majoritària en el turisme de negocis o per motius personals, aquestes finalitats tenen un pes més reduït (el 8,4% i el 4,2%, respectivament) en comparació de l'oci. Quant al turisme internacional, els estrangers escullen les Balears per a les seves vacances en el 97,2% dels casos, amb una ràtio fins i tot una mica més elevada en el cas dels turistes d'Alemanya (97,7%) i del Regne Unit (98,5%). La resta de motius presenta un pes poc significatiu.

Segons l'anàlisi per illes, es desprèn que 8,3 milions de turistes estrangers viatjaren a Mallorca per oci i vacances, 155.000 per feina i negocis i 91.000 per altres motius. En el primer cas, la diferència en termes absoluts amb el turisme espanyol és important (770.000 turistes espanyols viatjaren per oci i vacances), però les xifres difereixen menys en el cas de fer-ho per negocis o per altres motius (117.000 i 86.000, respectivament). Menorca és l'illa on el turisme de negocis té menys importància (l'1,3% del total de l'illa) que la resta de motius (1,6%). A les Pitiüses, hi viatjaren 552.000 turistes espanyols per oci i vacances, 35.000 per feina i negocis i 10.000 per altres motius, mentre que 1.815.000 turistes estrangers ho feren per oci i vacances, 26.000 per feina i negocis i 20.000 per altres motius.

Tal com s'ha comentat, l'estada mitjana per oci i vacances és de 8,2 dies. Ara bé, els turistes que viatgen mitjançant companyies aèries de baix cost per aquests motius (5,8 milions) presenten una estada mitjana de 7,64 dies, mentre que en el cas dels que es traslladen amb companyies aèries tradicionals (6,4 milions) l'estada mitjana s'allarga fins a 8,56 dies. Pel que fa al turisme de negocis, també hi ha diferències segons la companyia aèria escollida, ja que l'estada dels que viatgen mitjançant una de baix cost (142.000) gairebé arriba a dues setmanes (13,28 dies), mentre que la dels viatgers que es desplaçaren en companyies aèries tradicionals (185.000 per motiu de feina o negocis) és de 8,44 dies.

8 Durada de l'estada

Gràfic 31. Estada mitjana dels turistes, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9057>

Si es consideren totes les pernoctacions de l'any 2013 (108,6 milions) i es divideixen entre el nombre de turistes (13,1 milions) que visitaren les Illes, s'obté l'estada mitjana, que és superior a la setmana (8,3 dies). Els turistes espanyols, que gairebé arriben a dos milions, pernocten a les Illes Balears una mitjana de 7,7 dies. Majoritàriament procedeixen de Catalunya (720.000, amb una estada mitjana de 7,44 dies), de Madrid (336.000, amb una estada mitjana de 6,95 dies) i de la Comunitat Valenciana (259.000, amb una estada mitjana de 6,69 dies). Quant als de turistes estrangers (11,1 milions), el total de pernoctacions arriba a 93,5 milions de nits amb una mitjana de 8,4 dies. Els turistes francesos, amb 8,79 dies, són els que presenten una estada més llarga a les Illes, seguits dels procedents de Bèlgica, de Luxemburg, dels Països Baixos (8,61 dies) i d'Alemanya (8,49 dies). L'estada mitjana dels britànics és lleugerament inferior a vuit dies. Per contra, els turistes procedents dels països nòrdics són els que tenen una estada més curta (7,91 dies).

L'ESTADA MITJANA DEL TURISME ESTRANGER ÉS DE 8,4 DIES, I LA DE L'ESPANYOL, DE 7,7 DIES.

L'any 2013, la majoria de turistes presenten una estada mitjana de quatre a set dies, seguits dels que queden de vuit a quinze dies. En el primer cas, es tracta de 7.558.005 turistes (6,4 milions d'estrangers i 1,1 milions d'espanyols), els quals pernocten un total de 47.424.581 nits. Els turistes que queden de vuit i quinze dies d'estada mitjana arriben a 3.725.665 persones, xifra es distribueixen entre 3,4 milions d'estrangers i 357.000 d'espanyols. Els turistes que vénen

a les Illes per a una estada curta (entre un i tres dies) són 1.277.403, amb un total de 3.190.816 nits. Els turistes que s'hi estan més de quinze dies representen una minoria sobre el total (523.903), tot i que el nombre de nits gaudides a les Illes supera la xifra de setze milions. Cal esmentar que en aquestes estades més llargues la mitjana de dies s'acosta al mes de durada (34,21 en el cas dels espanyols i més de 30 per als turistes estrangers).

Per edat, els turistes amb una estada mitjana més elevada són els d'edat més avançada (de 65 anys o més), tant en els cas dels estrangers (11,15 dies) com en el dels espanyols (9,38 dies). Cal destacar que els espanyols menors de 15 anys també presenten una estada mitjana superior a nou dies (9,38 dies). Tal com s'ha comentat en apartats anteriors, el grup de turistes més nombrós per edat és el de 25 a 44 anys, en el qual els espanyols presenten una estada mitjana de 7,12 dies, i els turistes estrangers, una mica superior (7,77 dies). El segon grup, el de 45 a 64 anys, presenta una estada mitjana molt semblant entre espanyols (8,32 dies) i estrangers (8,43). Les dones presenten de mitjana una estada més llarga (8,36 dies) que els homes (8,23 dies). Més concretament, les dones estrangeres romanen a les Illes 8,44 dies, mentre l'estada de les espanyoles és de 7,91 dies.

Pel que fa a l'evolució per grups d'edat i sexe, del 2012 al 2013 disminueix un 12,5% el nombre de turistes de 65 anys o més a Menorca, però sobretot a les Pitiüses, amb un 54,4% menys. En canvi, a Mallorca el turisme de gent gran s'incrementa un 5,7%. Una evolució similar experimenten els turistes de 45 a

65 anys (un -14,7% a Menorca, un -30,5% a les Pitiüses i un 5,2% a Mallorca). Els turistes de 25 a 44 anys s'incrementen un 10,6% a totes les illes, encara que destaquen les Pitiüses, amb un 37,7% més de dones d'aquesta d'edat i un 23,8% més d'homes. Cal esmentar que a Menorca augmenten notablement els turistes menors de 15 anys (un 18,4% més de dones i un 22,3% més d'homes), i també els de 15 a 25 anys (un 15,8% i un 26,9%, respectivament).

Segons el règim d'allotjament, els turistes que s'estan més dies a les Illes Balears són els que no tenen un règim d'allotjament fixat, amb una mitjana de 10,23 dies, seguits

dels que s'allotgen en règim de pensió completa (8,14 dies), dels que trien el tot inclòs (7,89 dies), dels que s'estan a mitja pensió (7,75 dies), dels que escullen només allotjament (7,34 dies) i, finalment, dels que tenen allotjament i berenar (6,18 dies).

L'estada mitjana es redueix un 1,8% del 2012 al 2013, a causa de l'increment més intens en el nombre de turistes (3,6%) que en el de les pernoctacions (1,8%). El grup de turistes que més disminueix és el de mitja pensió (un -7,2% interanual), i augmenten el del règim de tot inclòs (amb un 16,7% més de turistes) i el de pensió completa (7,8%).

9 Despesa turística

La despesa que efectuen els turistes a les Illes Balears s'incrementa un 5,6% entre el 2012 i el 2013, i se situa per sobre de 12.000 milions d'euros. El 2013 els turistes espanyols gasten 1.400 milions d'euros, i els estrangers, 10.700 milions. Els alemanys són els que fan la despesa turística més elevada, per un valor de 3.700 milions d'euros, i els britànics se situen en segon lloc, amb 3.000 milions d'euros.

El 2013 LA DESPESA TURÍSTICA TOTAL SUPERA LA XIFRA DE 12.000 MILIONS D'EUROS.

La despesa mitjana diària per turista del 2013 és de 110,97 euros. El turista espanyol gasta 90,42 euros de mitjana diària, mentre que la dels estrangers és de 114,29 euros. Els britànics, amb 109,52 euros de despesa mitjana diària, gasten més que els alemanys (107,55 euros). La despesa mitjana per persona és de 921 euros, i la despesa que correspon als turistes alemanys és de 913,22 euros. Els turistes espanyols fan una despesa mitjana per persona de 692,98 euros.

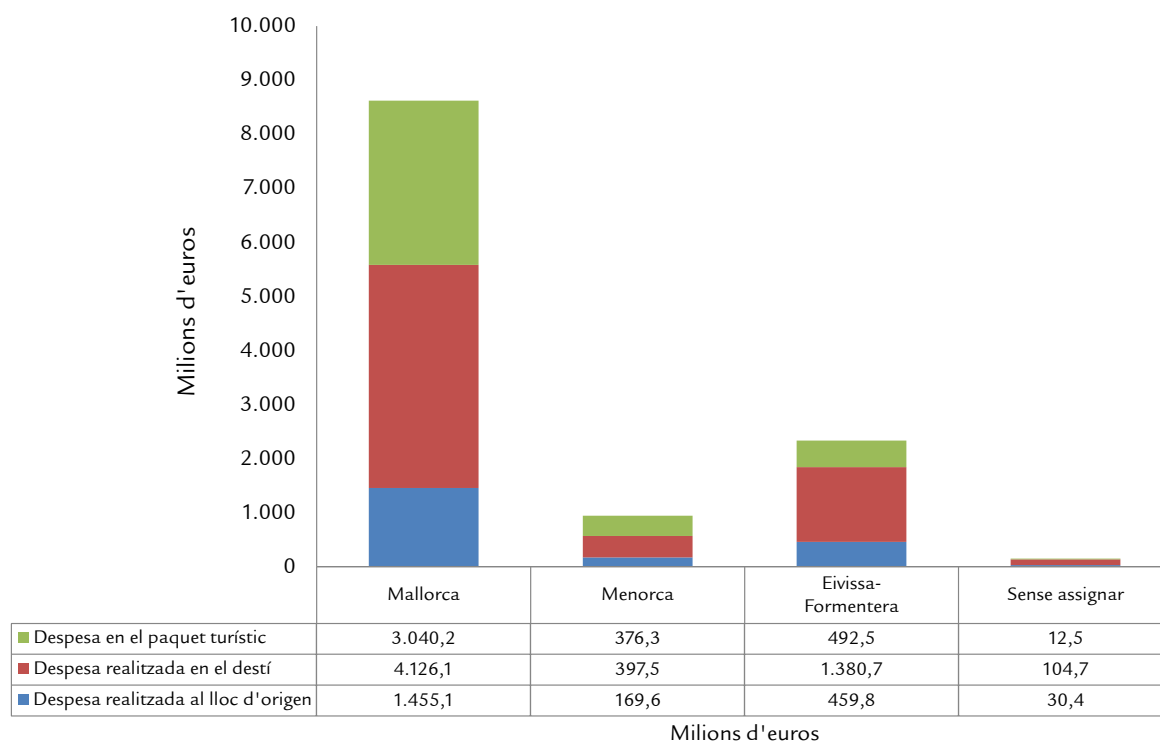
Els turistes que viatgen amb companyies aèries de baix cost augmenten la despesa total efectuada un 20% del 2012 al 2013. El 2013 fan una despesa total de 5,1 mil milions d'euros, amb una despesa mitjana diària de 108,55 euros (96,8 euros els espanyols i 110,27 euros els estrangers) i una despesa mitjana per persona de 844,99 euros (655,09 euros els espanyols i 877,77 euros els estrangers). El 2013 els turistes que viatgen amb una companyia aèria tradicional gasten 6,6 mil milions d'euros, i tant la despesa mitjana per dia (115,17 euros) com per persona (987,45 euros) són més elevades que la dels turistes arribats amb companyies de baix cost. Els turistes que fan servir altres vies d'accés passen de gastar 340 milions d'euros el 2012 a gastar 358 milions d'euros el 2013, amb una despesa mitjana de 81,73 euros,

molt inferior a la mitjana dels que viatgen en avió. En canvi, si es considera el conjunt de l'estada, la despesa mitjana per persona dels turistes que viatgen per altres vies és de 956,62 euros, quantia similar a la dels turistes que es traslladen amb companyies aèries tradicionals i superior a la despesa que efectuen els usuaris de companyies aèries de baix cost.

Per illes, el 2013 a Mallorca es gasten 8,7 mil milions d'euros; a les Pitiüses, 2,3 mil milions, i a Menorca, 0,9 mil milions. La despesa mitjana diària més elevada es produeix a les Pitiüses, amb 122,87 euros per persona, seguides de Mallorca, amb 109,73 euros per persona, i de Menorca, amb 99,22 euros per persona. El mateix ordre se segueix pel que fa a la despesa mitjana per persona: a les Pitiüses, 961,89 euros; a Mallorca, 913,52 euros, i a Menorca, 853,27 euros. És destacable que la distribució de la despesa segons la nacionalitat és diferent depenent de l'illa d'estada. Així, els turistes alemanys gasten de mitjana per persona 1.026,24 euros a Menorca, 973,86 euros a les Pitiüses i 905,24 euros a Mallorca. En canvi, els britànics gasten més a les Pitiüses (908,91 euros), que a Menorca (870,74 euros) i a Mallorca (857,24 euros).

Dels 12 mil milions d'euros que es gasten els turistes que viatgen a les Illes Balears el 2013, més de la meitat (6,7 mil milions d'euros) corresponen a turistes sense paquet turístic, i 5,3 mil milions d'euros, als que contracten un paquet turístic. Els que viatgen a Mallorca sense paquet turístic gasten 4.506 milions d'euros; els que ho fan a les Pitiüses, 1.645 milions d'euros, i els que trien Menorca, 451 milions d'euros. Les persones que contracten un paquet turístic gasten menys a totes les illes, excepte a Menorca (493 milions d'euros). Així, els que visiten Mallorca gasten 4.112 milions d'euros i els que arriben a les Pitiüses hi deixen 687 milions d'euros.

Gràfic 32. Lloc de la despesa dels turistes, 2013

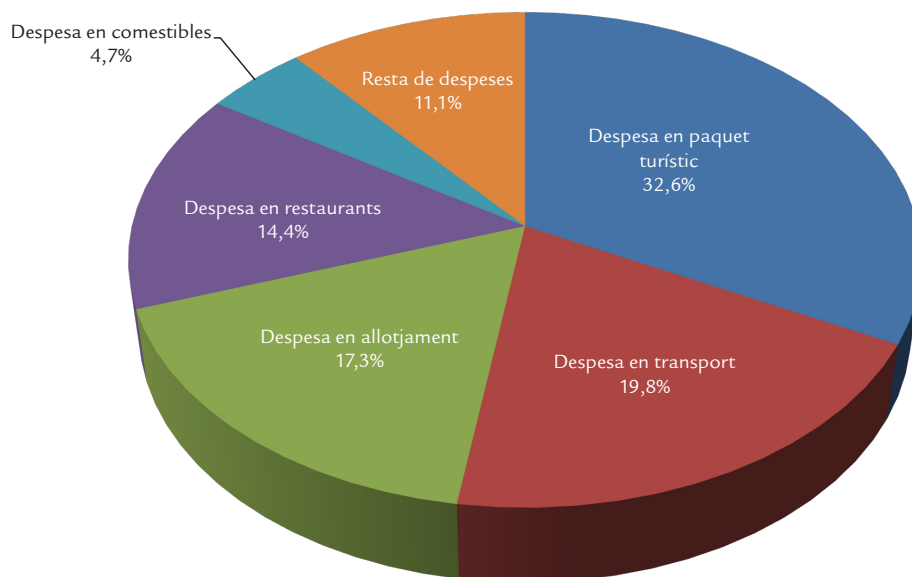
Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9097>

Respecte del lloc on s'ha produït la despesa turística, la major part es desemborsa en el lloc de destinació (6.000 milions), la despesa en origen arriba a 2.000 milions d'euros, i 4.000 milions corresponen al preu dels paquets turístics. Els turistes espanyols gasten 317 milions d'euros en el lloc d'origen, 850 milions d'euros en el lloc de destinació i 199 milions d'euros en el paquet turístic. Per illes, a Eivissa i Formentera els turistes gasten més en la destinació que no en el paquet turístic o en el lloc d'origen, com passa a Mallorca, encara que amb menys diferència. A Menorca la despesa en paquet turístic i en destinació és similar, i la que s'efectua en origen és superior.

Els turistes estrangers es gasten 1.800 milions d'euros en el lloc d'origen, 5.100 milions d'euros en el lloc de destinació i 3.700 milions d'euros en el paquet turístic. Les despeses dels turistes alemanys arriben a 1.800 milions en el lloc de destinació, a 1.200 milions d'euros en el paquet turístic i a 468 milions d'euros en el lloc d'origen. Els turistes britànics es gasten 1.300 milions d'euros en el lloc de destinació, 1.200 milions d'euros en el paquet turístic i 655 milions d'euros en el lloc d'origen. El 2013 la despesa dels turistes alemanys creix un 7,5% respecte del 2012, i la dels britànics s'incrementa un 8,8%.

Gràfic 33. Tipus de despesa, 2013

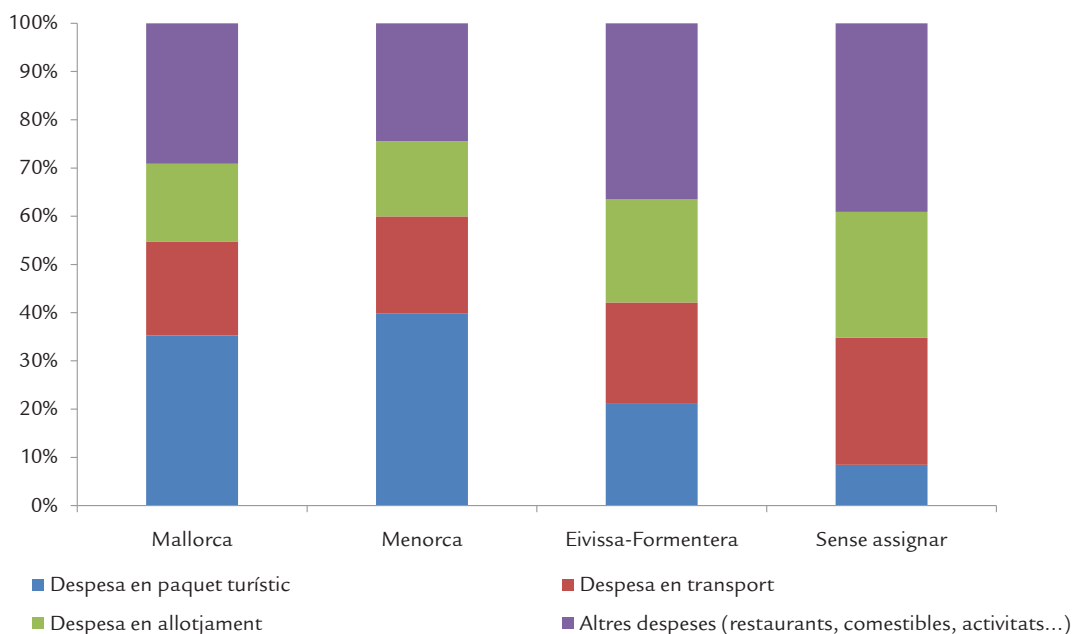
Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9099>

Segons el producte adquirit, la despesa dels turistes es destina en primer lloc al paquet turístic, seguida de les despeses en transport, en allotjament, en restaurants i en la resta de despeses i en comestibles. L'any 2013 la despesa s'incrementa un 5,6% respecte del 2012, sobretot la despesa en transport (13,4%) i en restaurants (7,3%). Així, el 2013 s'arriba a la

xifra de 3.900 milions d'euros en paquet turístic (un 5,3% més que el 2012), 2.400 milions d'euros en transport, 2.100 milions d'euros en allotjament i 3.700 milions d'euros en altres despeses, com ara restaurants (1.700 milions d'euros), queviures (572 milions d'euros) i la resta de despeses (1.300 milions d'euros).

Gràfic 34. Composició de la despesa dels turistes per illes, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9117>

Tal com es pot veure en el gràfic adjunt, la composició de la despesa per illes és irregular. A Mallorca i a Menorca la principal despesa és el paquet turístic, que representa més d'una tercera part del total. En canvi, a les Pitiüses proporcionalment es gasta més en restaurants, comestibles i altres activitats. En aquestes illes també es important la despesa en allotjament, que supera el 21% del total, mentre que a la resta és de l'entorn d'un 16%. Un de cada cinc euros de la despesa turística es destina al transport.

Quant als turistes que viatgen amb tot inclòs, el 2013 gasten 2.500 milions d'euros i incrementen la seva despesa un 20,6% respecte del 2012. Els turistes que s'allotgen a mitja pensió gasten per un import semblant, tot i que la variació anual és negativa (-4,8%). Els turistes que s'allotgen en règim de pensió completa gasten 309 milions d'euros, un 11,2% més que el 2012. Els turistes que escullen el règim d'allotjament i berenar efectuen una despesa de 1.700 milions d'euros (un 11,1% més que el 2012). Els que trien només allotjament gasten 1.400 milions d'euros. L'opció sense règim d'allotjament significa una despesa de 3.700 milions d'euros, un 3,3% més que el 2012.

La despesa total dels turistes allotjats en hotels i similars és de 8.300 milions d'euros; en règim de lloguer, de 1.900 milions d'euros; en una propietat, amb familiars o amics, de 1.300 milions d'euros, i en altres allotjaments, de 440 milions d'euros. El 2013, els turistes que efectuen la despesa mitjana diària més elevada són els que s'allotgen en hotels i similars (123,61 euros per dia); en canvi, els que fan una despesa mitjana per persona superior són els que s'allotgen en règim de lloguer (1.179,71 euros per persona). Els turistes de les Pitiüses fan la despesa mitjana més elevada, tant la diària (122,87 euros) com per persona (961,89 euros).

LES PITIÜSES PRESENTEN LA DESPESA MITJANA DIÀRIA I PER PERSONA MÉS ELEVADA.

L'any 2013 el grup d'edat que més va gastar és el de 25 a 44 anys, amb 5.400 milions d'euros, seguit del de 45 a 64 anys,

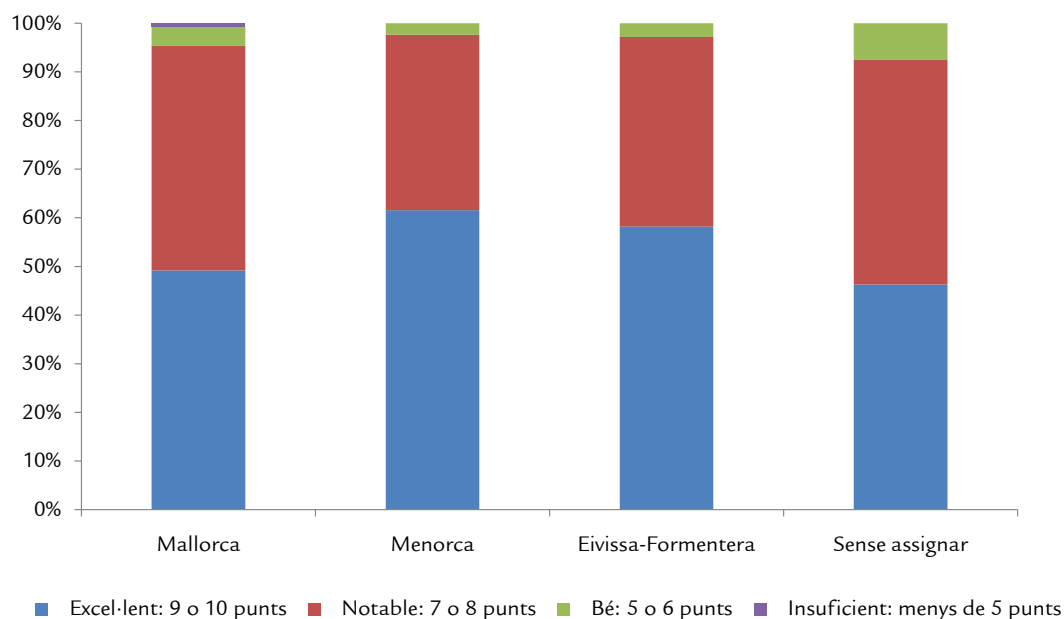
amb 3.600 milions d'euros, el de 15 a 24 anys, amb 1.300 milions d'euros, els menors de 15 anys, amb 903 milions d'euros, i, finalment, el de 65 anys o més, amb 814 milions d'euros. Gasten més les dones que no els homes en tots els grups d'edat, llevat dels de 65 anys o més, amb una xifra similar. Cal destacar que en el grup de 15 a 24 anys les dones gasten un 66,4% més que els homes de la mateixa edat. En total, les dones gasten més que els homes a totes les illes, si bé cal destacar que a les Pitiüses el grup d'homes de 15 a 24 efectua la despesa mitjana per persona més elevada de totes les illes, amb 1.166,56 euros.

Per interval de pernoctacions, si és d'un a set dies, la despesa mitjana diària és de 136 euros, i la mitjana per persona, de 779 euros. A mesura que s'allarga l'estada, la despesa per dia va baixant, mentre que la mitjana per persona s'incrementa. Així, si l'estada és de vuit a quinze dies la mitjana diària queda en 101 euros i la mitjana per turista és de 1.136 euros. Si l'estada és de més de quinze dies, la despesa mitjana diària és de 58 euros, i la despesa per persona, de 1.795 euros. D'ençà del 2011 la despesa mitjana s'ha incrementat i ha passat de 105 a 111 euros, i la mitjana per persona, de 891 a 921 euros.

El 2013, la major part de la despesa total dels turistes (11,5 mil milions d'euros) prové dels que viatgen per motiu d'oci i vacances; els que ho fan per feina i negocis es gasten 366 milions d'euros, i els que ho fan per altres motius, només 175 milions d'euros. La despesa mitjana diària per oci i vacances és de 112 euros, i per feina i negocis, només de 96 euros. En canvi, la despesa mitjana per persona en cas que el motiu sigui per feina i negocis és 1.048 euros, xifra superior si es tracta d'oci i vacances (921 euros). Eivissa i Formentera encapçalen la despesa mitjana efectuada per persona també segons el motiu del viatge. Així, per oci i vacances la despesa és de 956 euros per cada turista que visita les Pitiüses; per feina i negocis, de 1.226 euros, i per la resta de motius, 780 euros. Del 2012 al 2013 augmenta la despesa per motius d'oci i vacances però disminueix la despesa per motius de feina i negocis, i també per la resta de motius, a causa del comportament a Mallorca i a Menorca.

10 Valoració

Gràfic 35. Valoració per illes, 2013

Font: Ibestat.

<http://www.ibestat.com/ibestat/service/ibestat/generarUrlSocial?cod=9119>

La valoració dels turistes que visiten les Illes Balears el 2013 és excel·lent. Els britànics, seguits dels italians, valoren les Illes amb la puntuació més alta. Segons la via d'accés, els turistes que més nota estimen són els que viatgen amb companyies aèries de baix cost (8,6), si bé la diferència amb els que viatgen per altres vies és només d'una dècima. Els turistes allotjats amb familiars o amics són els que puntuen l'arxipèlag amb la nota més alta (8,9), seguits dels que s'allotgen en règim de propietat (8,8), en règim de lloguer (8,7) i, finalment, en hotels o similars (8,5).

LA VALORACIÓ DELS TURISTES QUE VISITEN LES ILLES BALEARS ÉS EXCEL·LENT.

Més de la meitat dels turistes de les Illes Balears posen una nota d'excel·lent, mentre que el 2011 atorguen aquesta valoració només el 47,3% de turistes. El 2013 el 43,9% valoren la seva estada a les Illes Balears amb un notable. L'illa que més valoren els turistes és Menorca, atès que el 61,3% la consideren excel·lent, seguida de les Pitiüses, amb el 58,0% i, finalment, Mallorca, amb el 49,2%. Els turistes que atorguen una valoració més alta són els que presenten una estada mitjana més elevada, llevat del cas de les Pitiüses.

11 Conclusions

L'afluència de turistes a les Illes Balears arriba a 13.100.000 persones el 2013, la qual cosa representa un increment respecte del 2011 i del 2012. La despesa que fan supera l'import de 12.000 milions d'euros, que s'incrementa gràcies als turistes d'Alemanya i el Regne Unit, que encapçalen els països emissors a les Illes Balears. En canvi, la despesa dels turistes espanyols es ressent de la crisi i es redueixen tant el nombre de turistes com el de pernoctacions.

En general, el perfil del turista que visita les Illes Balears és el d'un dona alemanya, de 25 a 44 anys, amb un nivell de renda mitjà i que ha fet servir Internet en alguna de les fases de la contractació. El motiu del viatge és principalment per oci i vacances, i arriba a les Illes mitjançant una companyia aèria tradicional. Els turistes que visiten les Illes s'allotgen majoritàriament en establiments hotelers o similars i no contracten cap paquet turístic. La valoració global que fan de la visita a les Illes Balears és excel·lent.

Pel que fa al turisme espanyol, el 2013 disminueix, sobretot

el que s'allotja en hotels i similars. Els turistes espanyols procedeixen principalment de Catalunya, Madrid i la Comunitat Valenciana. L'estada mitjana del visitant nacional se situa en 7,7 dies (una mica més curta que la dels estrangers) i la despesa per dia és de 90,42 euros (també inferior a la mitjana dels estrangers). La majoria tenen un nivell de renda mitjà, són dones d'entre 25 i 44 anys i arriben a les Illes mitjançant una companyia aèria de baix cost per passar-hi les vacances. La forma de contractació del viatge és principalment directa i s'allotgen en un hotel o similar.

Per illes, proporcionalment és a les Pitiüses on més es viatja sense paquet turístic i, a més, on la despesa mitjana per persona i la despesa mitjana diària són més elevades. A Mallorca hi ha més proporció de turisme internacional. Finalment, la despesa turística de Menorca presenta el pes més important del paquet turístic i la valoració que fan els turistes de la seva estada és la més elevada.

Data de tancament: 22 de maig de 2014.

Índex de gràfics i taules

Índex de gràfics

- Gràfic 1. Evolució del PIB dels EUA, el Japó i la zona euro (variació interanual ajustada d'estacionalitat)
- Gràfic 2. Variació interanual del preu barril Brent i inflació a la zona euro
- Gràfic 3. Evolució del tipus de canvi de l'euro
- Gràfic 4. Evolució del PIB de països europeus (variació interanual ajustada d'estacionalitat)
- Gràfic 5. Evolució dels components de la demanda
- Gràfic 6. Evolució del VAB de les Illes Balears per sectors
- Gràfic 7. Energia elèctrica mensual demandada a les Illes Balears (MWh)
- Gràfic 8. Indicadors del sector de la construcció
- Gràfic 9. Pernotacions, viatgers i estada mitjana a hotels de les Illes Balears. Acumulat gener-desembre (Índex 2004=100)
- Gràfic 10. Variació interanual dels preus hotelers a les Illes Balears (maig 2013 a maig 2014)
- Gràfic 11. Variació interanual de l'IPC de restaurants, bars i cafeteries
- Gràfic 12. Passatgers arribats a les Illes Balears per via aèria segons origen de vol. Cicle tendència
- Gràfic 13. Passatgers arribats per via aèria per illes. Cicle-tendència
- Gràfic 14. Evolució dels tipus d'interès i hipoteques
- Gràfic 15. Percentatge de joves menors de 30 anys d'alta a la seguretat social sobre el total de treballadors d'alta a la

seguretat social. Primer trimestre 2014

- Gràfic 16. Incrementos salarials i inflació a les Illes Balears
- Gràfic 17. Variació interanual de l'Índex de Preus de Consum
- Gràfic 18. Consum i preu dels carburants de l'automoció (benzina 95 i gasoil A) a les Illes Balears
- Gràfic 19. Variació interanual de la tendència-cicle d'indicadors d'inversió a les Illes Balears
- Gràfic 20. Mapa de la Xarxa Natura Mallorca, Menorca i pitiuses
- Gràfic 21. Captures de pesca
- Gràfic 22. Densitat de població (persones/ha)
- Gràfic 23. Visitants a les Illes Balears el 2013
- Gràfic 24. Turistes que visiten cada illa, 2013
- Gràfic 25. Turistes espanyols per comunitat autònoma de procedència, 2013
- Gràfic 26. Turistes de les Illes Balears per sexe i edat, 2013
- Gràfic 27. Forma d'organitzar el viatge i via d'accés, 2013
- Gràfic 28. Canal de reserva d'allotjament
- Gràfic 29. Turistes per tipus d'allotjament
- Gràfic 30. Turistes arribats per aeroport, 2013
- Gràfic 31. Estada mitjana dels turistes, 2013
- Gràfic 32. Lloc de la despesa dels turistes, 2013
- Gràfic 33. Tipus de despesa, 2013
- Gràfic 34. Composició de la despesa dels turistes per illes, 2013
- Gràfic 35. Valoració per illes, 2013

Índex de taules

- Taula 1. Perspectives de l'economia balear
- Taula 2. Indicadors internacionals
- Taula 3. Previsions internacionals per al 2015
- Taula 4. Previsions macroeconòmiques de l'economia espanyola
- Taula 5. Evolució de l'economia espanyola
- Taula 6. Evolució de l'economia balear
- Taula 7. Creixement del VAB de l'agricultura, la ramaderia i la pesca
- Taula 8. Afiliació a la Seguretat Social en l'agricultura
- Taula 9. Indicadors de l'agricultura
- Taula 10. Indicadors de la ramaderia
- Taula 11. Afiliació a la Seguretat Social en el sector pesquer
- Taula 12. Indicadors de producció pesquera, 1r trimestre
- Taula 13. Creixement del VAB de la indústria i l'energia a les Illes Balears
- Taula 14. Indicadors de la indústria i l'energia
- Taula 15. Principals béns industrials exportats des de les Illes Balears
- Taula 16. Creixement del VAB de la construcció a les Illes Balears
- Taula 17. Indicadors de la construcció
- Taula 18. Indicadors avançats de la construcció
- Taula 19. Creixement del VAB del sector serveis a les Illes Balears
- Taula 20. Indicadors dels serveis
- Taula 21. Indicadors del comerç
- Taula 22. Establiments turístics a les Illes Balears
- Taula 23. Establiments turístics per illes
- Taula 24. Turistes arribats a les Illes Balears per país de residència
- Taula 25. Afiliats a la Seguretat Social
- Taula 26. Passatgers arribats via aèria segons origen de vol
- Taula 27. Passatgers arribats per via marítima
- Taula 28. Transport de mercaderies. Tones embarcades i desembarcades
- Taula 29. Indicadors de mediació financera
- Taula 30. Indicadors dels serveis empresarials i immobiliaris
- Taula 31. Indicadors del mercat de l'habitatge
- Taula 32. Ocupats en altres serveis
- Taula 33. Indicadors d'ocupació i atur (Illes Balears, Espanya i UE-28)
- Taula 34. Indicadors del mercat laboral a les Illes Balears
- Taula 35. Indicadors del mercat laboral per illes
- Taula 36. Cost i jornada laboral
- Taula 37. Accidents de treball
- Taula 38. Variació interanual de l'IPC (maig 2014)
- Taula 39. Indicadors de consum
- Taula 40. Consum dels residents a l'estranger
- Taula 41. Recaptació Tributària a les Illes Balears
- Taula 42. Indicadors d'inversió
- Taula 43. Espais naturals protegits per zona a les Illes Balears (superfície en ha)
- Taula 44. Xarxa Natura a les Illes Balears (superfície en ha)
- Taula 45. Protecció autonòmica. Llei 1/91 d'espais naturals i de règim urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (superfície en ha)
- Taula 46. Masses d'alzinars (superfície en ha). Decret 130/2001
- Taula 47. Reserves marines (superfície en ha)
- Taula 48. Nombre d'amarraments d'embarcacions esportives i recreatives (2012)
- Taula 49. Ús de les noves tecnologies

Notes i abreviatures. Agraïments

Notes

Els percentatges de variació es refereixen a la diferència entre el període esmentat d'enguany i el mateix període de l'any passat, excepte quan es diu expressament una altra cosa.

Data de tancament: 18 de juny de 2014

Abreviatures i sigles

T_{t-k}^t (%): variació interanual del component tendència-cicle calculat segons el programa Tramo-Seats.

N. d.: no disponible.

AP.: Administració pública.

ISFLSL: institucions sense finalitat de lucre al servei de les llars.

FBCF: formació bruta de capital fix.

MUFACE: mutualitat general de funcionaris.

ISFAS: Institut Social de les Forces Armades.

DGEE: Direcció General d'Economia i Estadística.

DGMNEACC: Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

MINECO: Ministeri d'Economia i Competitivitat.

MINETUR: Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Altres fonts emprades

BCE: Banc Central Europeu

BE: Banc d'Espanya

BEA: Oficina d'Anàlisi Econòmica. Departament de Comerç (Estats Units)

CIS: Centre d'Investigacions Sociològiques

Comissió Europea

Consell Superior de Cambres de Comerç d'Espanya

Destatis: Oficina Federal d'Estadística (Alemanya)

EBF: Federació Bancària Europea

EIA: US Energy Information Administration

Eurostat: Oficina d'Estadística de la Unió Europea

Eurostat. Comissió Europea

FMI: Fons Monetari Internacional

HM Treasury (Regne Unit)

IET: Institut d'Estudis Turístics

INSEE: Institut Nacional de l'Estadística i dels Estudis Econòmics (França)

Institut Nacional d'Estadística de Portugal

Mercapalma. Mercados Centrales de Abastecimiento de Palma de Mallorca, SA

MIC: Ministeri d'Afers Interns i Comunicació. Oficina d'Estadística (Japó)

Ministeri d'Economia i Competitivitat

Ministeri de Foment

Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques

Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social

OCDE: Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic

Oficina Nacional d'Estadística (Xina)

OTIB: Observatori del Treball de les Illes Balears

Servei Estadístic Nacional de Malta

Servei Estadístic Nacional de Tunísia

Servei Estadístic Nacional de Turquia

Servei Estadístic Nacional de Xipre

Servei Estadístic Nacional del Marroc

UK Statistics Authority (Regne Unit)

Agraïments

AENA – Aeroport d'Eivissa
AENA – Aeroport de Maó
AENA – Aeroport de Palma
APB: Autoritat Portuària de les Balears. Ministeri de Foment
ANFAC: Associació Espanyola de Fabricants d'Automòbils i Camions
ATB: Agència de Turisme de les Illes Balears
Ports de Balears
COAIB: Col·legi Oficial d'Arquitectes de Balears
CLH: Compañía Logística de Hidrocarburos. Palma
Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori
Direcció General d'Aviació Civil. Ministeri de Foment
DGT: Direcció General de Trànsit. Ministeri d'Interior
EMT: Empresa Municipal de Transports de Palma
Euro6000
Gesa-Endesa
IBAVI: Institut Balear de l'Habitatge. Govern de les Illes Balears
Ibestat: Institut d'estadística de les Illes Balears
INE: Institut Nacional d'Estadística
Observatori del Turisme. Conselleria de Turisme i Esports
Oficemen: Agrupació de Fabricants de Ciment d'Espanya
REE: Red Eléctrica de España
Servired
Sistema 4B
SOIB: Servei d'Ocupació de les Illes Balears. Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats
TGSS: Tresoreria General de la Seguretat Social

Persones

Marcial Bardolet Richter (DGMNEACC)
Ferran Dídac Lluç i Dubon (Secció de Cartografia de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori)
Antoni M. Grau Jofre (Direcció General de Medi Rural i Marí)
Catalina Massuti Jaume (DGMNEACC)

Govern de les Illes Balears
Conselleria d'Economia i Competitivitat

<http://dgeconomia.caib.es>

Unió Europea
Fons Social Europeu
L'FSE inverteix en el teu futur